

EDUSKUNNAN VASTAUS 39/2007 vp

Hallituksen esitys laiksi sijoituspalveluyrityksistä, laiksi arvopaperimarkkinalain muuttamisesta ja eräiksi niihin liittyviksi laeiksi

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laiksi sijoituspalveluyrityksistä, laiksi arvopaperimarkkinalain muuttamisesta ja eräiksi niihin liittyviksi laeiksi (HE 43/2007 vp).

Valiokuntakäsittely

Talousvaliokunta on antanut asiasta mietinnön (TaVM 4/2007 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

sijoituspalveluyrityksistä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan liiketoimintaan, jossa tarjotaan sijoituspalvelua.

Liiketoiminnan harjoittajaan, joka käy omaan lukuun kauppaa rahoitusvälineillä 5 §:n 3 kohdan mukaisesti ja joka ei tarjoa muuta sijoituspalvelua, tätä lakia sovelletaan vain, jos tämä:

1) tarjoutuu käymään kauppaa jatkuvasti omaan lukuun ostamalla ja myymällä rahoitusvälineitä itse määrittämänsä hintaan; tai

2) käy kauppaa omaan lukuun arvopaperimarkkinalaissa (495/1989) tarkoitetun julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin taikka kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetussa laissa (772/1988, jäljempänä *optiokauppalaki*) tarkoitetun optioyhteisön taikka niitä Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa vastaavan kaupankäynnin ulkopuolella suunnitelmallisesti, toistuvasti ja järjestelmällisesti tarjoamalla kolmansille osapuolille avoimen järjestelmän tarkoituksenaan saada nämä mukaan kaupankäyntiin.

Tätä lakia ei sovelleta, jos:

1) palvelua tarjotaan yksinomaan samaan konserniin kuuluvalla kirjanpitovelvolliselle;

2) toimintaa harjoitetaan satunnaisesti muun erikseen laissa säännellyn liike- tai ammattitoiminnan ohessa;

3) toimintaa harjoitetaan liiketoimintana yksinomaan arvopaperimarkkinalain 1 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitetuilla arvopapereilla;

4) liiketoiminnan harjoittaja pääasiallisen liiketoimintansa oheistoimintana käy omaan lukuun kauppaa rahoitusvälineillä, taikka tarjoaa johdannaissopimuksiin, joiden kohde-etuutena on hyödyke, tai 4 §:n 1 momentin 8 kohdassa tarkoitettuihin rahoitusvälineisiin liittyvää sijoituspalvelua pääasiallisen liiketoimintansa asiakkaille, eikä liiketoiminnan harjoittajan tai sen konsernin pääasiallisena liiketoimintana ole sijoituspalvelun tarjoaminen tai luottolaitostointi;

5) liiketoiminnan harjoittajan pääasiallisena liiketoimintana on kaupankäynti omaan lukuun hyödykkeillä tai johdannaissopimuksilla, joiden kohde-etuus on hyödyke, eikä liiketoiminnan harjoittaja kuulu konserniin, jonka pääasiallisena liiketoimintana on sijoituspalvelun tarjoaminen tai luottolaitostointi;

6) kauppaa käydään ainoastaan omaan lukuun 4 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuilla rahoitusvälineillä sekä niiden kohde-etuuksilla yksinomaan johdannaismarkkinoilla tehtyjen sijoitusten suojaamiseksi, kun kaupankäynnillä on selvitysosapuolten takaus siitä, että nämä vastaavat tehtyjen sopimusten selvittämisestä; tai

7) toimeksiantoja toteutetaan 6 kohdassa tarkoitettujen markkinoiden muiden markkinaosapuolten lukuun tai rahoitusvälineitä koskevien tarjousten tai tarjouskehotusten antamiseen kyseisillä markkinoilla, kun toiminnalla on selvitysosapuolten takaus siitä, että nämä vastaavat tehtyjen sopimusten selvittämisestä.

Yrityksestä, joka tarjoaa sijoituspalvelua ainoastaan työntekijöiden osallistumisjärjestelmien hallinnoimiseksi, säädetään henkilöstörahastolaissa (814/1989). Toiminnasta, jolla yleisölle tarjotaan mahdollisuus osallistua yhteisiin arvopaperisijoituksiin, säädetään sijoitusrahastolaissa (48/1999).

Tämä laki ei koske Valtiokonttoria, Euroopan keskuspankkia, Suomen Pankkia eikä muita kansallisia keskuspankkeja.

Tämä laki ei koske vakuutusyhtiölaissa (1062/1979) tarkoitettuja vakuutusyhtiöitä, työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa (354/1997) tarkoitettuja työeläkevakuutusyhtiöitä, ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa (398/1995) tarkoitettuja vakuutusyhtiöitä, vakuutusyhdistyslaissa (1250/1987) tarkoitettuja vakuutusyhdistyksiä, eläkesäätiölaissa (1774/1995) tarkoitettuja eläkesäätiöitä eikä vakuutuskassalaissa (1164/1992) tarkoitettuja eläkekassoja.

2 §

Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivi, komission asetus ja komission direktiivi

Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivillä tarkoitetaan tässä laissa rahoitusvälineiden markkinoista sekä neuvoston direktiivien 85/611/ETY ja 93/6/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/12/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivin 93/22/ETY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2004/39/EY.

Komission asetuksella tarkoitetaan tässä laissa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/39/EY täytäntöönpanosta tietojen kirjaamista koskevien sijoituspalveluyritysten velvoitteiden, liiketoimista ilmoittamisen, markkinoiden avoimuuden, rahoitusvälineiden kaupankäynnin kohteeksi ottamisen sekä direktiivissä määriteltyjen käsitteiden osalta annettua komission asetusta (EY) N:o 1287/2006.

Komission direktiivillä tarkoitetaan tässä laissa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/39/EY täytäntöönpanosta sijoituspalveluyritysten toiminnan järjestämistä koskevien vaatimusten, toiminnan harjoittamisen edellytysten ja kyseisessä direktiivissä määriteltyjen käsitteiden osalta annettua komission direktiiviä 2006/73/EY.

3 §

Sijoituspalveluyritys

Sijoituspalveluyrityksellä tarkoitetaan suomalaista osakeyhtiötä tai eurooppayhtiölaissa (742/2004) tarkoitettua eurooppayhtiötä, jolla on tämän lain mukainen toimilupa tarjota sijoituspalvelua.

4 §

Rahoitusväline

Rahoitusvälineellä tarkoitetaan:

1) arvopaperimarkkina- tai arvopaperi- ja ulkomaista muuta rahamarkkinavälinettä ja yhteissijoitusyrityksen osuutta;

2) optiota, termiiniä tai muuta johdannaisso-
pimusta, jonka kohde-etuutena on arvopaperi,
valuutta, korko, tuotto, toinen johdannaisso-
pimus, rahoitusmarkkinoihin liittyvä indeksi tai
muu tunnusluku ja joka voidaan toteuttaa luovuttamalla kohde-etuus tai tilittämällä sen netto-
arvo;

3) optiota, termiiniä tai muuta johdannaisso-
pimusta, jonka kohde-etuutena on hyödyke ja
joka on toteutettava tai voidaan toteuttaa netto-
arvon tilityksellä;

4) optiota, termiiniä tai muuta johdannaisso-
pimusta, jonka kohde-etuutena on hyödyke ja
joka voidaan toteuttaa kohde-etuus luovuttaen,
kun sillä käydään kauppaa optiokauppalaissa
tarkoitettussa optioyhteisössä tai arvopaperi-
markkina- tai arvopaperi-
markkinalaissa tarkoitettussa monenkeskisessä
kaupankäynnissä taikka niitä Euroopan talous-
alueeseen kuuluvassa valtiossa vastaavassa kau-
pankäynnissä;

5) muuta kuin 4 kohdassa tarkoitettua optio-
ta, termiiniä tai muuta johdannaisso-
pimusta, jonka kohde-etuutena on hyödyke ja joka voi-
daan toteuttaa kohde-etuus luovuttaen, jos joh-
dannaisso-
pimus tehdään sijoitus- tai suojaustar-
koituksessa ja se on muiden johdannaisso-
pimusten kaltainen;

6) luottoriskin siirtoon tarkoitettua johdan-
naisso-
pimusta;

7) hinnanerosopimusta; sekä

8) optiota, termiiniä tai muuta johdannaisso-
pimusta, joka liittyy ilmastonvaihteluihin, kulje-
tusmaksuihin, päästöoikeuksiin tai inflaatioas-
teisiin tai muihin virallisiin taloustilastoihin ja
joka voidaan toteuttaa nettoarvon tilityksellä,
sekä muuta johdannaisso-
pimusta, joka liittyy omaisuuteen, oikeuksiin, velvollisuuksiin, in-
dekseihin ja muihin kuin edellä mainittuihin tun-
nuslukuihin ja joka on muiden johdannaisso-
pimusten kaltainen.

Komission asetuksessa säädetään 1 momen-
tin 5 kohdassa tarkoitettujen rahoitusvälineiden
ominaispiirteistä ja 8 kohdan soveltamisalaan
kuuluvista johdannaisso-
pimuksista.

5 §

Sijoituspalvelut

Sijoituspalvelulla tarkoitetaan:

1) rahoitusvälineitä koskevien toimeksianto-
jen vastaanottamista ja välittämistä (*toimeksian-
tojen välittäminen*);

2) rahoitusvälineitä koskevien toimeksianto-
jen toteuttamista asiakkaan lukuun (*toimeksian-
tojen toteuttaminen*);

3) kaupankäyntiä rahoitusvälineillä omaan lu-
kuun (*kaupankäynti omaan lukuun*);

4) rahoitusvälineiden hoitamista asiakkaan
kanssa tehdyn sopimuksen nojalla siten, että
päättösvalta sijoittamisesta on annettu kokonaan
tai osittain toimeksiannon saajalle (*omaisuuden-
hoito*);

5) yksilöllisen suosituksen antamista asiak-
kaalle tiettyä rahoitusvälinettä koskevaksi liike-
toimeksi (*sijoitusneuvonta*);

6) rahoitusvälineiden liikkeeseenlaskun tai
myynnin järjestämistä antamalla siihen liittyvä
merkintä- tai ostopositivisuus (*liikkeeseenlaskun
takaaminen*);

7) rahoitusvälineiden liikkeeseenlaskun tai
myynnin järjestämistä ilman merkintä- tai osto-
positivisuuden antamista (*liikkeeseenlaskun jär-
jestäminen*); sekä

8) rahoitusvälineiden kaupankäynnin järjestä-
mistä arvopaperimarkkina- tai arvopaperi-
markkinalaissa tarkoitettussa monenkeskisessä
kaupankäynnissä (*monenkes-
kisen kaupankäynnin järjestäminen*).

6 §

Luottolaitos ja rahoituslaitos

Tässä laissa *luottolaitoksella* tarkoitetaan luottolaitostoiminnasta annetun lain (121/2007) 8 §:ssä tarkoitettua muuta yhteisöä kuin maksuliikesyhteisöä.

Tässä laissa *rahoituslaitoksella* tarkoitetaan luottolaitostoiminnasta annetun lain 13 §:ssä tarkoitettua yhteisöä.

7 §

Konserni, emoyritys ja tytäryritys

Tässä laissa *konsernilla*, *emoyrityksellä* ja *tytäryrityksellä* tarkoitetaan kirjanpitolaissa (1336/1997) tarkoitettua konsernia, emoyritystä ja tytäryritystä sekä niihin rinnastettavaa ulkoista konsernia, emoyritystä ja tytäryritystä.

8 §

Palveluyritys

Tässä laissa *palveluyrityksellä* tarkoitetaan yritystä, joka pääasiallisena toimintanaan tuottaa palveluja yhdelle tai usealle sijoituspalveluyritykselle omistamalla, hallitsemalla tai hoitamalla kiinteistöjä tai joka tuottaa tietojenkäsittelyyn liittyviä palveluja taikka muita vastaavia sijoituspalveluyrityksen pääasialliseen liiketoimintaan liittyviä palveluja yhdelle tai usealle sijoituspalveluyritykselle.

9 §

Omistusyhteisö

Tässä laissa *omistusyhteisöllä* tarkoitetaan rahoituslaitosta, jonka tytäryritykset ovat pääasiassa sijoituspalveluyrityksiä tai muita rahoituslaitoksia ja jonka tytäryrityksistä ainakin yksi on sijoituspalveluyritys.

Rahoitustarkastuksen on saatuaan tiedon siitä, että muusta yrityksestä kuin luottolaitoksesta

tai sijoituspalveluyrityksestä on tullut sijoituspalveluyrityksen emoyritys, tehtävä viipymättä päätös siitä, onko yritystä pidettävä 1 momentissa tarkoitettuna omistusyhteisönä.

10 §

Konsolidointiryhmä

Tässä laissa *konsolidointiryhmällä* tarkoitetaan konsernia, jonka muodostavat konsernin emoyritys, joka on suomalainen tai ulkomainen sijoituspalveluyritys tai sijoituspalveluyrityksen emoyrityksenä oleva suomalainen tai ulkomainen omistusyhteisö (*konsolidointiryhmän emoyritys*) sekä emoyrityksen suomalaiset ja ulkomaiset tytäryritykset, jotka ovat muita sijoituspalveluyrityksiä, luottolaitoksia, rahoituslaitoksia tai palveluyrityksiä (*konsolidointiryhmän tytäryritys*).

Konsolidointiryhmän emoyrityksenä olevaan sijoituspalveluyritykseen ja siihen rinnastettavaan omistusyhteisön tytäryrityksenä olevaan sijoituspalveluyritykseen sovellettavan konsolidoidun valvonnan soveltamisalasta säädetään 46 §:ssä ja luottolaitostoiminnasta annetun lain 72 §:ssä.

11 §

Ulkoistaminen

Ulkoistamisella tarkoitetaan sijoituspalveluyrityksen toimintaan liittyvää järjestelyä, jonka perusteella muu palvelun tarjoaja tuottaa sijoituspalveluyritykselle toiminnon tai palvelun, jonka sijoituspalveluyritys olisi muuten itse suorittanut.

12 §

Valvonta

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista valvoo Rahoitustarkastus.

2 luku

Oikeus tarjota sijoituspalvelua

13 §

Sijoituspalvelun tarjoamisen luvanvaraisuus

Sijoituspalvelua saa tarjota vain tässä laissa tarkoitetun toimiluvan saanut sijoituspalveluyritys.

14 §

Sijoituspalvelun tarjoaminen muun luvan nojalla

Sen estämättä, mitä 13 §:ssä säädetään, sijoituspalvelua saa tarjota:

- 1) suomalainen luottolaitos luottolaitostoinnasta annetun lain mukaisesti; ja
- 2) sijoitusrahastolain 5 §:n 2 momentissa tarkoitettu toimintaan toimiluvan saanut suomalainen rahastoyhtiö.

Sen estämättä, mitä 13 §:ssä säädetään, 5 §:n 8 kohdassa tarkoitettua monenkeskistä kaupankäyntiä saa järjestää arvopaperimarkkina- ja arvopaperipörssi ja optiokauppalaissa tarkoitettu optioyhteisö.

Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua ja sen jäsenyydestä korvausrahastossa säädetään ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetussa laissa (580/1996). Ulkomaisen luottolaitoksen ja rahoituslaitoksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua ja sen jäsenyydestä korvausrahastossa säädetään ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetussa laissa (1608/1993). Ulkomaisen rahastoyhtiön oikeudesta tarjota sijoituspalvelua ja sen jäsenyydestä korvausrahastossa säädetään ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa annetussa laissa (225/2004).

15 §

Oheispalvelut

Sijoituspalveluyritys saa, myönnetyn toimiluvan mukaisesti, sijoituspalvelun lisäksi:

- 1) tarjota asiakkaille rahoitusvälineiden säilytys- ja hoitopalveluja sekä tallelokeropalveluja ja niihin liittyviä palveluja;

- 2) myöntää asiakkaille sijoituspalveluun liittyviä luottoja ja muuta rahoitusta;

- 3) tarjota yrityksille pääomarakenteita, liiketoimintastrategiaa ja muita niihin liittyviä kysymyksiä koskevaa neuvontaa sekä yritysten sulautumisia, yritysostoja ja muita yritysjärjestelyjä koskevaa neuvontaa ja niitä koskevia palveluja;

- 4) tarjota sijoituspalveluun liittyvää valuuttapalvelua;

- 5) tuottaa ja levittää sijoitustutkimuksia, rahoitusanalyyskejä sekä muita vastaavia rahoitusvälineillä käytävään kauppaan liittyviä yleisiä suosituksia;

- 6) tarjota rahoitusvälineiden liikkeeseenlaskun takaamiseen tai järjestämiseen liittyviä palveluja;

- 7) tarjota sijoituspalveluja ja tässä momentissa tarkoitettuja palveluja vastaavia palveluja sellaisilla johdannaissopimusten kohde-etuuksilla, jotka eivät ole rahoitusvälineitä silloin, kun toiminta liittyy johdannaissopimuksilla harjoitettavaan toimintaan; sekä

- 8) harjoittaa muuta tässä momentissa tarkoitettuun toimintaan verrattavaa tai siihen läheisesti liittyvää toimintaa.

Jos sijoituspalveluyrityksen toimilupaan sisältyy oikeus tarjota toimeksiantojen välittämistä tai toteuttamista, omaisuudenhoitoa taikka sijoitusneuvontaa, se saa tarjota myös muuta sijoituskohdetta kuin rahoitusvälinettä koskevaa toimiluvan mukaista palvelua sekä tätä sijoituskohdetta koskevaa sijoitus- ja rahoitusneuvontaa.

Sijoituspalveluyrityksen oikeudesta toimia tilinhoitajayhteisönä tai tilinhoitajayhteisön asiamiehenä säädetään arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa (826/1991), oikeudesta toimia selvitysosapuolena arvopaperimarkkina- ja

oikeudesta hoitaa säilytysyhteisön tehtäviä sijoitusrahastolaissa.

16 §

Toiminimi

Muu yritys kuin sijoituspalveluyritys saa toiminimessään tai muuten toiminnassaan käyttää nimitystä pankkiiri tai pankkiiriliike vain, jos on ilmeistä, että nimityksen käyttäminen ei viittaa harhaanjohtavasti sijoituspalveluyrityksen toimintaan.

3 luku

Toimiluvan myöntäminen ja peruuttaminen

17 §

Toimilupahakemus

Rahoitustarkastus myöntää hakemuksesta toimiluvan sijoituspalvelun tarjoamiseen. Toimilupahakemukseen liitettävistä selvityksistä säädetään valtiovarainministeriön asetuksella.

Jos sijoituspalveluyrityksen on 47 §:n mukaan kuuluttava sijoittajien korvausrahastoon, Rahoitustarkastuksen on ennen asian ratkaisemista pyydettävä hakemuksesta lausunto korvausrahastolta.

Jos toimilupaa hakeva yhteisö on toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saaneen sijoituspalveluyrityksen, luottolaitoksen tai vakuutusyhtiön tytäryritys tai tällaisen sijoituspalveluyrityksen, luottolaitoksen tai vakuutusyhtiön emoyrityksen tytäryritys, hakemuksesta on pyydettävä kyseisen valtion asianomaisen valvontaviranomaisen lausunto. Samoin menetellään, jos toimilupaa hakevan yhteisön määräämisvalta on samoilla luonnollisilla tai oikeushenkilöillä kuin tällaisessa sijoituspalveluyrityksessä, luottolaitoksessa tai vakuutusyhtiössä. Lausuntopyynnössä lausunnonantajaa on pyydettävä erityisesti arvioimaan osakkeenomistajien sopivuutta sekä saman ryhmän toisen yrityksen johtamiseen osallistuvien johtajien mainetta ja kokemusta sekä ilmoittamaan

edellä mainittuja seikkoja koskevat tiedot, joilla on merkitystä toimiluvan myöntämisen tai sijoituspalveluyrityksen valvonnan kannalta.

18 §

Toimilupapäätös

Toimilupaa koskeva hakemus on ratkaistava kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta tai, jos hakemus on ollut puutteellinen, siitä kun hakija on antanut asian ratkaisemista varten tarvittavat asiakirjat ja selvitykset. Toimilupaa koskeva päätös on kuitenkin tehtävä 12 kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta. Jos päätöstä ei ole annettu säädettyssä määräajassa, hakija voi tehdä valituksen Helsingin hallinto-oikeuteen. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvan hakemuksen hylkäävään päätökseen. Valituksen voi tehdä, kunnes päätös on annettu. Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava päätöksen antamisesta muutoksenhakuviranomaiselle, jos päätös on annettu valituksen tekemisen jälkeen. Valituksen tekemisestä ja käsittelystä on muutoin soveltuvin osin voimassa, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Toimiluvassa on mainittava ne sijoituspalvelut sekä ne 15 §:n 1 momentissa tarkoitetut oheispalvelut, joita sijoituspalveluyrityksellä on oikeus tarjota. Rahoitustarkastus voi toimiluvan myöntämisen jälkeen sijoituspalveluyrityksen hakemuksesta muuttaa toimilupaa siinä mainittujen sijoituspalveluyritykselle sallittujen palvelujen osalta.

Rahoitustarkastuksella on oikeus toimiluvan hakijaa kuultuaan asettaa toimilupaan sijoituspalveluyrityksen liiketoimintaa koskevia, valvonnan kannalta välttämättömiä rajoituksia ja ehtoja.

19 §

Toimiluvan edellytykset

Toimilupa on myönnettävä, jos saadun selvityksen perusteella voidaan varmistua, että hakija täyttää 2 momentissa sekä sijoituspalveluyri-

tyksen toiminnalle ja taloudelliselle asemalle 4 ja 5 luvussa säädetyt edellytykset.

Toimiluvan myöntämisen edellytyksenä on lisäksi, että saadun selvityksen perusteella sijoituspalveluyrityksen perustaja ja osakkeenomistaja, joka omistaa vähintään yhden kymmenesosan sijoituspalveluyrityksen osakkeista tai osuuden, joka tuottaa vähintään kymmenen prosenttia sen osakkeiden äänivallasta, on luotettava.

Henkilöä ei pidetä luotettavana, jos hänet on lainvoiman saaneella tuomiolla viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton perustamaan tai omistamaan sijoituspalveluyritystä, taikka jos hän on muutoin aikaisemmallalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton perustamaan tai omistamaan sijoituspalveluyritystä.

Toimilupa voidaan myöntää myös perustettavalle sijoituspalveluyritykselle ennen sen rekisteröimistä.

20 §

Toimilupa eurooppayhtiölle

Toimilupa on myönnettävä myös Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa vastaavan luvan saaneelle eurooppayhtiön (SE) säännöistä annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2157/2001, jäljempänä *eurooppayhtiöasetus*, tarkoitettulle eurooppayhtiölle, joka aikoo siirtää kotipaikkansa Suomeen asetuksen 8 artiklan mukaisesti. Rahoitustarkastuksen on pyydettävä lupahakemuksesta kyseisen valtion arvopaperimarkkinoita valvovan Rahoitustarkastusta vastaavan viranomaisen lausunto. Sama koskee eurooppayhtiön perustamista sulautumalla siten, että vastaanottava yhtiö, jonka kotipaikka on toisessa valtiossa, rekisteröidään eurooppayhtiönä Suomessa.

21 §

Toimiluvan rekisteröinti

Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava toimilupa rekisteröitäväksi kaupparekisteriin sekä tiedoksi 47 §:ssä tarkoitettulle sijoittajien korvausrahastolle.

Perustettavalle sijoituspalveluyritykselle ja kotipaikan Suomeen siirtävälle eurooppayhtiölle myönnetty toimilupa rekisteröidään samalla, kun yritys rekisteröidään.

22 §

Sijoituspalvelurekisteri

Rahoitustarkastus pitää sijoituspalveluyrityksistä julkista rekisteriä, johon merkitään tiedot niistä palveluista, joiden tarjoamiseen sijoituspalveluyrityksellä on toimilupa.

23 §

Toiminnan aloittaminen

Sijoituspalveluyritys voi aloittaa toimintansa, jollei toimiluvan ehdoista muuta johdu, välittömästi sen jälkeen, kun toimilupa on myönnetty ja, jos toimilupa on myönnetty perustettavalle yritykselle, sijoituspalveluyritys on rekisteröity.

24 §

Toimiluvan peruuttaminen

Rahoitustarkastus voi peruuttaa sijoituspalveluyrityksen toimiluvan, jos:

- 1) yrityksen toiminnassa on olennaisesti rikkottu lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, toimiluvan ehtoja tai sijoituspalveluyrityksen yhtiöjärjestystä;
- 2) yritys ei ole toiminut kuuteen kuukauteen;
- 3) luvan myöntämiselle säädetyt edellytykset ei enää ole olemassa;
- 4) yrityksen toimintaa tai osaa siitä ei ole aloitettu 12 kuukauden kuluessa toimiluvan myöntämisestä; tai

5) toimilupaa haettaessa on annettu olennaisesti harhaanjohtavia tietoja sääntelyn ja valvonnan kannalta merkityksellisistä seikoista.

Rahoitustarkastuksen on ennen 1 momentin 1 tai 3 kohdassa tarkoitetun päätöksen tekemistä asetettava asianomaiselle sijoituspalveluyritykselle määräaika toiminnassa olevien puutteellisuuksien korjaamiseksi.

Jos sijoituspalveluyritys on päättänyt lopettaa luvanvaraisen toimintansa, se voi hakea Rahoitustarkastukselta toimiluvan peruuttamista.

Toimiluvan peruuttamisen yhteydessä Rahoitustarkastus voi antaa määräyksiä siitä, miten toiminta on lopetettava.

Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava sijoituspalveluyrityksen toimiluvan peruuttaminen rekisteröitäväksi sekä tiedoksi sijoittajien korvausrahastolle.

Rahoitustarkastuksen on peruuttaessaan toimiluvan sijoituspalveluyritykseltä, joka toimii myös toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, ilmoitettava päätöksestään asianomaisen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle.

25 §

Toiminnan rajoittaminen

Rahoitustarkastus voi rajoittaa määräajaksi sijoituspalveluyrityksen toimiluvan mukaista toimintaa, jos toiminnassa on todettu taitamattomuutta tai varomattomuutta ja on ilmeistä, että toiminnan jatkaminen on omiaan vakavasti vahingoittamaan arvopaperimarkkinoiden vakautta tai sijoittajien asemaa. Jos asiointilaa ei ole saatu korjatuksi määräajassa, Rahoitustarkastus voi muuttaa toimiluvan ehtoja toiminnan pysyväksi rajoittamiseksi.

Rahoitustarkastuksen on rajoittaessaan toimiluvan mukaista toimintaa sijoituspalveluyritykseltä, joka toimii myös toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, ilmoitettava päätöksestään asianomaisen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle.

4 luku

Sijoituspalveluyrityksen toiminta

26 §

Omien osakkeiden, osuuksien, pääomalainojen ja debentuurien hankintaa koskevat rajoitukset

Sijoituspalveluyritys ja sen konsolidointiryhmään kuuluva yritys saa antaa lainaa omien ja emoyrityksen osakkeiden ja osuuksien hankkimiseen taikka ottaa niitä pantiksi ainoastaan 2 ja 3 momentissa säädettyin rajoituksin. Vakuuden asettaminen sijoituspalveluyrityksen tai sen konsolidointiryhmään kuuluvan yrityksen varoista edellä tarkoitetun lainan maksamisesta rinnastetaan lainan antamiseen.

Sijoituspalveluyritys ja sen konsolidointiryhmään kuuluva yritys saa, jollei 3 momentista muuta johdu, osakeyhtiölain (624/2006) 13 luvun 10 §:n 1 momentin sekä velkakirjalain (622/1947) 34 §:n 3 momentin säännösten estämättä antaa lainaa omien tai emoyrityksen osakkeiden ja osuuksien hankkimiseksi ja ottaa niitä pantiksi, jos ne ovat arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitetun julkisen kaupankäynnin kohteena olevia arvopapereita ja jos lainan antaminen tai pantin ottaminen kuuluu sijoituspalveluyrityksen tai sen konsolidointiryhmään kuuluvan yrityksen tavanomaiseen liiketoimintaan ja jos laina on annettu taikka pantti otettu sijoituspalveluyrityksen toiminnassa noudatetuin tavanomaisin ehdoin.

Sijoituspalveluyritys ja sen konsolidointiryhmään kuuluva yritys saa ottaa pantiksi omia ja emoyrityksen osakkeita ja osuuksia niiden merkinnän rahoittamiseksi annetun lainan vakuudeksi enintään määrän, joka vastaa nimellisarvoltaan yhtä kymmenesosaa lainan antaneen yrityksen, tai jos pantiksi on otettu lainan antaneen yrityksen emoyrityksen osakkeita tai osuuksia, emoyrityksen sidotusta pääomasta.

Mitä 2 ja 3 momentissa säädetään omista ja emoyrityksen osakkeista ja osuuksista, sovelletaan vastaavasti omiin ja emoyrityksen pääomaisijoituksiin, pääomalainoihin, debentuihin ja muihin sitoumuksiin, joilla on huonompi etu oikeus kuin liikkeeseenlaskijan muilla veloilla.

27 §

Sijoituspalveluyrityksen sidonnaisuus

Sijoituspalveluyrityksen ja muun oikeushenkilön tai luonnollisen henkilön välillä oleva merkittävä sidonnaisuus ei saa estää sijoituspalveluyrityksen tehokasta valvontaa. Tehokasta valvontaa eivät myöskään saa estää tällaisessa sidonnaisuussuhteessa olevaan luonnolliseen henkilöön tai oikeushenkilöön sovellettavat muun kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion säännökset ja hallinnolliset määräykset.

Merkittävällä sidonnaisuudella tarkoitetaan tässä laissa, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 37 §:n 2—4 momentissa säädetään.

Toimiluvan myöntämisen jälkeen toimilupahakemuksessa ilmoitetuissa sidonnaisuutta koskevista tiedoista tapahtuneet muutokset on välittömästi ilmoitettava Rahoitustarkastukselle.

28 §

Toimipaikka ja pääkonttori

Sijoituspalveluyrityksellä on oltava toimintaansa varten vähintään yksi kiinteä toimipaikka. Se voi harjoittaa toimintaansa lisäksi muissa toimipaikoissa.

Sijoituspalveluyrityksen pääkonttorin on oltava Suomessa.

29 §

Sijoituspalvelun tai muun merkittävän toiminnon ulkoistaminen

Sijoituspalveluyritys voi ulkoistaa sijoituspalvelun tarjoamisen tai toimintansa kannalta merkittävän muun toiminnon, jos ulkoistaminen ei haittaa sijoituspalveluyrityksen riskien hallintaa, sisäistä valvontaa eikä sijoituspalveluyrityksen liiketoiminnan taikka toiminnan kannalta merkittävän muun toiminnon hoitamista.

Toiminto on sijoituspalveluyrityksen toiminnan kannalta merkittävä, jos virhe tai puute sen

suorittamisessa voi haitata olennaisesti sijoituspalveluyrityksen toimintaa koskevien lakien, niiden nojalla annettujen säännösten tai määräysten tai sijoituspalveluyrityksen toimiluvan ehtojen noudattamista taikka sijoituspalveluyrityksen taloudellista asemaa tai sijoituspalvelun tarjoamisen jatkuvuutta.

Sijoituspalvelun tai merkittävän muun toiminnon ulkoistamisesta on tehtävä kirjallinen sopimus, josta käy ilmi toimeksiannon sisältö ja sopimuksen voimassaoloaika.

Sijoituspalveluyrityksen, joka toimiluvan myöntämisen jälkeen aikoo ulkoistaa sijoituspalvelun tarjoamisen tai toimintansa kannalta merkittävän muun toiminnon, on ilmoitettava ulkoistamisesta etukäteen Rahoitustarkastukselle. Sijoituspalveluyrityksen ja ulkoistettua toimintaa hoitavan välisessä sopimussuhteessa tapahtuvista merkittävistä muutoksista on ilmoitettava Rahoitustarkastukselle. Rahoitustarkastus antaa tarvittavat tarkemmat määräykset ilmoituksen sisällöstä.

30 §

Ulkoistamisen edellytykset

Sijoituspalveluyrityksen on toimittava huolellisesti, kun se ulkoistaa sijoituspalvelun tarjoamisen tai toimintansa kannalta merkittävän muun toiminnon. Jos sijoituspalveluyritys ulkoistaa toimiluvanvaraista toimintaa, ulkoistettua toimintaa hoitavalla on oltava tähän tarvittava toimilupa.

Sijoituspalveluyrityksen on huolehdittava siitä, että se saa ulkoistettua toimintaa hoitavalta jatkuvasti sijoituspalveluyrityksen viranomaisvalvonnan, riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan edellyttämät tarpeelliset tiedot ja että sillä on oikeus luovuttaa tiedot edelleen Rahoitustarkastukselle.

Rahoitustarkastus antaa komission direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavat tarkemmat määräykset ulkoistamisen edellytyksistä.

31 §

OmaisuuDENhoidon ulkoistaminen Euroopan talousalueen ulkopuolelle

Sijoituspalveluyrityksen, joka ulkoistaa arvopaperimarkkinalain 1 luvun 4 §:ssä tarkoitetulle ei-ammattimaiselle asiakkaalle tarjotun omaisuudenhoitopalvelun muussa kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimivalle palvelun tarjoajalle, on varmistettava, että:

1) sillä on kotivaltiossaan tarvittava toimilupa tai se on kotivaltiossaan rekisteröity omaisuudenhoitopalvelun tarjoamista varten ja että se on vakavaraisuusvalvonnan alainen; ja

2) Rahoitustarkastuksella on kyseisen valtion Rahoitustarkastusta vastaavan valvontaviranomaisen kanssa valvontayhteistyötä koskeva sopimus.

Vaikka 1 momentissa säädetty edellytykset eivät täyty, sijoituspalveluyritys voi kuitenkin ulkoistaa omaisuudenhoitopalvelun, jos se ilmoittaa ulkoistamisesta Rahoitustarkastukselle etukäteen eikä Rahoitustarkastus vastusta sitä kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta.

Rahoitustarkastuksen on julkistettava luettelo niistä Rahoitustarkastusta vastaavista viranomaisista, joiden kanssa sillä on 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu valvontayhteistyötä koskeva sopimus. Rahoitustarkastuksen on julkistettava 2 momentissa tarkoitettussa tilanteessa soveltamansa toimintaperiaatteet.

32 §

Sidonnaisasiamies

Sijoituspalveluyritys voi tarjota 2 momentissa tarkoitettuja palveluja sidonnaisasiamiehen välityksellä. Sidonnaisasiamies toimii sijoituspalveluyrityksen lukuun ja vastuulla. Sidonnaisasiamies voi toimia vain yhden sijoituspalveluyrityksen lukuun.

Sidonnaisasiamies voi:

1) vastaanottaa ja välittää sijoitus- ja oheispalveluihin tai rahoitusvälineisiin liittyviä asiakkaiden ohjeita ja toimeksiantoja;

2) välittää rahoitusvälineitä asiakkaille;

3) antaa sijoituspalveluyrityksen tarjoamia sijoitus- ja oheispalveluja tai rahoitusvälineitä koskevaa neuvontaa asiakkaille; ja

4) markkinoida sijoituspalveluyrityksen tarjoamia sijoitus- ja oheispalveluja asiakkaille.

Sijoituspalveluyrityksen on käytettävissä olevin keinoin varmistuttava siitä, että sidonnaisasiamies on hyvämaineinen ja riittävän ammattitaitoinen toiminnan harjoittamiseen. Sijoituspalveluyrityksen on huolehdittava, että sidonnaisasiamies ilmoittaa asiakkaalle toimivansa edustamansa sijoituspalveluyrityksen lukuun sidonnaisasiamiehenä.

Sidonnaisasiamies voi käsitellä asiakkaan rahavaroja tai rahoitusvälineitä sijoituspalveluyrityksen lukuun ja vastuulla. Jos sidonnaisasiamies toimii sijoituspalveluyrityksen lukuun toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, on edellytyksenä kuitenkin, että kyseinen valtio sallii sidonnaisasiamiestä vastaavan asiamiehen käsitellä asiakkaan rahavaroja tai rahoitusvälineitä.

Sijoituspalveluyrityksen on pidettävä julkista rekisteriä sidonnaisasiamiehistä. Rekisteriin on merkittävä luonnollisen henkilön täydellinen nimi, asuinpaikka ja sen toimipaikan osoite, jossa toimintaa harjoitetaan. Jos asiamies on oikeushenkilö, rekisteriin merkitään sen nimi, yritys- tai yhteisötunnus, kotipaikka ja sen toimipaikan osoite, jossa toimintaa harjoitetaan. Sijoituspalveluyrityksen on viipymättä ilmoitettava käyttämänsä sidonnaisasiamiehet Rahoitustarkastukselle.

Jos sidonnaisasiamies on sijoittautunut sellaiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon, joka ei salli kyseisessä valtiossa toimiluvan saaneiden sijoituspalveluyritysten käyttää sidonnaisasiamiestä vastaavaa asiamiestä, sidonnaisasiamies on merkittävä Rahoitustarkastuksen pitämään rekisteriin. Tähän rekisteriin on merkittävä vastaavat tiedot kuin sijoituspalvelu-

yrityksen ylläpitämään 5 momentin mukaiseen rekisteriin.

33 §

Toiminnan järjestäminen

Sijoituspalveluyrityksen toiminta on järjestettävä sen liiketoiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen luotettavalla tavalla. Sijoituspalveluyrityksen on asianmukaisin toimin varmistettava toimintaansa liittyvien riskien hallinta, sisäisen valvontansa toimivuus ja toimintansa jatkuvuus kaikissa tilanteissa. Sijoituspalveluyrityksen toimenpiteistä mahdollisessa eturistiriitatilanteessa säädetään arvopaperimarkkinalain 4 luvun 12 §:ssä.

34 §

Henkilökohtaiset liiketoimet

Sijoituspalveluyrityksen on riittävin toimenpitein pyrittävä estämään vaikuttavassa asemassa olevan ryhtymisen henkilökohtaisiin liiketoi-
miin, jos siitä voi aiheutua eturistiriita sellaisen liiketoimen tai palvelun kanssa, johon hän osallistuu asemansa vuoksi, jos hänellä on arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettua sisäpiirintietoa taikka jos hänellä on sijoituspalveluyrityksen asiakkaita tai niiden liiketoimia koskevaa luottamuksellista tietoa. Tällaisen tiedon luottamuksellisuus on pyrittävä muutoinkin turvaamaan.

Vaikuttavassa asemassa olevalla tarkoitetaan:

1) sijoituspalveluyrityksen hallituksen jäsentä, toimitusjohtajaa ja muuta ylimpään johtoon kuuluvaa sekä työntekijää tai muuta luonnollista henkilöä, joka yrityksen valvonnassa osallistuu sijoituspalvelun tarjoamiseen;

2) 32 §:ssä tarkoitettua sidonnaisasiamiestä ja, jos tämä on yhtiö tai yhteisö, sen hallituksen tai siihen verrattavan toimieliimen jäsentä, toimitusjohtajaa ja muuta ylimpään johtoon kuuluvaa henkilöä sekä työntekijää tai muuta luonnollista henkilöä, joka sidonnaisasiamiehen valvonnassa osallistuu sijoituspalvelun tarjoamiseen; ja

3) luonnollista henkilöä, joka osallistuu sijoituspalveluyrityksen tai sidonnaisasiamiehen ulkoistamaan sijoituspalvelun tarjoamiseen.

Henkilökohtaisella liiketoimella tarkoitetaan vaikuttavassa asemassa olevan kaupankäyntiä tai hänen lukuunsa tapahtuvaa kaupankäyntiä rahoitusvälineellä, jos:

1) vaikuttavassa asemassa oleva toimii asemansa, toimensa tai tehtävänsä ulkopuolella; tai

2) kaupankäynti tapahtuu vaikuttavassa asemassa olevan henkilön, hänen perheenjäsenensä tai hänen kanssaan muussa läheisessä suhteessa olevan lukuun, taikka sellaisen henkilön lukuun, jonka kaupankäynnin tuloksesta vaikuttavassa asemassa oleva saa muuta olennaista etua kuin kaupan toteutuksesta saatavan maksun tai palkkion.

35 §

Tarkemmat määräykset toiminnan järjestämisestä

Rahoitustarkastus antaa komission direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavat tarkemmat määräykset toiminnan järjestämisestä ja henkilökohtaisista liiketoimista.

36 §

Liiketoimista ja palveluista säilytettävät tiedot

Sijoituspalveluyrityksen on säilytettävä tiedot asiakkaan antamista rahoitusvälineitä koskevista toimeksiannoista, omaan tai asiakkaan lukuun suorittamistaan rahoitusvälineitä koskevista liiketoimista sekä muista asiakkaalle tarjoamistaan palveluista vähintään viiden vuoden ajan. Sijoitus- tai oheispalvelusta asiakkaan kanssa tehty sopimus tai muut palvelun tarjoamista koskevat ehdot on säilytettävä vähintään asiakassuhteen keston ajan.

Komission asetuksessa säädetään asiakkaan toimeksiannosta, omaisuudenhoitoon sisältyvästä kaupankäyntipäätöksestä sekä asiakkaan liiketoimesta kirjattavista tiedoista.

Rahoitustarkastus antaa komission direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavat tarkenta-

vat määräykset vähimmäistiedoista, jotka sijoituspalveluyrityksen on säilytettävä, ja tietojen säilyttämistavasta.

37 §

Puhelun tallentaminen

Sijoituspalveluyrityksen on toimeksiantojen todentamiseksi tallennettava asiakkaan rahoitusvälinettä koskevaan toimeksiantoon liittyvät puhelut niihin liittyviin ja niistä liittymistä, jotka on tarkoitettu käytettäväksi asiakkaiden toimeksiantojen vastaanottamiseen.

Sijoituspalveluyrityksen on huolehdittava siitä, että asiakkaalla on tieto puhelun tallentamisesta. Puhelutallenteet on säilytettävä vähintään kaksi vuotta ja enintään niin kauan kuin toimeksiantoon liittyvien oikeuksien tai velvollisuuksien toteuttamiseksi on tarpeen.

38 §

Asiakasvarojen säilyttäminen

Sijoituspalveluyrityksen haltuun säilyttämisestä, sijoittamista tai muuta varainhoitoa varten annettujen taikka omaisuuden myynnistä saatujen rahavarojen ja muun omaisuuden säilyttämisestä on voimassa, mitä arvopaperimarkkinalain 4 luvun 14 §:ssä säädetään.

39 §

Määräysvallan hankkiminen Euroopan talousalueen ulkopuolisessa yrityksessä

Sijoituspalveluyritys tai sen konsolidointiryhmään kuuluva yritys ei saa hankkia kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettua määräysvaltaa sellaisessa luottolaitoksessa, sijoituspalveluyrityksessä, rahastoyhtiössä taikka vakuutusyhtiössä, jonka kotipaikka on muussa kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, ellei yritys ole ilmoittanut siitä etukäteen Rahoitustar-

kastukselle taikka jos Rahoitustarkastus on ilmoituksen saatuaan kieltänyt hankinnan 2 momentissa säädetyssä ajassa.

Rahoitustarkastus voi kolmen kuukauden kuluessa 1 momentissa tarkoitettun ilmoituksen vastaanottamisesta kieltää määräysvallan hankinnan, jos hankinnan kohteena olevaan yritykseen sovellettavat lait, asetukset tai hallinnolliset määräykset olennaisesti vaikeuttaisivat sijoituspalveluyrityksen tai sen konsolidointiryhmän tehokasta valvontaa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua ilmoitusta ei tarvitse tehdä, jos yritys kuuluu rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitettuun ryhmittymään ja vastaava ilmoitus on tehty Vakuutusvalvontavirastolle.

40 §

Ulkomaisen konsolidointiryhmän valvonta

Jos sijoituspalveluyritys kuuluu sellaiseen konsolidointiryhmään, johon 10 §:n nojalla ei sovelleta Suomen lakia, toimiluvan myöntäminen edellyttää lisäksi, että voidaan varmistua siitä, että ulkomaan viranomaisella on riittävä toimivalta valvoa koko konsolidointiryhmää tässä laissa säädettyä vastaavalla tavalla, taikka sijoituspalveluyrityksen kuuluminen tällaiseen konsolidointiryhmään ei muuten vaaranna sijoituspalveluyrityksen toiminnan vakautta. Sijoituspalveluyrityksen kuulumisen tässä pykälässä tarkoitettuun konsolidointiryhmään katsotaan vaarantavan sijoituspalveluyrityksen toiminnan vakauden, jollei voida osoittaa, että konsolidoitu vakavaraisuus, konsolidoidut suuret asiakasriskit, konsolidointiryhmän sisäinen valvonta ja riskienhallintamenetelmät sekä omistusyhteisön omistajien ja johdon sopivuus ja luotettavuus vastaavat tämän lain mukaisia vaatimuksia. Mitä tässä pykälässä säädetään konsolidointiryhmästä, sovelletaan vastaavasti sellaiseen rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa

laissa tarkoitettuun rahoitus- ja vakuutusryhmittymään, johon mainitun lain 6 §:n nojalla ei sovelleta Suomen lakia.

41 §

Osakkeiden ja osuuksien hankinnasta ilmoittaminen

Jos jonkun tarkoituksena on hankkia suoraan tai välillisesti sijoituspalveluyrityksestä tai omistusyhteisöstä osuus, joka on vähintään 10 prosenttia sen osake- tai osuuspääomasta tai joka tuottaa vähintään 10 prosenttia sen osakkeiden tai osuuksien äänivallasta, hankinnasta on ilmoitettava etukäteen Rahoitustarkastukselle.

Jos 1 momentissa tarkoitettua osuutta lisätään vähintään 20, 33 tai 50 prosenttiin osake- tai osuuspääomasta tai äänivallasta taikka jos sijoituspalveluyrityksestä tai omistusyhteisöstä tulee hankkivan yhteisön tytäryritys, hankinnasta on myös ilmoitettava Rahoitustarkastukselle.

Laskettaessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettua omistus- ja ääniosuutta sovelletaan, mitä arvopaperimarkkinalain 1 luvun 5 §:ssä sekä 2 luvun 9 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu ilmoitus on tehtävä myös, jos osuus vähenee alle 1 tai 2 momentissa säädetyn rajan.

Sijoituspalveluyrityksen ja omistusyhteisön on ilmoitettava Rahoitustarkastukselle vähintään kerran vuodessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen osuuksien omistajat ja osuuksien suuruus. Osuuksien omistuksessa tapahtuneista muutoksista on myös ilmoitettava välittömästi.

Ilmoituksessa on annettava riittävät tiedot osuuden suuruudesta ja sen omistajasta sekä muut Rahoitustarkastuksen määrittämät tiedot.

Tässä pykälässä tarkoitettua ilmoitusta ei tarvitse tehdä, jos omistus sijoituspalveluyrityksestä tai omistusyhteisöstä hankitaan välillisesti rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettua ryhmittymän omistusyhteisön osakkeita hankkimalla ja ilmoitus hankinnasta tehdään Vakuutusvalvontavirastolle.

42 §

Hankinnan vastustaminen

Rahoitustarkastus voi kolmen kuukauden kuluessa 41 §:ssä tarkoitettua ilmoituksen vastaanottamisesta kieltää osuuden hankinnan, jos omistaja ei ole 19 §:ssä tarkoitettulla tavalla luotettava.

Jos osuuden hankinnasta ei ilmoiteta tai jos osuus hankitaan Rahoitustarkastuksen kiellosta huolimatta, Rahoitustarkastus voi kieltää saannon merkitsemisen osake- ja osakasluetteloon. Jos Rahoitustarkastus osuuden hankinnan jälkeen havaitsee osuuden omistuksen vakavasti vaarantavan sijoituspalveluyrityksen tai sen konsolidointiryhmän varovaisten ja terveiden liikeperiaatteiden mukaista toimintaa, Rahoitustarkastus voi kieltää osuuden omistajalta oikeuden äänivallan käyttöön sijoituspalveluyrityksessä enintään vuodeksi kerrallaan.

Jos hankinnasta seuraa, että sijoituspalveluyrityksestä tulee Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saaneen luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön tai vakuutusyhtiön tytäryritys tai tällaisen luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön tai vakuutusyhtiön emoyrityksen tytäryritys, Rahoitustarkastuksen on pyydettävä kyseisen valtion Rahoitustarkastusta vastaavan valvontaviranomaisen lausunto hankinnasta. Lausunto on pyydettävä myös, jos sijoituspalveluyrityksen määräämisvalta siirtyy samoille luonnollisille henkilöille tai oikeushenkilöille, joilla on määräämisvalta edellä tarkoitettussa luottolaitoksessa, sijoituspalveluyrityksessä, rahastoyhtiössä tai vakuutusyhtiössä.

43 §

Sijoituspalveluyrityksen ja omistusyhteisön johtaminen

Sijoituspalveluyrityksen hallituksen, toimitusjohtajan ja muun ylimmän johdon tulee johtaa sijoituspalveluyritystä ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti. Hallituksen jäsenten ja varajäsenten

sekä toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen sekä muun ylimpään johtoon kuuluvan on oltava luotettavia henkilöitä, jotka eivät ole konkurssissa ja joiden toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu. Näillä henkilöillä on lisäksi oltava sellainen yleinen sijoituspalvelutoiminnan tuntemus kuin sijoituspalveluyrityksen toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua henkilöä ei pidetä luotettavana, jos hänet on lainvoiman saaneella tuomiolla viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakko-rangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton sijoituspalveluyrityksen hallituksen jäseneksi tai varajäseneksi, toimitusjohtajaksi tai toimitusjohtajan sijaiseksi taikka muuhun ylimpään johtoon kuuluvaksi, taikka jos hän on muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton edellä tarkoitettuun tehtävään.

Rahoitustarkastus voi kieltää enintään viideksi vuodeksi henkilöä toimimasta sijoituspalveluyrityksen hallituksen jäsenenä tai varajäsenenä, toimitusjohtajana tai toimitusjohtajan sijaisena taikka muuhun ylimpään johtoon kuuluvana, jos:

1) tämä tehtävänsä hoidossa on osoittanut ilmeistä taitamattomuutta tai varomattomuutta ja jos on ilmeistä, että se voi vakavasti vahingoittaa sijoituspalveluyrityksen vakaata toimintaa, sijoittajien asemaa tai velkojien etua; tai

2) hän ei täytä 1 momentissa säädettyjä edellytyksiä.

Sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettuja henkilöitä koskevista muutoksista viipymättä Rahoitustarkastukselle.

Mitä 1—4 momentissa säädetään, sovelletaan vastaavasti omistusyhteisöön.

44 §

Sijoituspalveluyrityksen ja vakuutusyhtiön johdon erillisyyks

Sijoituspalveluyrityksen toimitusjohtaja ja tämän sijainen eivät saa olla sijoituspalveluyrityk-

sen kanssa samaan konserniin tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettuun ryhmittymään kuuluvan vakuutusyhtiön toimitusjohtajana tai tämän sijaisena.

Enemmistön sijoituspalveluyrityksen hallituksen jäsenistä ja varajäsenistä on oltava henkilöitä, jotka eivät ole 1 momentissa tarkoitettun vakuutusyhtiön hallituksen jäsenenä tai varajäsenenä taikka toimitusjohtajana tai tämän sijaisena, jollei Rahoitustarkastus myönnä tästä poikkeusta.

5 luku

Sijoituspalvelun tarjoamisen taloudelliset edellytykset

45 §

Vähimmäispääoma

Sijoituspalveluyrityksen osakepääoman on oltava vähintään 730 000 euroa, jollei jäljempänä toisin säädetä.

Sellaisen sijoituspalveluyrityksen, joka tarjoaa sijoituspalveluna vain toimeksiantojen välittämistä, toimeksiantojen toteuttamista, omaisuudenhoitoa, sijoitusneuvontaa tai liikkeeseenlaskun järjestämistä, osakepääoman on oltava vähintään 125 000 euroa.

Sellaisen sijoituspalveluyrityksen, joka tarjoaa sijoituspalvelua yksinomaan hyödyke-markkinoihin liittyvillä 4 §:n 1 momentin 3—5 kohdassa tarkoitetuilla johdannaisopimuksilla, 7 kohdassa tarkoitetuilla hinnanerosopimuksilla tai 8 kohdassa tarkoitetuilla johdannaisopimuksilla, osakepääoman on oltava vähintään 125 000 euroa.

Sellaisella sijoituspalveluyrityksellä, joka tarjoaa sijoituspalveluna ainoastaan sijoitusneuvontaa tai toimeksiantojen välittämistä ja jolla ei ole hallussaan asiakasvaroja, on oltava:

1) vähintään 50 000 euron osakepääoma;

2) kaikissa Euroopan talousalueeseen kuuluvissa valtioissa voimassa oleva vastuuvakuutus niiden vahinkojen korvaamiseksi, joista sijoituspalveluyritys on tämän lain mukaan vastuussa, jolloin vakuutuksen määrän on oltava vähintään

1 000 000 euroa vahinkoa kohti ja yhteensä 1 500 000 euroa kaikkien vahinkojen osalta vuotta kohti; tai

3) 1 kohdan mukaisen osakepääoman ja 2 kohdan mukaisen vastuuvakuutuksen yhdistelmä siten, että se kattaa 1 tai 2 kohdassa edellytetyn vastuun tason.

Jos 4 momentissa tarkoitettua palvelua tarjoava sijoituspalveluyritys toimii vakuutusedustuksesta annetussa laissa (570/2005) tarkoitettuna vakuutusmeklarina, yrityksellä on oltava sen lisäksi, mitä mainitussa laissa säädetään:

1) vähintään 25 000 euron osakepääoma;

2) kaikissa Euroopan talousalueeseen kuuluvissa valtioissa voimassa oleva vastuuvakuutus niiden vahinkojen korvaamiseksi, joista sijoituspalveluyritys on tämän lain mukaan vastuussa, jolloin vakuutuksen määrän on oltava vähintään 500 000 euroa vahinkoa kohti ja yhteensä 750 000 euroa kaikkien vahinkojen osalta vuotta kohti; tai

3) 1 kohdan mukaisen osakepääoman ja 2 kohdan mukaisen vastuuvakuutuksen yhdistelmä siten, että se kattaa 1 tai 2 kohdassa edellytetyn vastuun tason.

Arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa säädetään tilinhoitajayhteisönä tai tilinhoitajayhteisön asiamiehenä toimivan sijoituspalveluyrityksen oman pääoman määrästä. Arvopaperimarkkinalaissa säädetään selvitysosapuolena toimivan sijoituspalveluyrityksen osakepääoman määrästä ja sijoitusrahastolaissa säädetään säilytysyhteisönä toimivan sijoituspalveluyrityksen osakepääoman määrästä.

Osakepääoman on oltava kokonaan merkitty toimituspää myönnettäessä.

46 §

Taloudellisen aseman valvonta

Sijoituspalveluyritykseen sovelletaan luottolaitostoiminnasta annetun lain 5 ja 6 luvun säännöksiä, lukuun ottamatta mainitun lain 44, 53, 66, 71, 80 ja 81 §:ää. Sovellettaessa mainitun

lain 55 §:ää, siinä mainitun 44 §:n sijasta sovelletaan tämän lain 45 §:ää.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta 45 §:n 4 ja 5 momentissa tarkoitettuun sijoituspalveluyritykseen.

Mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 72 §:ssä säädetään konsolidoidun taloudellisen aseman valvonnasta, ei sovelleta sijoituspalveluyritykseen, jonka emoyritys on Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saanut luottolaitos taikka tällaisessa valtiossa oleva omistusyhteisö, joka on samalla Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saaneen luottolaitoksen emoyritys ja edellyttäen, että luottolaitosta valvotaan sen konsolidoidun taloudellisen aseman perusteella.

6 luku

Sijoittajien korvausrahasto

47 §

Korvausrahaston jäsenyys

Sijoittajien rahavarojen ja rahoitusvälineiden (*saaminen*) turvaamiseksi sijoituspalveluyrityksen on kuuluttava sijoittajien korvausrahastoon, jäljempänä *korvausrahasto*. Vaatimus jäsenyydestä ei koske sijoituspalveluyritystä, joka tarjoaa sijoituspalveluna yksinomaan toimeksiantojen välittämistä tai sijoitusneuvontaa tai monenkeskisen kaupankäynnin järjestämistä ja jolla ei ole hallussaan tai hallinnoitavana asiakasvaroja.

Sijoituspalveluyritys tulee korvausrahaston jäseneksi sinä päivänä, jona sille myönnetään sijoituspalveluyrityksen toimilupa.

Mitä tässä luvussa sekä 74 ja 80 §:ssä säädetään sijoituspalveluyrityksestä ja sen hallintoa hoitavista henkilöistä ja toimihenkilöistä, koskee myös 14 §:ssä tarkoitettua suomalaista luottolaitosta ja rahastoyhtiötä sekä niiden hallintoa hoitavia henkilöitä ja toimihenkilöitä.

48 §

Korvausrahaston säännöt

Korvausrahastolla on oltava säännöt, jotka turvaavat rahaston toiminnan ja sen lakisääteisten tehtävien hoitamisen. Korvausrahaston säännöt ja niiden muutokset vahvistaa valtiovarainministeriö, jonka on ennen vahvistamista pyydettävä hakemuksesta Rahoitustarkastuksen ja Suomen Pankin lausunto. Sääntöjen tulee sisältää tätä lakia sekä muualla laissa säädettyä täydentävät määräykset ainakin siitä:

1) millaisella menettelyllä sijoituspalveluyritys hyväksytään korvausrahaston jäseneksi sekä miten se erotetaan tai eroaa korvausrahastosta;

2) miten ja millä perusteilla korvausrahaston kannatusmaksu määrätään sekä miten se ja hallinnointikustannukset jaetaan korvausrahaston jäsenten kesken, miten rahaston entinen jäsen vastaa ennen jäsenyyden päättymistä syntyneen korvaustapauksen rahastolle aiheuttamista kustannuksista sekä miten korvausrahaston vähimmäispääoma kartutetaan siirtymäaikana ja korvaustapauksen jälkeen;

3) milloin ja miten kannatusmaksu ja hallinnointikustannukset tulee maksaa;

4) milloin, millä ehdoilla ja miten korvausrahasto voi ottaa toimintaansa varten luottoa, miten kannatusmaksuja on tällaisessa tilanteessa korotettava sekä miten vastuu luoton takaisinmaksusta jaetaan korvausrahaston jäsenten kesken;

5) voidaanko rahaston pääomaa kattaa vakuutusin taikka rahastoon tai rahaston jäsenen kanssa samaan konserniin tai konsolidointiryhmään kuulumattoman luottolaitoksen antamin sitovin luottolupauksin ja, jos voidaan, kuinka suuri osa;

6) kuinka monta hallituksen jäsentä korvausrahastolle tulee valita, miten heidät valitaan, mikä on hallituksen toimikausi, päätöksentekojärjestys, milloin hallitus on päätösvaltainen, mitkä ovat hallituksen tehtävät sekä miten hallitus kutsutaan koolle;

7) miten korvausrahaston valtuuskunta valitaan ja mikä on valtuuskunnan päätöksentekojärjestys, milloin se on päätösvaltainen ja mitkä

ovat sen tehtävät sekä miten ja milloin valtuuskunta kutsutaan koolle;

8) voiko korvausrahaston hallitus uskoa päätösvaltaansa toiminnanjohtajalle tai asiamiehelle ja, jos voi, niin miten sekä mikä on hallituksen ja toiminnanjohtajan tai asiamiehen välinen toimivallan jako;

9) mikä on korvausrahaston tilikausi, milloin tilinpäätös on tehtävä sekä milloin ja miten korvausrahaston tilejä ja hallintoa on tarkastettava;

10) kuinka monta hyväksyttyä tilintarkastajaa tai tilintarkastusyhteisöä korvausrahastolle tulee valita, miten valinta tehdään ja mikä on tilintarkastajien toimikausi;

11) miten ja mihin korvausrahaston varoja voidaan sijoittaa; sekä

12) miten sääntöjä muutetaan.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, säännöissä on määrättävä ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen ja rahastoyhtiön Suomessa olevan sivuliikkeen ja ulkomaisen luottolaitoksen Suomessa olevan sivukonttorin liittymisestä korvausrahastoon, korvausrahastosta erottamisesta ja eroamisesta, korvausrahaston liittymismaksun perusteista ja korvausrahaston korvausvelvollisuuden perusteista.

49 §

Korvausrahaston hallinto

Korvausrahastoa hoitaa siihen kuuluvien sijoituspalveluyritysten valitsema valtuuskunta ja valtuuskunnan valitsema hallitus. Korvausrahaston hallituksen tehtävänä on:

1) antaa Rahoitustarkastukselle lausunto sijoituspalveluyrityksen toimilupahakemuksesta;

2) päättää varoituksen antamisesta sijoituspalveluyritykselle ja sijoituspalveluyrityksen erottamisesta korvausrahastosta;

3) määrätä sijoituspalveluyritysten kannatusmaksujen suuruus ja huolehtia niiden keräämisestä;

4) päättää korvauksen maksamisesta sijoittajille silloin, kun sijoituspalveluyritys on todettu maksukyvyttömäksi;

5) hallinnoida korvausrahaaston varoja ja sijoittaa niitä tässä laissa ja korvausrahaaston säännöissä määrättyllä tavalla;

6) valvoa, että sijoituspalveluyritykset noudattavat niille korvausrahaastoon kuulumisesta aiheutuvia velvollisuuksia;

7) kerätä sijoituspalveluyrityksiltä korvaus korvausrahaaston hallinnoimisesta aiheutuvista kustannuksista;

8) huolehtia korvausrahaaston tiedottamisesta;

9) ilmoittaa Rahoitustarkastukselle kannatusmaksujen suuruuden määrittämistä koskeva päätöksensä;

10) saattaa välittömästi Rahoitustarkastuksen tietoon menettely, joka on vastoin korvausrahaaston toiminnasta annettuja säännöksiä ja määräyksiä; sekä

11) tehdä kaikki muut korvausrahaaston hoitamiseksi tarvittavat päätökset, jollei niitä ole säädetty tai tämän lain nojalla määrätty muulla tavalla tehtäviksi.

Korvausrahaaston kirjanpitoon ja tilinpäätökseen sovelletaan kirjanpitolakia.

Sen lisäksi, mitä korvausrahaaston hallinnosta tässä luvussa säädetään, korvausrahaaston hallintoon sovelletaan yhdistyslakia (503/1989).

50 §

Korvausrahaaston kannatusmaksu

Rahastoon vuosittain vähintään maksettavien kannatusmaksujen yhteismäärän vahvistaa korvausrahaaston esityksestä valtiovarainministeriö, jonka on ennen päätöksen tekemistä pyydettävä Rahoitustarkastuksen ja Suomen Pankin lausunto. Korvausrahaaston on ilmoitettava valtiovarainministeriölle vuosittain kunkin rahaston jäsenen korvaussuojan piirissä olevien sijoittajien lukumäärä.

Sijoituspalveluyrityksen on vuosittain maksettava korvausrahaaston hallituksen määräämä, sijoittajien saamisten turvaamiseksi riittävä kannatusmaksu. Kannatusmaksun tulee perustua sijoituspalveluyrityksen tarjoaman korvausrahas-

tosuojan piiriin kuuluvan sijoituspalvelun luonteeseen, suojan piiriin kuuluvien asiakkaiden määrään sekä sijoituspalveluyrityksen konsolidoitujen omien varojen määrään. Korvausrahaaston säännöissä määrättävien kannatusmaksun määrätymisperusteiden on oltava samat samaa sijoituspalvelua tarjoaville sijoituspalveluyrityksille. Sijoituspalveluyritysten on pyynnöstä annettava korvausrahaastolle kannatusmaksun määrittämiseksi tarvittavat yksilöidyt tiedot.

Osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (1504/2001) tarkoitettuun osuuspankkien yhteenliittymään kuuluvia luottolaitoksia pidetään kannatusmaksua laskettaessa yhtenä luottolaitoksena. Osuuspankkien yhteenliittymän kannatusmaksun maksaa korvausrahaastolle yhteenliittymän keskusyhteisö. Keskusyhteisön maksama kannatusmaksu jaetaan sen jäseninä olevien luottolaitosten kesken 2 momentin mukaisesti. Rahoitustarkastuksen luvalla kannatusmaksu voidaan jakaa myös muulla tavalla.

Edellä 2 ja 3 momentin mukaisesti määrätty kannatusmaksut on annettava tiedoksi Rahoitustarkastukselle viimeistään kuukautta ennen kuin ne on korvausrahaaston sääntöjen mukaan maksettava korvausrahaastolle. Rahoitustarkastus voi määrätä korvausrahaaston korottamaan yksittäisen sijoituspalveluyrityksen kannatusmaksua, jos se katsoo, ettei korvausrahaaston hallituksen määräämä kannatusmaksu ole riittävä turvaamaan sijoittajien saamisia.

Korvausrahaaston pääoman ja pääomasta rahana maksettavan osuuden erotus voidaan kattaa vakuutuksin taikka rahastoon tai rahaston jäsenen kanssa samaan konserniin tai konsolidointiryhmään kuulumattoman luottolaitoksen antamin sitovin luottolupauksin. Rahoitustarkastuksen on vuosittain tarkistettava, että korvausrahaaston rahana maksettavaa pääomaa on kartutettu tasaisesti. Vakuutus tai sitova luottolupaus on otettava korvausrahaaston nimiin ja siitä aiheutuvat kustannukset on korvausrahaastoon kuuluvien sijoituspalveluyritysten yhteisesti katettava.

Sijoituspalveluyrityksellä ei ole oikeutta vaatia osuuttaan korvausrahaastosta erotettavaksi it-

selleen tai luovuttaa sitä toiselle, eikä tätä osuutta saa lukea sijoituspalveluyrityksen varoiksi.

51 §

Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen ja rahastoyhtiön sivuliikkeen sekä ulkomaisen luottolaitoksen sivukonttorin kannatusmaksu

Korvausrahaston jäsenenä olevan ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen ja rahastoyhtiön Suomessa olevan sivuliikkeen sekä ulkomaisen luottolaitoksen Suomessa olevan sivukonttorin kannatusmaksu määräytyy soveltuvin osin 50 §:n mukaisesti.

52 §

Suojan piiriin kuuluvat

Suojan piiriin kuuluvalla sijoittajalla tarkoitetaan sijoittajaa, jolle on tarjottu sijoituspalvelua tai 15 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua säilytys- ja hoitopalvelua.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, suojan piiriin eivät kuulu arvopaperimarkkinalain 1 luvun 4 §:n 4 momentissa tarkoitettujen ammattimaisten asiakkaiden saamiset eivätkä sellaisen sijoittajan, joka on aiheuttanut sijoituspalveluyrityksen taloudelliset vaikeudet, hyötynyt niistä tai vaikeuttanut niitä, saamiset.

53 §

Korvausrahaston maksuvelvollisuuden alkaminen

Jos sijoituspalveluyritys ei ole suorittanut sijoituspalvelujen tarjoamisen tai 15 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua säilytys- ja hoitopalvelun tarjoamisen yhteydessä hallussaan tai hallinnoitavanaan olevia suojan piiriin kuuluvan sijoittajan selviä ja riidattomia saamisia lain tai sopimuksen mukaisesti, sijoittaja voi ilmoittaa asiasta Rahoitustarkastukselle.

Rahoitustarkastuksen on 21 päivän kuluessa siitä, kun se on saanut 1 momentissa tarkoitettua ilmoituksen tai muuten tiedon 1 momentissa tarkoitettua tilanteesta saatuaan päätettävä, onko

korvausrahaston suoritettava sijoittajan saamiset. Suoritusvelvollisuuden määrittämisen edellytyksenä on, että 1 momentissa tarkoitettua saamisen suorittamatta jääminen on johtunut sijoituspalveluyrityksen asettamisesta konkurssiin tai siitä, että on ryhdytty yrityksen saneerausmenettelyyn taikka sijoituspalveluyrityksen maksukyvyttömyydestä, joka ei Rahoitustarkastuksen arvion mukaan ole tilapäistä ja josta on saatu riittävä selvitys.

Rahoitustarkastuksen on annettava tieto 2 momentissa tarkoitettua päätöksestään korvausrahastolle ja sijoituspalveluyritykselle sekä, jos sijoituspalveluyrityksellä on muualla kuin Suomessa sivuliike, sivuliikkeen sijaintivaltion Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle ja korvausrahastoa vastaavalle suojajärjestelmälle.

Edellä 2 momentissa tarkoitettua Rahoitustarkastuksen päätöksen toteuttamiseksi ja yksittäisiä sijoittajia koskevien korvauspäätösten tekemiseksi sijoituspalveluyrityksen on toimitettava korvausrahastolle ja Rahoitustarkastukselle tiedot kaikista tässä laissa tarkoitetuista asiakkaistaan ja heidän 1 momentissa tarkoitetuista saamisistaan.

54 §

Korvattavat saamiset

Korvausrahaston varoista korvataan sijoituspalveluyrityksen hallussa tai hallinnoitavana sijoituspalvelun tarjoamisen tai 15 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua säilytys- ja hoitopalvelun tarjoamisen yhteydessä olevat suojan piiriin kuuluvien sijoittajien saamiset. Samalle sijoittajalle maksettavan korvauksen määrä on yhdeksän kymmenesosaa sijoittajan samalta sijoituspalveluyritykseltä olevan saamisen määrästä, kuitenkin enintään 20 000 euroa.

Sijoittajalle maksettava korvaus on laskettava sen päivän markkina-arvon mukaan, jona Rahoitustarkastus teki 53 §:n 2 momentin mukaisen päätöksen tai jona sijoituspalveluyritys asetettiin konkurssiin tai muu maksukyvyttömyysmenettely aloitettiin, riippuen siitä kumpi päivä

on aikaisemmin. Korvaus on maksettava sijoittajalle, jolla on täysimääräinen oikeus sijoituspalveluyrityksen hallussa oleviin saamisiin. Jos korvattavalla saamisella on useita yhteisomistajia, otetaan kullekin yhteisomistajalle kuuluva osuus huomioon laskettaessa sijoittajalle maksettavan korvauksen enimmäismäärää.

Rikoslain (39/1889) 32 luvun 6—10 §:ssä tarkoitetulla rikoksella saatuja varoja ei korvata korvausrahastosta.

Jos sijoituspalveluyrityksen toimilupa peruutetaan kokonaan, ovat sijoituspalveluyrityksen hallussa ja hallinnoitavina olevat sijoittajien saamiset korvausrahaston suojan piirissä erääntymisiinsä saakka. Sijoituspalveluyritys, jonka toimilupa on peruutettu, on edelleen yhteisvastuussa sen hallussa olevien sijoittajien saamisen suorittamisesta, kunnes sijoituspalveluun liittyvät saamiset ovat erääntyneet ja riidattomasti suoritettu.

Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa sijaitsevan sijoituspalveluyrityksen ja rahastoyhtiön sivuliikkeen ja luottolaitoksen sivukonttorin asiakkaana olevan sijoittajan saaminen korvataan korvausrahaston varoista enintään 1 momentissa säädettyyn määrään asti.

Tätä pykälää sovellettaessa osuuspankkien yhteenliittymään kuuluvia luottolaitoksia pidetään yhtenä luottolaitoksena.

55 §

Korvauksen maksaminen muusta rahastosta

Luottolaitostoiminnasta annetun lain 105 §:ssä tarkoitetut, sijoittajan tilillä olevat tai sille vielä kirjautumattomat maksujenvälityksessä olevat varat korvataan talletussuojarahastosta siten kuin luottolaitostoiminnasta annetussa laissa säädetään.

Jos tiliä voidaan luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen sijoittajan kanssa sijoituspalvelusta tekemän sopimuksen nojalla käyttää ainoastaan sijoituspalveluun tai 15 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun säilytys- ja hoito palveluun, korvataan tilillä olevat tai sille vielä kirjautumattomat maksujenvälityksessä olevat varat 1 momentissa säädetystä poiketen korvaus-

rahastosta siten kuin tässä luvussa säädetään. Myös arvopaperimarkkinalaissa tarkoitetun arvopaperinvälittäjän nimissä arvopaperimarkkinalain 4 luvun 14 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tilillä olevat arvopaperinvälittäjän asiakkaiden varat korvataan siten kuin tässä luvussa säädetään.

Tilinhoitajayhteisön vastuusta sekä velvollisuudesta kartuttaa arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain mukaista kirjausrahastoa on voimassa, mitä siitä säädetään erikseen. Jos korvaus voitaisiin maksaa korvausrahastosta, arvopaperimarkkinalain mukaisesta selvitysrahastosta ja kirjausrahastosta, korvaus maksetaan ensisijaisesti korvausrahastosta siten kuin tässä luvussa säädetään.

56 §

Sijoittajien saamisten maksaminen

Sijoittajien saamiset maksetaan euroissa korvausrahaston varoista. Jos korvausrahaston varat eivät riitä sijoittajien saamisten maksamiseen, korvausrahasto voi ottaa sen säännöissä määrättävällä tavalla toimintaansa varten luottoa. Luotto maksetaan takaisin korvausrahastoon kuuluvilta sijoituspalveluyrityksiltä kerättävin korotetuin kannatusmaksuin. Rahaston jäsenyyden päättymisestä huolimatta entinen jäsen on velvollinen suorittamaan kannatusmaksun ja hallinnointimaksun, jotka peritään ennen jäsenyyden päättymistä syntyneestä korvaustapauksesta rahastolle aiheutuneiden kustannusten kattamiseksi.

Korvausrahaston on maksettava sijoittajien saamiset ilman aiheetonta viivytystä, kuitenkin viimeistään kolmen kuukauden kuluttua 53 §:n 2 momentissa tai 63 §:ssä tarkoitetusta Rahoitustarkastuksen päätöksestä. Jos sijoituspalveluyritys on ennen 53 §:n 2 momentissa tarkoitettua päätöstä asetettu konkurssiin tai muu maksukyvyttömyysmenettely on aloitettu, lasketaan määräaika tästä päätöksestä. Korvausvelalle on maksettava korkolain (633/1982) mukaista viivästyskorkoa siitä lähtien, kun Rahoitustarkastus teki 53 §:n 2 momentissa tai 63 §:ssä tarkoitetun päätöksen.

Rahoitustarkastus voi erityisestä syystä myöntää korvausrahastolle lisääikaa sijoittajien saamisten korvaamiseen enintään kolme kuukautta. Korvausrahaston on kuitenkin saatava lisäajasta huolimatta maksettava korvaus viipymättä, jos korvauksen maksamisen viivästyminen olisi korvauksen saajan kannalta kohutuutonta.

Jos korvausrahasto ei ole korvannut sijoittajan saamista 2 ja 3 momentissa säädetyssä ajassa, sijoittajalle on syntynyt saaminen, jota sijoittajalla on oikeus vaatia korvausrahastolta.

Jos sijoittaja tai sen edustaja on syytteessä rikoslain 32 luvun 6—10 §:n mukaisesta rahanperurikoksesta tai -rikkomuksesta, korvausrahasto voi 2 ja 3 momentin estämättä lykätä maksujen suorittamista tuomioistuimen asiassa tekemään lainvoimaiseen päätökseen asti.

57 §

Korvausrahaston takautumisoikeus

Korvausrahastolle syntyy takautumisoikeus sijoituspalveluyritystä kohtaan korvaamastaan 54 §:n 1 momentissa tarkoitettu saamisesta. Saamiselle maksettavasta korosta määrätään korvausrahaston säännöissä. Korvaussumma, jonka korvausrahasto on perinyt takautumisoikeutensa nojalla korvauksesta vastuussa olevalta sijoituspalveluyritykseltä, on liitettävä korvausrahaston pääomaan.

58 §

Maksuvelvollisuuden alkamisesta ilmoittaminen

Korvausrahaston on annettava kirjallisesti tieto 53 §:n 2 momentissa tarkoitettu Rahoitustarkastuksen päätöksestä kaikille asianomaisen sijoituspalveluyrityksen asiakkaille. Korvausrahaston on lisäksi julkisella kuulutuksella ilmoitettava siitä, mihin toimenpiteisiin sijoittajien on ryhdyttävä saamistensa turvaamiseksi. Kuulutus on julkaistava myös sijoituspalveluyrityksen toimialueella ilmestyvissä suurimmissa päivälehdissä toimialueen virallisilla kielillä.

Korvausrahasto voi asettaa vähintään kuuden kuukauden määräajan, jonka kuluessa sijoittajien on ryhdyttävä toimenpiteisiin saamistensa turvaamiseksi. Asetetun määräajan ylittämisen johdosta ei kuitenkaan voida kieltäytyä maksamasta korvausta sijoittajalle, jolla on ollut pakottava este ryhtyä 1 momentissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin.

59 §

Sijoituspalveluyrityksen tiedottamisvelvollisuus

Sijoituspalveluyrityksen on annettava suomeksi ja ruotsiksi kaikille sijoittajille helposti ja selkeästi ymmärrettävässä muodossa tiedot sijoittajien saamisten korvausrahastosuojasta, suojan puuttumisesta tai rajoittumisesta sekä näitä tietoja koskevista olennaisista muutoksista. Korvausrahastoon kuuluvan luottolaitoksen on lisäksi annettava sijoittajille tieto siitä, suojaako sijoittajien varoja korvausrahasto vai talletussuojarahasto.

Sen lisäksi, mitä 58 §:ssä säädetään korvausrahaston tiedottamisvelvollisuudesta, sijoituspalveluyrityksen on pyydettäessä annettava sijoittajille tieto korvausedellytyksistä ja niistä toimenpiteistä, joihin sijoittajien on ryhdyttävä saamistensa turvaamiseksi.

Sijoituspalveluyrityksen, joka on perustanut sivuliikkeen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon tai joka käyttää sidonnaisasiamiestä, joka on sijoittautunut Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon, on annettava tässä pykälässä tarkoitettut tiedot sen jäsenvaltion virallisilla kielillä, jossa sivuliike sijaitsee tai sidonnaisasiamies toimii.

60 §

Korvausrahaston jäsenten yhteisvastuu

Korvausrahaston jäsenet vastaavat yhdessä korvausrahaston velvollisuuksista ja sitoumuksista.

61 §

Korvausrahaston pääoma

Korvausrahaston pääoman on oltava vähintään 12 miljoonaa euroa, josta rahana maksettavan osuuden on oltava vähintään 4,2 miljoonaa euroa. Korvausrahaston rahana maksettavaa pääomaa on kartutettava tasaisesti. Jos korvausrahaston pääoma vähenee edellä mainitusta sijoittajien saamisten korvaamisen seurauksena, pääoma on katettava uudelleen edellä tässä pykälässä säädetyllä tavalla korvausrahaston säännöissä määrättävässä ajassa.

62 §

Korvausrahaston varojen sijoittaminen ja maksuvalmius

Korvausrahaston varat on sijoitettava luotettavalla, tehokkaalla ja rahaston maksuvalmiuden turvaavalla tavalla sekä riskien hajauttamisen periaatetta noudattaen. Sijoituksista saatava tuotto on lisättävä korvausrahaston pääomaan.

Korvausrahaston varoja ei saa sijoittaa korvausrahastoon kuuluvan sijoituspalveluyrityksen, luottolaitoksen tai niiden kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvan yhteisön taikka korvausrahastoon kuuluvan rahastoyhtiön osakeisiin tai osuuksiin eikä muihin korvausrahastoon kuuluvan sijoituspalveluyrityksen tai luottolaitoksen tai niiden kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvan yhteisön taikka luottolaitostoinnista annetun lain 113 §:ssä tarkoitettun vakuusrahaston taikka rahastoyhtiön liikkeeseen laskemiin arvopapereihin.

Mitä 2 momentissa säädetään sijoituspalveluyrityksestä, rahastoyhtiöstä ja luottolaitoksesta, koskee myös korvausrahaston jäsenenä olevaa ulkomaista sijoituspalveluyritystä ja luottolaitosta sekä niiden kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvaa yhteisöä ja ulkomaista rahastoyhtiötä. Korvausrahaston varoja voidaan kuitenkin sijoittaa korvausrahastoon kuuluvan rahastoyhtiön hallinnoiman sijoitusrahaston tai ulkomaisen rahastoyhtiön hallinnoiman yhteissijoitusyrityksen varoihin, jos yhteissijoitusyritys-

tä sen kotivaltion lainsäädännön mukaan koskevat sijoitusrahastolain 25 §:n 2 momentissa säädettyä vastaavat vaatimukset yhteissijoitusyrityksen varojen pitämisestä erillään rahastoyhtiön varoista.

Korvausrahaston maksuvalmiuden on oltava korvausrahaston toimintaan nähden riittävällä tavalla turvattu.

63 §

Toimiluvan peruuttaminen ja sijoittajien saamiset

Päätessään sijoituspalveluyrityksen toimiluvan peruuttamisesta Rahoitustarkastus voi samalla määrätä sijoittajien saamiset maksettavaksi sijoittajien korvausrahaston varoista siten kuin tässä luvussa säädetään.

64 §

Korvausrahastosta erottaminen

Jos sijoituspalveluyritys ei ole noudattanut korvausrahastoa koskevia lain säännöksiä tai tämän lain nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä taikka korvausrahaston sääntöjä, korvausrahaston on ilmoitettava asiasta 49 §:n mukaisesti Rahoitustarkastukselle. Ilmoituksen saatuaan Rahoitustarkastuksen on yhdessä korvausrahaston kanssa ryhdyttävä tarpeelliseksi katsomiinsa toimenpiteisiin asian korjaamiseksi.

Jos 1 momentissa tarkoitetuilla toimenpiteillä ei voida varmistaa, että sijoituspalveluyritys täyttää velvoitteensa ja jos velvoitteiden noudattamatta jättämisestä on pidettävä olennaisena rikkomuksena, voi korvausrahasto ilmoittaa sijoituspalveluyritykselle aikomuksestaan erottaa se korvausrahastosta. Sijoituspalveluyritys voidaan erottaa korvausrahastosta aikaisintaan kahdentoista kuukauden kuluttua siitä, kun korvausrahasto on antanut sijoituspalveluyritykselle varoituksen. Korvausrahaston on kuultava sijoituspalveluyritystä ennen varoituksen antamista ja ennen erottamispäätöstä. Korvausrahaston on saatava Rahoitustarkastuksen suostumus varoituksen antamiseen ja erottamispäätöksen teke-

miseen. Korvausrahaston on julkistettava erottamispäätös 58 §:n 1 momentissa säädetyllä tavalla.

Korvausrahastosta erotetun sijoituspalveluyrityksen hallussa ja hallinnoitavina olevat sijoittajien saamiset ovat suojan piirissä niiden erääntymiseen saakka. Sijoituspalveluyritys, joka on erotettu korvausrahastosta, on edelleen yhteisvastuussa sen hallussa ja hallinnoitavana olevien sijoittajien saamisten suorittamisesta, kunnes sijoituspalveluun liittyvät saamiset ovat erääntyneet ja riidattomasti suoritettu.

65 §

Oikaisuvaatimus ja muutoksenhaku

Sijoituspalveluyrityksellä on oikeus hakea oikaisua korvausrahaston tämän lain nojalla tekemään päätökseen Rahoitustarkastukselta 30 päivän kuluessa päätöksestä tiedon saatuaan.

Oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen saa valittamalla hakea muutosta siten kuin Rahoitustarkastuksesta annetussa laissa (587/2003) säädetään.

66 §

Markkinointirajoitus

Sijoituspalveluyritys ei saa antaa markkinoinnissaan sijoittajien korvausrahastosuojaa koskevia totuudenvastaisia tai harhaanjohtavia tietoja. Sijoituspalveluyritys saa markkinoinnissaan käyttää ainoastaan omaa korvausrahastosuojaansa koskevia tietoja.

7 luku

Salassapito ja asiakkaan tunnistaminen

67 §

Salassapitovelvollisuus

Joka sijoituspalveluyrityksen tai sen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvan yrityksen, sijoituspalveluyritysten yhteenliittymän taikka sijoituspalveluyrityksen asiamiehen tai

muun sijoituspalveluyrityksen lukuun toimivan yrityksen toimitilimen jäsenenä tai varajäsenenä tai niiden palveluksessa taikka niiden toimeksiannosta tehtävää suorittaessaan on saanut tietää sijoituspalveluyrityksen tai sen kanssa samaan konsolidointiryhmään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettuun ryhmittymään kuuluvan yrityksen asiakkaan tai muun sen toimintaan liittyvän henkilön taloudellista asemaa tai yksityisen henkilökohtaisia oloja koskevan seikan taikka liike- tai ammattisalaisuuden, on velvollinen pitämään sen salassa, jollei se, jonka hyväksi vaitiolovelvollisuus on säädetty, anna suostumustaan sen ilmaisemiseen. Salassa pidettäviä tietoja ei saa myöskään antaa sijoituspalveluyrityksen yhtiökokoukselle eikä kokoukseen osallistuvalla osakkeenomistajalle.

Mitä 1 momentissa säädetään salassapitovelvollisuudesta, koskee myös henkilöä, joka 6 luvussa tarkoitettuja tehtäviä suorittaessaan on saanut tietää sijoituspalveluyrityksen tai sen asiakkaiden taloudellista asemaa tai yksityistä olosuhdetta koskevan julkistamattoman seikan taikka liike- tai ammattisalaisuuden.

68 §

Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen

Sijoituspalveluyrityksellä, sen omistusyhteisöllä ja sijoituspalveluyrityksen konsolidointiryhmään kuuluvalla rahoituslaitoksella sekä sijoituspalveluyritysten yhteenliittymällä on velvollisuus antaa 67 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tietoja syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen selvittämiseksi sekä muulle viranomaiselle, jolla on lain nojalla oikeus saada sellaisia tietoja.

Sijoituspalveluyrityksellä ja sijoituspalveluyrityksen konsolidointiryhmään kuuluvalla yrityksellä on oikeus antaa 67 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tietoja samaan konserniin, konsolidointiryhmään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettuun rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvalla yhteisöllä asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista, markkinointia sekä kon-

sernin, konsolidointiryhmän tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymän riskienhallintaa varten, jos tietojen vastaanottajaa koskee tässä laissa säädetty tai vastaava salassapitovelvollisuus. Mitä tässä momentissa säädetään tietojen luovuttamisesta, ei koske henkilötietolain (523/1999) 11 §:ssä tarkoitettujen arkaluonteisten tietojen luovuttamista eikä sellaisia tietoja, jotka perustuvat asiakkaan ja muun kuin ryhmittymään kuuluvan yrityksen välisten maksutietojen rekisteröintiin.

Sen lisäksi, mitä 2 momentissa säädetään, sijoituspalveluyritys ja sijoituspalveluyrityksen konsolidointiryhmään kuuluva yritys voivat luovuttaa asiakasrekisterissään olevia markkinointia sekä asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista varten tarpeellisia tietoja sellaiselle yritykselle, joka kuuluu sijoituspalveluyrityksen kanssa samaan taloudelliseen yhteenliittymään, jos tietojen vastaanottajaa koskee tässä laissa säädetty tai sitä vastaava salassapitovelvollisuus. Mitä tässä momentissa säädetään, ei koske henkilötietolain 11 §:ssä tarkoitettujen arkaluonteisten tietojen luovuttamista.

Sijoituspalveluyrityksellä on oikeus antaa 67 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tietoja arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettulle julkisen kaupankäynnin järjestäjälle ja optiokauppalaissa tarkoitettulle optioyhteisölle, jos tiedot ovat välttämättömiä niille säädetyn valvontatehtävän turvaamiseksi. Sijoituspalveluyrityksellä on sama oikeus antaa tietoja Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimivalle julkista kaupankäyntiä vastaavaa kaupankäyntiä järjestävälle yhteisölle ja Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa sijaitsevalle optioyhteisöön rinnastettavalle yhteisölle.

69 §

Asiakkaan tunnistaminen

Sijoituspalveluyrityksen ja sen konsolidointiryhmään kuuluvan rahoituslaitoksen on todettava vakituisen asiakkaansa henkilöllisyys ja tunnettava asiakkaan liiketoiminnan laatu sekä perusteet palvelun käyttämiselle. Jos on todennä-

köistä, että asiakas toimii toisen lukuun, tunnistaminen on käytettävissä olevin keinoin ulotettava myös tähän henkilöön.

Asiakkaan tunnistamisesta on lisäksi voimassa, mitä rahanpesun estämisestä ja selvittämisestä annetussa laissa (68/1998) säädetään.

Rahoitustarkastus voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettussa asiakkaan tunnistamisessa noudatettavista menettelytyvoista.

8 luku

Tilinpäätös ja tilintarkastus

70 §

Tilinpäätös, toimintakertomus ja osavuosit-saus

Sijoituspalveluyrityksen tilinpäätökseen, toimintakertomukseen, osavuositarkastukseen ja vuosikatsaukseen sovelletaan, mitä luottolaitostoinnasta annetun lain 146—157 §:ssä säädetään.

71 §

Tilintarkastus sekä erityinen tarkastus ja tarkastaja

Sijoituspalveluyrityksen tilintarkastuksesta ja tilintarkastajista sekä erityisen tarkastuksen ja tarkastajan määräämisestä on voimassa, mitä tilintarkastuslaissa (459/2007) ja luottolaitostoinnasta annetun lain 158—160 §:ssä säädetään.

Sijoituspalveluyrityksen tilintarkastajan tulee antaa ja toimittaa Rahoitustarkastukselle vähintään kerran vuodessa lausunto siitä, vastaavatko sijoituspalveluyrityksen asiakasvarojen säilyttämistä koskevat järjestelyt tässä laissa ja arvopaperimarkkinalain 4 luvun 14 ja 15 §:ssä säädettyjä vaatimuksia.

9 luku

Sivuliikkeen perustaminen ja palvelun tarjoaminen toiseen valtioon

72 §

Sivuliikkeen perustaminen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon

Sijoituspalveluyrityksen, joka aikoo perustaa sivuliikkeen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon, on ilmoitettava siitä hyvissä ajoin etukäteen Rahoitustarkastukselle. Ilmoituksen tulee sisältää ilmoitus valtiosta, jonka alueelle sivuliike aiotaan perustaa, tiedot tarjottavista sijoitus- ja oheispalveluista, sivuliikkeen organisaatorakenteesta ja sidonnaisasiamiehen käyttämisestä, sivuliikkeen osoitetiedot sekä sivuliikkeen toiminnasta vastuussa olevien henkilöiden nimet.

Rahoitustarkastuksen on kolmen kuukauden kuluessa 1 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten vastaanottamisesta ilmoitettava sivuliikkeen perustamisesta asianomaisen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle ja asianomaiselle sijoituspalveluyritykselle sekä liitettävä ilmoitukseen 1 momentissa tarkoitettujen tietojen ja tiedot sivuliikkeen sijoittajien suojaksi tarkoitettujen suojajärjestelmästä tai sen puuttumisesta. Rahoitustarkastuksen on kuitenkin päätettävä olla tekemättä tällaista ilmoitusta, jos se havaitsee, ettei sivuliikkeen perustaminen täytä sijoituspalveluyrityksen taloudellinen tilanne ja hallinto huomioon ottaen sivuliikkeen perustamiselle asetettuja edellytyksiä. Sivuliikettä ei saa perustaa, jos Rahoitustarkastus on kieltäytynyt tekemästä ilmoitusta.

Sijoituspalveluyritys voi perustaa sivuliikkeen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon sen jälkeen, kun vastaanottavan jäsenvaltion Rahoitustarkastusta vastaavalla valvontaviranomaiselta on saatu asiasta ilmoitus tai, jos ilmoitusta ei ole saatu, kahden kuukauden kuluessa siitä kun Rahoitustarkastus teki 2 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten.

Sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettujen tietojen muutoksista Rahoitustarkastukselle viimeistään kuukautta

ennen kuin muutokset on tarkoitus toteuttaa. Rahoitustarkastuksen on ilmoituksen saatuaan ryhdyttävä 2 momentissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin.

Jos sijoituspalveluyritys aikoo käyttää sidonnaisasiamiestä, joka on sijoittautunut Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon, sidonnaisasiamieheen sovelletaan soveltuvin osin tämän luvun sivuliikettä koskevia säännöksiä.

73 §

Sivuliikkeen perustaminen valtioon, joka ei kuulu Euroopan talousalueeseen

Sijoituspalveluyrityksen, joka aikoo perustaa sivuliikkeen muuhun kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon, on haettava lupa Rahoitustarkastukselta. Lupa on myönnettävä, jos sivuliikkeen valvonta on riittävästi järjestettävissä ja jos sivuliikkeen perustaminen ei sijoituspalveluyrityksen hallinto ja taloudellinen tila huomioon ottaen ole omiaan vaarantamaan sijoituspalveluyrityksen toimintaa. Rahoitustarkastuksella on oikeus luvan hakijaa kuultuaan asettaa lupa- ja sivuliikkeen toimintaa koskevia, valvonnan kannalta välttämättömiä rajoituksia ja ehtoja.

Lupahakemukseen liitettävistä selvityksistä säädetään valtiovarainministeriön asetuksella.

74 §

Sivuliikkeen asiakkaiden saamisen turvaaminen

Sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava Rahoitustarkastukselle, miten sen muualla kuin Suomessa olevan sivuliikkeen asiakkaina olevien sijoittajien saamiset on turvattu.

75 §

Sivuliikkeen lakkauttaminen ja toiminnan rajoittaminen

Jos sijoituspalveluyritys ei täytä 72 tai 73 §:ssä säädettyjä edellytyksiä, Rahoitustarkastus voi asettaa määräajan asiointilan korjaamiseksi ja, jollei puutetta korjata määräajan ku-

luessa, soveltuvin osin noudattaa, mitä 24 ja 25 §:ssä säädetään.

76 §

Palvelujen tarjoaminen toiseen valtioon

Sijoituspalveluyrityksen, joka aikoo aloittaa sijoituspalvelujen tai niiden ja 15 §:ssä tarkoitettujen oheispalvelujen tarjoamisen toisen valtion alueella perustamatta sivuliikettä, on ilmoitettava hyvissä ajoin etukäteen Rahoitustarkastukselle, mitä palveluja sijoituspalveluyritys aikoo tarjota sekä missä ja miten niitä tarjotaan. Ilmoitus on tehtävä myös, jos nämä tiedot muuttuvat.

Jos sijoituspalveluyritys aikoo tarjota 5 §:n 1—7 kohdassa tarkoitettuja sijoituspalveluja tai sijoituspalveluja ja 15 §:n 1 momentin 1—7 kohdassa tarkoitettuja oheispalveluja Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion alueella, sen on ilmoitettava etukäteen Rahoitustarkastukselle, missä valtiossa ja miten se aikoo tarjota palveluja ja aikooko se käyttää sidonnaisasiamiehiä kyseisessä valtiossa. Rahoitustarkastuksen on kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta toimitettava edellä tarkoitettut tiedot kyseisen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle sekä liitettävä mukaan oma ilmoituksensa siitä, onko sijoituspalveluyrityksellä toimilupansa nojalla oikeus tarjota näitä palveluja Suomessa. Sijoituspalveluyritys voi tämän jälkeen ryhtyä tarjoamaan ilmoittamiaan palveluja kyseisessä valtiossa. Mitä edellä tässä momentissa säädetään, sovelletaan myös, jos sijoituspalveluyritys aikoo muuttaa toisessa Euroopan talousalueen valtiossa tarjoamiensa palvelujen valikoimaa. Rahoitustarkastuksen on kyseisen valtion valvontaviranomaisen pyynnöstä ilmoitettava tälle kohtuullisessa ajassa sidonnaisasiamiehet, joita sijoituspalveluyritys aikoo käyttää palvelujen tarjoamiseen kyseisessä valtiossa.

Sijoituspalveluyrityksen, joka aikoo tarjota toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon sijoittautuneelle sijoituspalveluyritykselle, luottolaitokselle tai muulle henkilölle suoran mahdollisuuden käydä kauppaa 5 §:n 8 kohdassa tarkoitettussa monenkeskisessä kaupan-

käynnissä, on ilmoitettava tästä hyvissä ajoin etukäteen Rahoitustarkastukselle. Ilmoituksesta on käytävä ilmi tarkemmat tiedot siitä, missä ja miten mahdollisuutta käydä kauppaa aiotaan tarjota. Rahoitustarkastuksen on kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta toimitettava saamansa tiedot sen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle, johon sijoittautuneelle sijoituspalveluyritykselle, luottolaitokselle tai muulle henkilölle sijoituspalveluyritys aikoo mahdollisuutta tarjota. Rahoitustarkastuksen on Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion Rahoitustarkastusta vastaavan valvontaviranomaisen pyynnöstä ilmoitettava, mille kyseiseen valtioon sijoittautuneelle sijoituspalveluyritykselle, luottolaitokselle tai muulle henkilölle sijoituspalveluyritys on myöntänyt kaupan käyntiosapuolen oikeudet.

Sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava 2 ja 3 momentissa tarkoitettun tiedon muutoksesta Rahoitustarkastukselle viimeistään kuukautta ennen kuin muutos on tarkoitus toteuttaa. Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava näistä muutoksista kyseisen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle.

77 §

Kotipaikan siirto Euroopan talousalueeseen kuuluvaan toiseen valtioon

Jos sijoituspalveluyritys aikoo siirtää kotipaikkansa toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon siten kuin eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklassa säädetään, sijoituspalveluyrityksen on lähetettävä Rahoitustarkastukselle jäljennös mainitun artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitettua siirtosuunnitelmasta ja selonteosta viipymättä sen jälkeen, kun sijoituspalveluyritys on ilmoittanut suunnitelman rekisteröitäväksi.

Jos sijoituspalveluyritys aikoo jatkaa sijoituspalvelujen tarjoamista Suomessa kotipaikan siirron jälkeen, siihen sovelletaan, mitä ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa säädetään.

Rekisteriviranomainen ei saa antaa eurooppayhtiölain 9 §:n 5 momentissa tarkoitettua todis-

tusta, jos Rahoitustarkastus on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitetun luvan myöntämistä, että sijoituspalveluyritys ei ole noudattanut kotipaikan siirtoa, Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Todistuksen saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Rahoitustarkastus on ilmoittanut, ettei se vastusta kotipaikan siirtoa.

78 §

Osallistuminen ulkomaisen eurooppayhtiön perustamiseen sulautumalla

Jos sijoituspalveluyritys osallistuu eurooppayhtiöasetuksen 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun sulautumiseen, rekisteriviranomainen ei saa antaa tällaista sulautumista koskevaa eurooppayhtiölain 4 §:n 3 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Rahoitustarkastus on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitetun luvan myöntämistä, että sijoituspalveluyritys ei ole noudattanut sulautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Todistuksen saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Rahoitustarkastus on ilmoittanut, ettei se vastusta kotipaikan siirtoa.

Jos toiseen valtioon rekisteröitävä vastaanotettava yhtiö aikoo sulautumisen jälkeen jatkaa sijoituspalvelun tarjontaa Suomessa, yhtiöön sovelletaan, mitä ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa säädetään.

79 §

Korvausrahastaselvitys

Jos sijoituspalveluyrityksen kotipaikka siirretään toiseen valtioon tai sulautumisessa vastaanottava yhtiö rekisteröidään toiseen valtioon, sijoituspalveluyrityksen on laadittava sijoittajien

korvausjärjestelmästä selvitys, jossa selostetaan sijoittajien korvausjärjestelmää koskevat järjestelyt ennen toimenpidettä ja toimenpiteen jälkeen sekä esitetään mahdolliset erot suojan kattavuudessa. Sijoituspalveluyrityksen on pyydettävä korvausrahastaselvityksestä Rahoitustarkastuksen lausunto. Lausuntopyyntöön on liitettävä Rahoitustarkastuksen määräämät lisäselvitykset.

Jos 52 §:ssä tarkoitetun sijoittajan suojan piiriin kuuluvat sijoittajat kokonaan tai osittain jäävät 1 momentissa tarkoitetun kotipaikan siirron tai sulautumisen jälkeen sijoittajien korvausjärjestelmän antaman suojan ulkopuolelle, sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava siitä sijoittajalle viimeistään kolmea kuukautta ennen rekisteriviranomaisen velkojille osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n nojalla asettamaa määräpäivää. Ilmoitukseen on liitettävä 1 momentissa tarkoitettu selvitys ja jäljennös Rahoitustarkastuksen lausunnosta. Ilmoituksessa on mainittava tämän pykälän 3 momentin mukaisesta sijoittajan irtisanomis-oikeudesta.

Edellä 2 momentissa tarkoitettulla sijoittajalla on oikeus kolmen kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta irtisanoa alkuperäisten sopimusehtojen estämättä sijoituspalveluyrityksen kanssa tekemänsä 52 §:n 1 momentissa tarkoitettua palvelua koskeva sopimus.

Sijoituspalveluyrityksen tiedonantovelvollisuudesta 1 momentissa tarkoitettun toimenpiteen yhteydessä on muutoin voimassa, mitä 59 ja 66 §:ssä säädetään.

10 luku

Vahingonkorvaus- ja rangaistussäännökset

80 §

Vahingonkorvausvelvollisuus

Joka tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten taikka korvausrahaston sääntöjen vastaisella menettelyllä aiheuttaa vahinkoa, on velvollinen korvaamaan vahinkoa kärsineelle aiheuttamansa vahingon.

Vahingonkorvauksen sovittelusta sekä korvausvastuun jakautumisesta kahden tai useamman korvausvelvollisen kesken on voimassa, mitä vahingonkorvauslain (412/1974) 2 ja 6 luvussa on säädetään.

81 §

Sijoituspalvelurikos

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta tarjoaa sijoituspalvelua 13, 14 tai 25 §:n vastaisesti tai 24 §:ssä tarkoitettua toimiluvan peruuttamisesta huolimatta taikka käyttää 16 §:n vastaisesti toiminimessään tai muuten toimintaansa osoittamaan sanaa pankkiiri tai pankkiiriliike, on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *sijoituspalvelurikoksesta* sakkoon tai enintään yhdeksi vuodeksi vankeuteen.

82 §

Sijoituspalvelurikkomus

Joka muutoin kuin 81 §:ssä mainitulla tavalla rikkoo 13, 14, 16, 24 tai 25 §:n säännöksiä, on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *sijoituspalvelurikkomuksesta* sakkoon.

83 §

Salassapitovelvollisuuden rikkominen

Rangaistus 67 §:ssä säädetyn salassapitovelvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain 38 luvun 1 tai 2 §:n mukaan, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

84 §

Sijoituspalveluyrityksen omien osakkeiden hankinnan rahoittamista koskevien säännösten rikkominen

Joka tahallaan rikkoo 26 §:n säännöksiä lainan tai vakuuden antamisesta taikka omien tai emoyrityksen osakkeiden, osuuksien, pääomalainojen, debentuurien tai niihin rinnastettavien sitoumusten pantiksi ottamisesta, on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *sijoituspalveluyrityksen omien osakkeiden hankinnan rahoittamista koskevien säännösten rikkomisesta* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

85 §

Sijoituspalveluyrityksen osakkeiden tai osuuksien hankintaa koskevien säännösten rikkominen

Joka hankkii osakkeita tai osuuksia tahallaan 42 §:n 1 momentissa säädetyn kiellon vastaisesti, tekemättä Rahoitustarkastukselle 39 §:ssä tarkoitettua ilmoitusta tai vastoin viimeksi mainitussa pykälässä tarkoitettua kieltoa, on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *sijoituspalveluyrityksen osakkeiden tai osuuksien hankintaa koskevien säännösten rikkomisesta* sakkoon.

86 §

Sijoituspalveluyrityksen kirjanpitorikkomus

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta laatii tilinpäätöksen tai konsernitilinpäätöksen vastoin 8 luvun säännöksiä taikka niiden nojalla annettua valtiovarainministeriön asetusta tai Rahoitustarkastuksen määräystä, on tuomittava, jollei teko ole rangaistava rikoslain 30 luvun 9 tai 10 §:ssä tarkoitettuna kirjanpitorikoksena tai tuottamuksellisena kirjanpitorikoksena eikä teosta ole muuallakaan laissa säädetty

ankarampaa rangaistusta, *sijoituspalveluyrityksen kirjanpitorikkomuksesta* sakkoon.

11 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

87 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 ja sillä kumotaan sijoituspalveluyrityksistä 26 päivänä heinäkuuta 1996 annettu laki (579/1996), jäljempänä *vanha laki*, siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Tätä lakia sovelletaan myös ennen sen voimaantuloa toimiluvan saaneeseen sijoituspalveluyritykseen, jollei tästä laista muuta johdu.

Jos muualla laissa viitataan vanhan lain säännöksen tai muutoin tarkoitetaan vanhan lain säännöstä, sen sijasta sovelletaan tämän lain vastaavaa säännöstä.

Sijoituspalveluyrityksiin sovelletaan, mitä luottolaitostoinnasta annetun lain 177—184 §:ssä säädetään. Sijoituspalveluyrityksiin ei sovelleta sijoituspalveluyritysten ja luottolaitosten omien varojen riittävydestä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/49/EY 45 ja 46 artiklaa.

Tämän lain 46 §:ää ei ennen 1 päivää tammi-kuuta 2011 sovelleta 45 §:n 3 momentissa tarkoitettuun sijoituspalveluyritykseen, joka toimiluvan ehtojen nojalla saa tarjota sijoituspalvelua yksinomaan mainitussa momentissa tarkoitetuilla rahoitusvälineillä.

Tämän lain voimaan tullessa ratkaisematta olevan hakemuksen käsittelyyn sovelletaan tätä lakia.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

88 §

Sijoituspalveluyrityksen toimilupa

Sijoituspalveluyrityksen, joka vanhan lain mukaisesti myönnetyn toimiluvan nojalla tämän lain voimaan tullessa tarjoaa 5 §:ssä tarkoitettua sijoituspalvelua, on haettava yhdeksän kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta Rahoitustarkastukselta toimiluvan vahvistamista. Hakemuksessa on yksilöitävä ne 5 §:ssä tarkoitettut sijoituspalvelut ja 15 §:n 1 momentissa tarkoitettut oheispalvelut, joiden tarjoamiseen toimiluvan vahvistamista haetaan. Jos toimiluvan vahvistamista on haettu sanotussa määräajassa, sijoituspalvelua saa tarjota vanhan lain mukaisesti myönnetyn toimiluvan nojalla kunnes toimiluvan vahvistamista koskeva päätös on tehty. Jos vahvistamista koskeva hakemus on puutteellinen, hakijaa on kehotettava hallintolain (434/2003) 22 §:n mukaisesti määräajassa täydentämään hakemusta. Toimiluvan vahvistamista koskeva päätös on tehtävä 12 kuukauden kuluessa toimiluvan vahvistamista koskevan hakemuksen vastaanottamisesta.

Muun henkilön kuin 1 momentissa tarkoitettun yrityksen, joka tämän lain voimaan tullessa harjoittaa liiketoimintana 5 §:ssä tarkoitettua toimilupaa edellyttävää sijoituspalvelua, on kuuden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta haettava toimilupaa tai lopetettava toiminta kuuden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

Rahoitustarkastus voi ottaa toimilupaa koskevan hakemuksen käsiteltäväksi tämän lain mukaan jo ennen lain voimaantuloa.

89 §

Asiakastilit

Sijoituspalveluyrityksen, jolla on tämän lain voimaan tullessa vanhan lain 16 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaisesti asiakkaalta tilille vastaanotettuja takaisinmaksettavia varoja, on lopetettava varojen vastaanottaminen ja kuuden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta palautettava

varat asiakkaalle tai sijoitettava ne asiakkaan päättämällä tavalla.

91 §

Sijoittajien korvausrahaston säännöt

90 §

Sijoituspalveluyrityksen vähimmäispääoma

Sijoituspalveluyrityksen osakepääoman tulee täyttää 45 §:ssä säädetty vaatimukset kuuden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

Korvausrahaston on muutettava sääntönsä vastaamaan tätä lakia ja haettava muutettujen sääntöjen vahvistamista valtiovarainministeriöltä kahden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta. Säännöt voidaan jo ennen tämän lain voimaantuloa muuttaa ja vahvistaa tulemaan voimaan tämän lain voimaan tullessa.

Laki

arvopaperimarkkinalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 26 päivänä toukokuuta 1989 annetun arvopaperimarkkinalain (495/1989) 4 a luvun 6 §:n 3 momentti ja 5 luvun 4 §:n edellä oleva väliotsikko, sellaisina kuin ne ovat, 4 a luvun 6 §:n 3 momentti laissa 321/1998 ja 5 luvun 4 §:n edellä oleva väliotsikko laissa 297/2005,

muutetaan 1 luvun 1 §:n 1 ja 5—8 momentti, 3 §, 4 §:n 1 ja 4 momentti, 5 momentin 1—3, 5 ja 6 kohta, 7, 8 ja 10 momentti, 4 a § ja sen edellä oleva väliotsikko, 2 luvun 2 § ja sen edellä oleva väliotsikko, 4 e §:n 1 momentti ja 6 §:n 4 momentti, 3 ja 4 luku, 4 a luvun 5 §:n 1 momentin 1 ja 4 kohta, 8 §:n 2, 5 ja 6 momentti ja 10 §:n 1 momentti, 5 luvun 1 §, 2 §:n 1 ja 4 momentti, 3 § ja sen edellä oleva väliotsikko, 4 §:n 1—4 momentti, 5—7 ja 12 §, 7 luvun 1 §:n 1 momentti, 1 a § ja 2 §:n 1 ja 4 momentti, 8 luvun 2 ja 3 § sekä 10 luvun 1 ja 1 a—1 c §,

sellaisina kuin ne ovat, 1 luvun 1 §:n 1 momentti, 4 a luvun 5 §:n 1 momentin 4 kohta ja 10 §:n 1 momentti laissa 321/1998, 1 luvun 1 §:n 5 ja 6 momentti ja 4 §:n 10 momentti sekä 2 luvun 6 §:n 4 momentti laissa 152/2007, 1 luvun 1 §:n 7 momentti laissa 297/2005 ja mainitussa laissa 152/2007 ja 8 momentti laissa 448/2005 ja mainitussa laissa 152/2007, 1 luvun 3 § ja 7 luvun 2 §:n 4 momentti laissa 581/1996, 1 luvun 4 §:n 1 momentti mainitussa laissa 581/1996 ja laeissa 646/2006 ja 133/2007 sekä 4 momentti laissa 522/1998 ja mainituissa laeissa 448/2005 ja 133/2007, 1 luvun 4 §:n 5 momentin 1—3, 5 ja 6 kohta sekä 7 ja 8 momentti, 4 a § ja sen edellä oleva väliotsikko, 2 luvun 2 § ja sen edellä oleva väliotsikko, 4 e §:n 1 momentti sekä 7 luvun 1 a § ja 2 §:n 1 momentti mainitussa laissa 448/2005, 3 ja 4 luku niihin myöhemmin tehtyine muutoksineen, 4 a luvun 5 §:n 1 momentin 1 kohta ja 8 luvun 2 § laissa 1517/2001, 4 a luvun 8 §:n 2 ja 5 momentti sekä 5 luvun 1 §, 2 §:n 1 ja 4 momentti, 3 § ja sen edellä oleva väliotsikko, 4 §:n 1—4 momentti, 5—7 ja 12 § sekä 10 luvun 1, 1 a ja 1 b § mainitussa laissa 297/2005, 4 a luvun 8 §:n 6 momentti laissa 797/2000, 7 luvun 1 §:n 1 momentti laissa 600/2003, 8 luvun 3 § laissa 442/2006 ja 10 luvun 1 c § laissa 994/1998, sekä

lisätään 1 luvun 1 §:ään, sellaisena kuin se on mainituissa laeissa 321/1998, 297/2005, 448/2005, 442/2006 ja 152/2007 sekä laissa 228/2004, uusi 11 momentti, lukuun uusi 3 a §, mainitulla lailla 581/1996 kumotun 4 §:n 3 momentin tilalle uusi 3 momentti, 4 §:ään, sellaisena kuin se on mainituissa laeissa 581/1996, 321/1998, 448/2005, 646/2006, 133/2007 ja 152/2007 sekä laissa 522/1998, uusi 5 momentti, jolloin nykyinen 5—10 momentti siirtyvät 6—11 momentiksi, lukuun uusi 4 b ja 4 c § ja niiden edelle uudet väliotsikot, lakiin uusi 3 a luku, 5 lukuun uusi 5 a § ja 7 lukuun uusi 2 a § seuraavasti:

1 luku

Yleisiä säännöksiä

1 §

Tämä laki koskee arvopaperien saattamista yleiseen liikkeeseen, yleiseen liikkeeseen saatettujen arvopaperien vaihdantaa ja selvitystoimintaa sekä kaupankäynnin järjestämistä arvopapereilla.

Tämän lain 2 luvun 5, 5 a, 5 b, 5 d, 6, 6 c, 6 d ja 10 e §:ää sovelletaan muun kuin 3 tai 4 momentissa tarkoitetun arvopaperin liikkeeseenlaskijaan, jonka arvopaperi on julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteena toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa jos liikkeeseenlaskija on 4 §:n 11 momentin mukaisesti valinnut kotivaltioon Suomen.

Tämän lain 2 luvun 5, 5 a, 5 b, 5 d, 6, 6 c, 6 d ja 10 e §:ää ei sovelleta sellaisen muun kuin 3 tai 4 momentissa tarkoitetun arvopaperin liikkeeseenlaskijaan, jonka yhtiöoikeudellinen kotivaltio on Suomi, jos liikkeeseenlaskija on 4 §:n 11 momentin mukaisesti valinnut kotivaltioon Suomen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kuin Suomen.

Tämän lain 2 luvun 7 ja 7 a §:ää, 4 luvun 13, 16 ja 17 §:ää sekä 5 lukua sovelletaan myös suomalaisen liikkeeseenlaskijaan, jonka arvopaperi on julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteena Euroopan talousalueella tai jota on haettu otettavaksi tällaisen kaupankäynnin kohteeksi sekä tällaiseen arvopaperiin. Lisäksi 4 luvun 13, 16 ja 17 §:ää sovelletaan ulkomaiseen arvopaperiin, joka on julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteena Euroopan talousalueella tai jota on haettu otettavaksi tällaisen kaupankäynnin kohteeksi. Lain 5

luvun 2, 12 ja 13 §:ää sovelletaan myös ulkomaiseen arvopaperiin, joka on julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteena Euroopan talousalueella tai jota on haettu otettavaksi tällaisen kaupankäynnin kohteeksi, kun arvopaperia koskeva liiketoimi suoritetaan Suomessa.

Liikkeeseenlaskijaan, tarjoajaan ja julkisen kaupankäynnin kohteeksi hakijaan sovelletaan 2 luvun 2, 3, 3 a—3 d, 4 ja 4 a—4 f §:ää sekä liikkeeseenlaskijaan lisäksi 10 c §:ää tilanteessa, jossa Suomi on 1 luvun 4 §:n 8—10 momentin nojalla kotivaltio, mutta arvopapereita tarjotaan yleisölle tai niitä haetaan julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteeksi muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa.

Tämän lain arvopaperinvälittäjää koskevien säännösten soveltamisesta ulkomaiseen sijoituspalveluyritykseen, ulkomaiseen luotto- ja rahoituslaitokseen sekä ulkomaiseen rahastoyhtiöön säädetään ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetussa laissa (580/1996), ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetussa laissa (1608/1993) sekä ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa annetussa laissa (225/2004).

3 §

Julkisella kaupankäynnillä tarkoitetaan kaupankäyntiä arvopaperilla arvopaperipörssin ylläpitämällä säännellyllä markkinalla, jossa tämän lain mukaan vahvistettujen sääntöjen mukaisesti saatetaan yhteen ostajien ja myyjien osto- ja myyntitarjouksia tai tarjouskehotuksia niin, että tuloksena on sitova arvopaperikauppa.

3 a §

Monenkeskisellä kaupankäynnillä tarkoitetaan muuta kuin 3 §:ssä tarkoitettua kaupankäyntiä arvopaperilla monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä, jossa kaupankäynnin järjestäjän laatimien sääntöjen mukaisesti saatetaan yhteen ostajien ja myyjien osto- ja myyntitarjouksia tai tarjouskehotuksia niin, että tuloksena on sitova arvopaperikauppa.

4 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *arvopaperipörssillä* julkista kaupankäyntiä (*arvopaperipörssitoiminta*) järjestävää yhteisöä;

2) *sijoituspalvelulla* sijoituspalveluyrityksistä annetun lain (/) 5 §:n mukaista arvopaperinvälittäjän tarjoamaa palvelua;

3) *oheispalvelulla* sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 15 §:n mukaista arvopaperinvälittäjän tarjoamaa palvelua;

4) *arvopaperinvälittäjällä* sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 3 §:ssä tarkoitettua sijoituspalveluyritystä sekä ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain 2 §:ssä tarkoitettua ulkomaista sijoituspalveluyritystä, luottolaitostoinnasta annetun lain (121/2007) 8 §:ssä tarkoitettua luottolaitosta, joka yhtiöjärjestyksensä tai sääntöjensä mukaan tarjoaa sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettuja sijoituspalveluja, ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetun lain 2 §:ssä tarkoitettua luotto- ja rahoituslaitosta, joka toimilupansa mukaan tarjoaa sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettuja sijoituspalveluja, sekä sellaista sijoitusrahastolain 2 §:ssä tarkoitettua rahastoyhtiötä ja ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa annetun lain 2 §:ssä tarkoitettua ulkomaista rahastoyhtiötä, joka toimilupansa mukaan harjoittaa sijoitusrahastolain 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimintaa;

5) *pörssivälittäjällä* arvopaperinvälittäjää, joka on saanut oikeuden käydä kauppaa julkisessa kaupankäynnissä;

6) *meklarilla* luonnollista henkilöä, joka arvopaperinvälittäjän edustajana päätehtävänäään tarjoaa sijoituspalvelua;

7) *meklarilistalla* monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän kaupankäynnin kohteena olevista arvopapereista ylläpitämää erityistä listaa.

Tässä laissa tarkoitetaan *kauppojen sisäisellä toteuttajalla* sellaista arvopaperinvälittäjää, joka suunnitelmallisesti, toistuvasti ja järjestelmällisesti toteuttaa asiakkaiden toimeksiantoja julkisen kaupankäynnin ja monenkeskisen kaupankäynnin sekä niitä toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa vastaavan kaupankäynnin ulkopuolella tulemalla kaupassa itse asiakkaan vastapuoleksi siten kuin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (2004/39/EY) täytäntöönpanosta tietojen kirjaamista koskevien sijoituspalveluyritysten velvoitteiden, liiketoimista ilmoittamisen, markkinoiden avoimuuden, rahoitusvälineiden kaupankäynnin kohteeksi ottamisen sekä direktiivissä määriteltujen käsitteiden osalta komission antamassa asetuksessa (EY) N:o 1287/2006, jäljempänä *komission asetus*, säädetään.

Tässä laissa tarkoitetaan *ammattimaisella asiakkaalla*:

1) seuraavaa rahoitusmarkkinoilla toimiluvan nojalla toimintaa harjoittavaa tai säänneltyä yhteisöä ja siihen rinnastettavaa ulkomaista viranomaisvalvonnassa olevaa yhteisöä:

a) sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettua sijoituspalveluyritystä;

b) luottolaitostoinnasta annetussa laissa tarkoitettua luottolaitosta;

c) sijoitusrahastolaissa tarkoitettua rahastoyhtiötä;

d) arvopaperipörssiä ja kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetussa laissa tarkoitettua optioyhteisöä;

e) selvitysyhteisöä ja arvo-osuusjärjestelmää annetussa laissa tarkoitettua arvopaperikeskusta;

f) vakuutusyhtiölaissa (1062/1979) tarkoitettua vakuutusyhtiötä;

g) työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa (354/1997) tarkoitettua keskinäistä vakuutusyhtiötä ja vakuutusosakeyhtiötä, eläkesäätiölaissa (1774/1995) tarkoitettua eläkesäätiötä ja vakuutuskassalaissa (1164/1992) tarkoitettua eläkekassaa;

h) sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 1 §:n 3 momentin 6 ja 7 kohdassa tarkoitettua yhteisöä;

i) hyödykkeitä ja hyödykejohdannaisia omaan lukuunsa ostavaa ja myyvää yritystä;

j) muuta yhteisösijoittajaa;

2) yritystä, joka täyttää viimeksi päättyneeltä täydeltä tilikaudelta laaditun tilinpäätöksen mukaan vähintään kaksi seuraavista vaatimuksista:

a) taseen loppusumma on vähintään 20 000 000 euroa;

b) liikevaihto on vähintään 40 000 000 euroa;

c) omat varat ovat vähintään 2 000 000 euroa;

3) Suomen valtiota, Valtiokonttoria ja valtion liikelaitoksista annetussa laissa (1185/2002) tarkoitettua liikelaitosta, Ahvenanmaan maakuntaa, suomalaista kuntaa ja kuntayhtymää sekä niihin rinnastettavaa ulkomaista valtiota, valtionvelkaa hoitavaa toimielintä ja ulkomaisen valtion alueellisia hallintoyksiköitä;

4) Euroopan keskuspankkia, Suomen Pankkia ja siihen rinnastettavaa ulkomaista keskuspankkia sekä Kansainvälistä valuuttarahastoa, Maailmanpankkia ja niihin rinnastettavaa muuta kansainvälistä yhteisöä tai organisaatiota;

5) yhteisösijoittajaa, jonka pääasiallisena toimialana on rahoitusvälineisiin sijoittaminen;

6) muuta asiakasta, jota arvopaperinvälittäjä voi kohdella ammattimaisena asiakkaana tämän omasta pyynnöstä edellyttäen, että noudatetaan tämän luvun 4 a §:n 5 momentissa säädettyä menettelyä ja arvopaperinvälittäjä on arvioinut, että asiakkaalla on valmiudet tehdä itsenäisiä sijoituspäätöksiä ja ymmärtää niihin liittyvät riskit, jos asiakas täyttää vähintään kaksi seuraavista vaatimuksista:

a) asiakas on toteuttanut huomattavan suuria liiketoimia kyseisillä markkinoilla keskimäärin

kymmenen kertaa neljännesvuodessa neljän viimeksi kuluneen vuosineljänneksen aikana;

b) asiakkaan sijoitussalkun arvo on yli 500 000 euroa;

c) asiakas työskentelee tai on työskennellyt rahoituslalla ammattimaisesti vähintään vuoden tehtävässä, joka edellyttää tietämystä suunnitelluista liiketoimista ja palveluista.

Tässä laissa tarkoitetaan *ei-ammattimaisella asiakkaalla* muuta asiakasta kuin 4 momentissa tarkoitettua ammattimaista asiakasta.

Tässä laissa tarkoitetaan *kokeneella sijoittajalla*:

1) 4 momentin 1 kohdan a—g alakohdassa tarkoitettua ammattimaista asiakasta;

2) Suomen valtiota, Ahvenanmaan maakuntaa, suomalaista kuntaa ja kuntayhtymää sekä niihin rinnastettavaa ulkomaista valtiota ja sen alueellisia hallintoyksiköitä;

3) Euroopan keskuspankkia, Suomen Pankkia, Kansainvälistä valuuttarahastoa, Euroopan investointipankkia ja muita vastaavia kansainvälisiä oikeushenkilöitä;

5) oikeushenkilöä, jonka yhtiöoikeudellinen kotipaikka on Suomessa ja joka täyttää viimeksi päättyneeltä täydeltä tilikaudelta laaditun tilinpäätöksen tai konsernitilinpäätöksen mukaan vähintään kaksi 4 kohdan vaatimuksista ja joka on omasta pyynnöstään merkitty 4 c §:ssä tarkoitettuun rekisteriin;

6) luonnollista henkilöä, jonka kotipaikka on Suomessa, joka on merkitty omasta pyynnöstään 4 c §:ssä tarkoitettuun rekisteriin ja joka täyttää vähintään kaksi seuraavista vaatimuksista:

a) hän on toteuttanut hakemusta edeltävinä neljänä vuosineljänneksenä keskimäärin vähintään 10 arvopaperikauppaa kunakin;

b) hänen tämän lain soveltamisen piiriin kuuluvien arvopaperiomistustensa arvo on yli 500 000 euroa;

c) hän työskentelee tai on työskennellyt vähintään yhden vuoden ajan rahoituslalla tietämystä arvopaperisijoittamisesta vaatineissa tehtävissä;

Arvopaperien liikkeeseenlaskun kotivaltio on Suomi, jos kyseessä ovat muut kuin 10 momentissa tarkoitetut arvopaperit ja liikkeeseenlaskijan yhtiöoikeudellinen kotipaikka on Suomessa.

Arvopaperien liikkeeseenlaskun kotivaltio on Suomi myös, jos liikkeeseenlaskijan yhtiöoikeudellinen kotipaikka on valtiossa, joka ei kuulu Euroopan talousalueeseen, ja muita kuin 10 momentissa tarkoitettuja arvopapereita tarjotaan yleisölle tai haetaan julkisen kaupankäynnin kohteeksi Euroopan talousalueella ensimmäiseksi Suomessa. Jos tarjoamisesta tai hakemisesta on päättänyt muu kuin liikkeeseenlaskija, voi liikkeeseenlaskija myöhemmin valita kotivaltioksi toisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion.

Liikkeeseenlaskija, jonka 2 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettun arvopaperin nimellisarvo tai kirjanpidollinen vasta-arvo on vähintään 1 000 euroa, sekä 2 §:n 1 momentin 4 tai 6 kohdassa tarkoitettun arvopaperin liikkeeseenlaskija voi valita säännöllisen tiedonantovelvollisuuden kotivaltiokseen yhden Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion. Liikkeeseenlaskijan yhtiöoikeudellisen kotivaltion sijaan kotivaltioksi voidaan valita valtio, jossa arvopaperit on otettu julkisen kaupankäynnin tai sitä Euroopan talousalueella vastaavan kaupankäynnin kohteeksi. Kotivaltio on valittava vähintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan.

Asiakkaan luokittelu ja asiakkaan asemasta sopiminen

4 a §

Arvopaperinvälittäjän on ilmoitettava asiakkaalle tämän luokittelusta ei-ammattimaiseksi asiakkaaksi, ammattimaiseksi asiakkaaksi tai hyväksyttäväksi vastapuoleksi.

Arvopaperinvälittäjän on ilmoitettava asiakkaalle tämän oikeudesta pyytää asiakasluokittelun muuttamista ja esitettävä selvitys siitä, mikä

vaikutus luokittelun muuttamisella on asiakkaan asemaan. Tiedot on annettava siten, että ne osoitetaan asiakkaalle henkilökohtaisesti joko kirjallisesti tai muulla pysyvällä tavalla siten, että asiakas voi säilyttää, tallentaa ja toisintaa ne muuttumattomina tai siten, että tiedot ovat saatavissa arvopaperinvälittäjän Internet-verkkosivuilla asianmukaisen ajan. Tiedot voidaan antaa muulla pysyvällä tavalla kuin kirjallisesti vain, jos tietojen antaminen tällä tavalla on asianmukaista arvopaperinvälittäjän ja asiakkaan välisen liiketoimen toteuttamisen yhteydessä ja asiakas on valinnut tiedon toimittamisen tällä tavalla.

Arvopaperinvälittäjä voi kohdella 1 luvun 4 §:n 4 momentin 1—5 kohdassa tarkoitettua ammattimaista asiakasta tämän pyynnöstä ei-ammattimaisena asiakkaana. Asiakkaan kohtelusta ei-ammattimaisena asiakkaana on tehtävä kirjallinen sopimus, josta käy ilmi sen soveltaminen yhteen tai useampaan palveluun tai liiketoimeen taikka yhteen tai useaan erityyppiseen arvopaperiin tai liiketoimeen.

Arvopaperinvälittäjän on ilmoitettava 1 luvun 4 §:n 4 momentin 2 kohdassa tarkoitettulle asiakkaalleen ennen sijoituspalvelun tarjoamista, että tätä kohdellaan saatavilla olevien tietojen perusteella ammattimaisena asiakkaana, jos asiakkaan kanssa ei toisin sovita.

Asiakkaan, joka haluaa itseään kohdeltavan 1 luvun 4 §:n 4 momentin 6 kohdassa tarkoitettuna ammattimaisena asiakkaana yleisesti taikka tietyn sijoituspalvelun tai liiketoimen tai liiketoimi- tai arvopaperityypin osalta, on pyydettävä arvopaperinvälittäjältä kirjallisesti, että häntä kohdellaan ammattimaisena asiakkaana. Arvopaperinvälittäjän on kirjallisesti ilmoitettava asiakkaalle, ettei tämä ammattimaisena asiakkaana kuulu kaikkien 4 luvussa tarkoitettujen menettelytapasäännösten suojan ja sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettun sijoittajien korvausrahastosuojan piiriin. Asiakkaan on kirjallisesti ilmoitettava arvopaperinvälittäjälle olevansa tietoinen menettelytapasäännösten suojan ja korvausrahastosuojan menettämisestä.

Arvopaperinvälittäjällä on oltava sisäiset ohjeet asiakkaiden luokittelusta ja siinä noudatettavasta menettelystä.

Liiketoimet hyväksyttävän vastapuolen kanssa

4 b §

Arvopaperinvälittäjä, joka tarjoaa sijoituspalveluna toimeksiantojen välittämistä tai toteuttamista tai käy kauppaa omaan lukuun, voi tehdä liiketoimia hyväksyttävän vastapuolen kanssa ilman, että liiketoimeen on sovellettava 4 luvun 1 §:n 2 ja 3 momentissa ja 2—6 §:ssä tarkoitettuja velvollisuuksia.

Tässä laissa tarkoitetaan *hyväksyttävällä vastapuolella*:

1) 4 §:n 4 momentin 1, 3 ja 4 kohdassa tarkoitettua ammattimaista asiakasta;

2) 4 §:n 4 momentin 2 kohdassa tarkoitettua yritystä, joka on antanut suostumuksensa siihen, että sitä kohdellaan hyväksyttävänä vastapuolella;

3) 4 §:n 4 momentin 6 kohdan nojalla ammattimaisena asiakkaana pidettävää yritystä, joka on pyytänyt, että sitä kohdellaan hyväksyttävänä vastapuolella sellaisissa palveluissa ja liiketoimissa, joiden osalta sitä voidaan pitää ammattimaisena asiakkaana.

Asiakkaalla, joka on 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu hyväksyttävä vastapuoli, on oikeus pyytää 1 momentissa mainittujen säännösten soveltamista sen kanssa tehtäviin liiketoimiin joko yleisesti tai yksittäisen liiketoimen osalta. Jos arvopaperinvälittäjä suostuu pyyntöön, on asiakasta kohdeltava ammattimaisena asiakkaana. Jos asiakas kuitenkin pyytää, että sitä kohdellaan ei-ammattimaisena asiakkaana, sovelletaan pyynnön käsittelyyn 1 luvun 4 a §:n 3 momentissa säädettyä menettelyä.

Kokeneita sijoittajia koskeva rekisteri

4 c §

Rahoitustarkastuksen on pidettävä rekisteriä 4 §:n 6 momentin 5 ja 6 kohdassa tarkoitetuista

kokeneista sijoittajista. Rekisteriin on merkittävä kokeneen sijoittajan rekisteriin merkitsemisajankohta, luonnollisen henkilön nimi ja henkilötunnus, oikeushenkilön nimi ja yritys- ja yhteisötunnus sekä yhteystiedot. Henkilötunnusta ei saa sisällyttää Rahoitustarkastuksen sähköisessä tietoverkossa ylläpitämään rekisteriin.

Rekisterimerkintä on voimassa kolme vuotta merkitsemisestä. Sijoittajalla on oikeus hake-
muksesta saada itseään koskeva rekisteritieto muutetuksi tai poistetuksi ennen sen voimassaoloajan päättämistä. Rekisteriin merkityt tiedot on poistettava rekisteristä, jos niiden voimassaoloaika päättyy eikä sijoittaja ole ennen sitä tehnyt uutta hakemusta tietojen rekisteriin merkitsemisestä. Muutetun merkinnän voimassaoloaika lasketaan alkuperäisen tiedon merkitsemisestä. Rahoitustarkastuksen on säilytettävä rekisteriin merkityt tiedot vähintään viisi vuotta sen jälkeen, kun niiden poistamista on haettu tai voimassaoloaika on päättynyt.

Rekisteristä voidaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 16 §:n 3 momentin estämättä luovuttaa tietoja sähköisessä muodossa sekä yleisen tietoverkon kautta. Rekisterin tietojen käsittelyssä noudetaan muutoin, mitä henkilötietolaissa (523/1999) säädetään.

2 luku

Arvopaperien markkinointi, liikkeeseenlasku ja tiedonantovelvollisuus

Tiedonantovelvollisuus arvopaperien tarjoamisen ja julkiseen kaupankäyntiin tai monenkeskiseen kaupankäyntiin hakemisen yhteydessä

2 §

Joka tarjoaa arvopapereita, hakee arvopaperin ottamista julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin kohteeksi tai huolehtii toimeksiannon nojalla tarjouksesta taikka julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin kohteeksi hakemisesta, on velvollinen

pitämään sijoittajien saatavilla tasapuolisesti riittävät tiedot arvopaperin arvoon olennaisesti vaikuttavista seikoista.

4 e §

Sen estämättä, mitä 4 §:n 1 momentissa säädetään, muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa hyväksytty esite ja sen täydennykset ovat voimassa Suomessa ja ne on annettava yleisön saataville täällä, jos arvopaperien liikkeeseenlaskun kotivaltio on muu kuin Suomi ja arvopapereita tarjotaan yleisölle tai haetaan julkisen kaupankäynnin kohteeksi Suomessa ja kyseisen muun valtion toimivaltainen viranomainen on toimittanut Rahoitustarkastukselle jäljennökset esitteestä ja sen täydennyksestä sekä todistuksen siitä, että ne on laadittu esitedirektiivin mukaisesti. Jos muun valtion viranomainen on antanut luvan olla julkistamatta tiettyä esitedirektiivin mukaan vaadittavaa tietoa, poikkeus ja sen perustelut on ilmoitettava viranomaisen todistuksessa.

6 §

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen ohessa on julkistettava tilintarkastuskertomus. Jos tilikauden aikana kuudelta ensimmäiseltä kuukaudelta tai pidennetyn tilikauden 12 ensimmäiseltä kuukaudelta laadittua osavuositiedustusta ei tilintarkastajien käsityksen mukaan ole laadittu sitä koskevien säännösten mukaisesti, tästä on ilmoitettava tilintarkastuskertomuksessa. Liikkeeseenlaskijan on kuitenkin julkistettava tilinpäätös ja toimintakertomus sekä tilintarkastuskertomus välittömästi, jos tilintarkastaja antaa muun kuin tilintarkastuslain (459/2007) 15 §:n 3 momentissa tarkoitetun vakiomuotoisen lausunnon tai esittää suorittamansa tilintarkastuk-

sen perusteella tilintarkastuslain 15 §:n 4 momentissa tarkoitetun huomautuksen.

3 luku

Julkinen kaupankäynti

1 §

Arvopaperipörssitoiminnan luvanvaraisuus

Arvopaperipörssitoimintaa ei saa harjoittaa ilman toimilupaa.

2 §

Toiminimi

Muu kuin arvopaperipörssitoimintaan toimiluvan saanut yhteisö ei saa toiminimessään tai muuten toimintaansa kuvaamaan käyttää sanaa tai yhdysosaa arvopaperipörssi.

3 §

Toimiluvan myöntäminen

Valtiovarainministeriö myöntää hakemuksesta toimiluvan arvopaperipörssitoiminnan harjoittamiseen suomalaiselle osakeyhtiölle, jonka pääkonttori on Suomessa. Toimilupaa voidaan hakea myös perustettavan yhtiön lukuun. Toimilupahakemukseen liitettävistä selvityksistä säädetään valtiovarainministeriön asetuksella.

Toimilupa on myönnettävä, jos saadun selvityksen perusteella voidaan varmistua, että haki ja täyttää tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä arvopaperipörssitoiminnan harjoittamiselle säädetyt vaatimukset.

Toimiluvan myöntämisen edellytyksenä on lisäksi, että saadun selvityksen perusteella arvopaperipörssin perustaja ja osakkeenomistaja, joka omistaa vähintään yhden kymmenesosan arvopaperipörssin osakkeista tai sen osakkeiden

äänivallasta, on luotettava. Arvopaperipörssin omistus ei saa vaarantaa arvopaperipörssin varo-vaisten ja terveiden liiketoimintaperiaatteiden mukaista liiketoimintaa.

Henkilöä ei pidetä luotettavana, jos hänet on lainvoiman saaneella tuomiolla viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton perustamaan tai omistamaan arvopaperipörssiä, taikka jos hän on muuten aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton perustamaan tai omistamaan arvopaperipörssiä.

Toimilupaa koskeva hakemus on ratkaistava kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta tai, jos hakemus on ollut puutteellinen, siitä kun hakija on antanut asian ratkaisemista varten tarvittavat asiakirjat ja selvitykset. Toimilupaa koskeva päätös on kuitenkin aina tehtävä 12 kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta. Jos päätöstä ei ole annettu säädetyssä määräajassa, hakija voi tehdä valituksen. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvan hakemuksen hylkäävään päätökseen. Tällaisen valituksen voi tehdä, kunnes päätös on annettu. Valtiovarainministeriön on ilmoitettava päätöksen antamisesta muutoksenhakuviranomaiselle, jos päätös on annettu valituksen tekemisen jälkeen. Tässä momentissa tarkoitetun valituksen tekemisestä ja käsittelystä on muutoin soveltuvin osin voimassa, mitä hallintolainkäytölaissa (586/1996) säädetään.

Valtiovarainministeriön on ennen asian ratkaisemista pyydettävä hakemuksesta lausunto Rahoitustarkastukselta.

Valtiovarainministeriöllä on oikeus toimiluvan hakijaa kuultuaan asettaa toimilupa-arvopaperipörssin liiketoimintaa koskevia, valvonnan kannalta välttämättömiä rajoituksia ja ehtoja.

Arvopaperipörssi voi aloittaa toimintansa, jollei toimiluvan ehdoista muuta johdu, välittömästi sen jälkeen, kun toimilupa on myönnetty tai, jos toimilupa on myönnetty perustettavalle yritykselle, kun arvopaperipörssi on rekisteröity.

4 §

Toimiluvan myöntäminen eurooppayhtiölle

Toimilupa arvopaperipörssitoiminnan harjoittamiseen on myönnettävä myös Euroopan talousalueeseen kuuluvassa toisessa valtiossa vastaavan luvan saaneelle eurooppayhtiön (SE) säännöistä annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2157/2001, jäljempänä *eurooppayhtiöasetus*, tarkoitettulle eurooppayhtiölle, joka aikoo siirtää kotipaikkansa Suomeen mainitun asetuksen 8 artiklan mukaisesti. Valtiovarainministeriön on lisäksi pyydettävä lupahakemuksesta kyseisen valtion arvopaperimarkkinoita valvovan viranomaisen lausunto. Kotipaikan siirtoa ei saa rekisteröidä ennen kuin toimilupa on annettu. Mitä edellä tässä pykälässä säädetään, koskee eurooppayhtiön perustamista sulautumalla siten, että vastaanottava yhtiö, jonka kotipaikka on toisessa valtiossa, rekisteröidään eurooppayhtiönä Suomessa.

5 §

Toimiluvan ilmoittaminen rekisteröitäväksi

Valtiovarainministeriön on ilmoitettava toimilupa rekisteröitäväksi kaupparekisteriin. Perustettavalle arvopaperipörssille ja kotipaikan Suomeen siirtävälle eurooppayhtiölle myönnetty toimilupa rekisteröidään samalla, kun yritys rekisteröidään.

6 §

Osakkeiden hankinnasta ilmoittaminen

Jos jonkun tarkoituksena on hankkia yksin tai yhdessä 2 luvun 9 §:ssä tarkoitetun osakkeenomistajan tai osakkeenomistajaan rinnastettavan kanssa suoraan tai välillisesti arvopaperipörssistä osuus, joka on vähintään kymmenesosa arvopaperipörssin osakepääomasta tai joka tuottaa vähintään kymmenesosan sen osakkeiden äänivallasta, hankinnasta on ilmoitettava etukäteen Rahoitustarkastukselle.

Jos 1 momentissa tarkoitettua osuutta aiotaan lisätä siten, että se saavuttaisi tai ylittäisi yhden viidesosan, yhden kolmasosan tai puolet arvopaperipörssin osakepääomasta tai äänimäärästä, myös tästä hankinnasta on etukäteen ilmoitettava Rahoitustarkastukselle. Vastaava ilmoitus on tehtävä myös, jos 1 momentissa tarkoitettu osuus vähenisi alle tässä tai 1 momentissa säädetyn rajan.

Laskettaessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettua omistus- ja ääniosuutta sovelletaan, mitä 1 luvun 5 §:ssä ja 2 luvun 9 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään.

Arvopaperipörssin on ilmoitettava Rahoitustarkastukselle vähintään kerran vuodessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen osuuksien omistajat, osuuksien omistajiin 1 momentin mukaan rinnastettavat henkilöt sekä näiden osuus arvopaperipörssin osakepääomasta ja äänimäärästä, jos ne ovat sen tiedossa. Arvopaperipörssin on välittömästi ilmoitettava Rahoitustarkastukselle sen tietoon tulleet osuuksien omistuksessa tapahtuneet muutokset. Ilmoituksessa on annettava riittävät tiedot osuuden suuruudesta ja sen omistajasta sekä muut Rahoitustarkastuksen määräämät tiedot.

Mitä tässä pykälässä säädetään arvopaperipörssistä ja siitä hankittavan osuuden ilmoittamisesta, koskee myös sellaista yhteisöä, jolla on 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettulla tavalla määräysvalta arvopaperipörssissä.

7 §

Hankinnan vastustaminen

Rahoitustarkastus voi kolmen kuukauden kuluessa siitä päivästä, jona se on vastaanottanut 6 §:ssä tarkoitettua ilmoituksen, vastustaa osuuden hankintaa, jos omistajien luotettavuudesta saadun selvityksen perusteella tai muuten on todennäköistä, että osuuden omistus vaarantaisi arvopaperipörssin varovaisten ja terveiden liikeperiaatteiden mukaisen liiketoiminnan. Omistajien luotettavuudesta säädetään tämän luvun 3 §:ssä.

Jos osuuden hankinta jätetään ilmoittamatta tai jos osuus hankitaan Rahoitustarkastuksen

vastustuksesta huolimatta, Rahoitustarkastus voi kieltää osuuden omistajalta oikeuden äänivallan käyttöön arvopaperipörssissä tai yhteisössä, jolla on 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettulla tavalla määräysvalta arvopaperipörssissä.

8 §

Arvopaperipörssin sidonnaisuus

Arvopaperipörssin ja muun oikeushenkilön tai luonnollisen henkilön välillä oleva merkittävä sidonnaisuus ei saa estää arvopaperipörssin tehokasta valvontaa. Tehokasta valvontaa eivät myöskään saa estää tällaisessa sidonnaisuussuhteessa olevaan luonnolliseen henkilöön tai oikeushenkilöön sovellettavat muun kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion säännökset ja hallinnolliset määräykset.

Toimiluvan myöntämisen jälkeen toimilupahakemuksessa ilmoitetuissa sidonnaisuutta koskeissa tiedoissa tapahtuneet muutokset on välittömästi ilmoitettava Rahoitustarkastukselle.

Merkittävällä sidonnaisuudella tarkoitetaan tässä pykälässä, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 37 §:n 2—4 momentissa säädetään.

9 §

Kotipaikan siirto Euroopan talousalueella

Jos arvopaperipörssi aikoo siirtää kotipaikansa Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon siten kuin eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklassa säädetään, arvopaperipörssin on lähetettävä Rahoitustarkastukselle jäljennös eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitettua siirtosuunnitelmasta ja selonteosta viipymättä sen jälkeen, kun arvopaperipörssi on ilmoittanut suunnitelman rekisteröitäväksi.

Rekisteriviranomainen ei saa antaa eurooppayhtiölain (742/2004) 9 §:n 5 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Rahoitustarkastus on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitettua luvan myöntämistä, että arvopaperipörssi ei ole noudattanut kotipaikan siirtoa tai Suomessa tapahtuvan toiminnan lopettamista koskevia säännök-

siä. Todistuksen saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitettusta määräpäivästä vain, jos Rahoitustarkastus on ilmoittanut, ettei se vastusta kotipaikan siirtoa.

10 §

Sulautuminen Euroopan talousalueella

Jos arvopaperipörssi osallistuu eurooppayhtiöasetuksen 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun sulautumiseen, rekisteriviranomainen ei saa antaa tällaista sulautumista koskevaa eurooppayhtiölain 4 §:n 3 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Rahoitustarkastus on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitettun luvan myöntämistä, että arvopaperipörssi ei ole noudattanut sulautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Todistuksen saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitettusta määräpäivästä vain, jos Rahoitustarkastus on ilmoittanut, ettei se vastusta kotipaikan siirtoa.

11 §

Toimiluvan peruuttaminen

Valtiovarainministeriö voi peruuttaa kokonaan tai osittain arvopaperipörssin toimiluvan, jos:

- 1) toiminnassa on olennaisesti rikottu lakia tai asetusta tai viranomaisten niiden nojalla antamia määräyksiä, toimiluvan ehtoja tai arvopaperipörssin sääntöjä;
- 2) arvopaperipörssi ei ole toiminut kuuteen kuukauteen;
- 3) toimiluvan myöntämiselle säädettyjä edellytyksiä ei enää ole;
- 4) arvopaperipörssin toimintaa tai osaa siitä ei ole aloitettu 12 kuukauden kuluessa toimiluvan myöntämisestä; tai
- 5) toimilupaa haettaessa on annettu olennaisesti harhaanjohtavia tietoja sääntelyn tai valvonnan kannalta merkityksellisistä seikoista.

Valtiovarainministeriön on ennen 1 momentissa tarkoitettun päätöksen tekemistä pyydyttävä Rahoitustarkastuksen lausunto, jollei asian kiireellisyydestä muuta johdu. Ennen 1 momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitettun päätöksen tekemistä valtiovarainministeriön on asetettava arvopaperipörssille määräaika toiminnassa havaittujen puutteellisuuden poistamiseksi.

Valtiovarainministeriö voi arvopaperipörssin hakemuksesta peruuttaa arvopaperipörssin toimiluvan, jos arvopaperipörssi on päättänyt lopettaa arvopaperipörssitoiminnan. Ennen päätöksen tekemistä valtiovarainministeriön on pyydyttävä Rahoitustarkastuksen lausunto.

Jos valtiovarainministeriö peruuttaa 1 momentin nojalla arvopaperipörssin toimiluvan, ministeriö voi samalla antaa määräyksiä siitä, miten toiminta lopetetaan.

Valtiovarainministeriön on ilmoitettava toimiluvan peruuttamisesta rekisteriviranomaiselle.

12 §

Arvopaperipörssin toiminnan keskeyttäminen

Valtiovarainministeriö voi määrätä arvopaperipörssin toiminnan keskeytettäväksi määräajaksi, jos arvopaperipörssin toiminnassa on todettu taitamattomuutta tai varomattomuutta taikka jos arvopaperipörssissä julkisen kaupankäynnin kohteena olevien arvopaperien vaihdanta on häiriintynyt, ja on ilmeistä, että toiminnan jatkaminen on omiaan vakavasti vahingoittamaan arvopaperimarkkinoiden vakautta tai sijoittajien asemaa.

13 §

Arvopaperipörssin toiminta

Arvopaperipörssi saa julkisen kaupankäynnin lisäksi järjestää monenkeskistä kaupankäyntiä ja tarjota arvopaperien vaihdantaan ja säilytykseen liittyviä tietojenkäsittelypalveluja, arvopaperi- ja rahoitusmarkkinoiden kehittämiseen liittyviä koulutus- ja tiedotuspalveluja sekä

harjoittaa muuta näihin läheisesti liittyvää toimintaa.

Arvopaperipörssi saa toimia selvitysosapuolena ja harjoittaa selvitysyhteisön toimintaa sen mukaan kuin 4 a luvussa säädetään ja toimia tilinhoitajayhteisönä tai tilinhoitajayhteisön asiamiehenä sen mukaan kuin siitä säädetään arvoosuusjärjestelmästä annetussa laissa.

Arvopaperipörssi saa lisäksi, sen mukaan kuin siitä säädetään kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetussa laissa, harjoittaa optioyhteisön toimintaa.

Arvopaperipörssi ei saa harjoittaa muuta kuin 1—3 momentissa mainittua toimintaa.

14 §

Arvopaperipörssin säännöt

Arvopaperipörssin on laadittava ja pidettävä yleisön saatavilla julkista kaupankäyntiä varten säännöt, jotka sisältävät tarkemmat määräykset ainakin seuraavista asioista:

1) miten julkinen kaupankäynti arvopaperipörssissä tapahtuu;

2) miten ja millä perusteilla arvopaperi otetaan julkisen kaupankäynnin kohteeksi sekä miten ja millä perusteilla kaupankäynti arvopaperilla voidaan keskeyttää tai lopettaa;

3) millaisia vaatimuksia, oikeuksia ja velvollisuuksia arvopaperien liikkeeseenlaskijoille ja niiden hallinnolle tähän lakiin ja sen nojalla annettuihin säännöksiin ja määräyksiin sekä arvopaperipörssin sääntöihin perustuvien velvollisuuksien täyttämiseksi tai muutoin asetetaan;

4) miten ja millä perusteilla pörssivälittäjän ja muun arvopaperipörssissä toimivan oikeudet myönnetään ja peruutetaan;

5) millaisia vaatimuksia, oikeuksia ja velvollisuuksia pörssivälittäjille ja muille arvopaperipörssissä toimiville tähän lakiin ja sen nojalla annettuihin säännöksiin ja määräyksiin sekä arvopaperipörssin sääntöihin perustuvien velvollisuuksien täyttämiseksi tai muutoin asetetaan;

6) miten osakkeenomistajien yhdenvertaisuus turvataan, jos osakeyhtiö saa arvopaperipörssin sääntöjen mukaan käydä arvopaperipörssissä kauppaa omilla osakkeillaan;

7) millaisia seuraamuksia arvopaperien liikkeeseenlaskijoille, pörssivälittäjille ja muille arvopaperipörssissä toimiville arvopaperipörssin sääntöjen rikkomisesta voidaan määrätä ja miten ne määrätään.

Arvopaperipörssin säännöt ja niiden muutokset vahvistaa hakemuksesta valtiovarainministeriö. Säännöt on vahvistettava, jos ne ovat tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaiset ja jos saadun selvityksen perusteella voidaan pitää todennäköisenä, että ne turvaavat luotettavan ja tasapuolisen julkisen kaupankäynnin.

Hakemus on ratkaistava kolmen kuukauden kuluessa sen vastaanottamisesta tai, jos hakemus on puutteellinen, siitä kun hakija on antanut asian ratkaisemista varten tarvittavat asiakirjat ja selvitykset. Päätös on kuitenkin aina tehtävä kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta. Valtiovarainministeriön on ennen sääntöjen vahvistamista pyydettävä Rahoitustarkastuksen lausunto.

Valtiovarainministeriö voi julkisen kaupankäynnin luotettavuuden ja tasapuolisuuden turvaamiseksi määrätä vahvistamissaan säännöissä olevien määräysten sisältöä muutettavaksi tai täydennettäväksi. Valtiovarainministeriön on ennen määräyksen antamista pyydettävä asiassa Rahoitustarkastuksen lausunto.

15 §

Taloudelliset toimintaedellytykset

Arvopaperipörssillä pitää olla arvopaperipörssitoiminnan laajuuteen ja laatuun nähden riittävät taloudelliset toimintaedellytykset.

Arvopaperipörssin osakepääoman on oltava vähintään 730 000 euroa. Osakepääoman on oltava kokonaan merkitty toimilupaa myönnettäessä.

16 §

Arvopaperipörssin johtaminen

Arvopaperipörssin hallituksen, toimitusjohtajan ja muun ylimmän johdon tulee johtaa arvopaperipörssiä ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liiketoimintaperiaatteiden mukaisesti. Hallituksen jäsenten ja varajäsenten, toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen sekä muun ylimpään johtoon kuuluvan on oltava luotettavia henkilöitä, jotka eivät ole konkurssissa ja joiden toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu. Näillä henkilöillä on lisäksi oltava sellainen yleinen arvopaperipörssitoiminnan tuntemus kuin arvopaperipörssin toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua henkilöä ei pidetä luotettavana, jos hänet on lainvoiman saaneella tuomiolla viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakko-rangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton arvopaperipörssin hallituksen jäseneksi tai varajäseneksi taikka toimitusjohtajaksi tai toimitusjohtajan sijaiseksi taikka muuhun ylimpään johtoon, taikka jos hän on muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton edellä tarkoitettuun tehtävään.

Rahoitustarkastus voi kieltää enintään viideksi vuodeksi henkilöä toimimasta arvopaperipörssin hallituksen jäsenenä tai varajäsenenä taikka toimitusjohtajana tai toimitusjohtajan sijaisena taikka muuhun ylimpään johtoon kuuluvana, jos:

1) tämä tehtävänsä hoidossa on osoittanut ilmeistä taitamattomuutta tai varomattomuutta ja jos on ilmeistä, että se voi vakavasti vahingoittaa arvopaperipörssin vakaata toimintaa, sijoittajien asemaa tai velkojien etua; tai

2) hän ei täytä 1 momentissa säädettyjä edellytyksiä.

Arvopaperipörssin on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettuja henkilöitä koskevista muutoksista viipymättä Rahoitustarkastukselle.

Mitä 1—4 momentissa säädetään, sovelletaan vastaavasti yhteisöön, jonka määräysvallassa ar-

vopaperipörssi on 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettulla tavalla.

17 §

Arvopaperipörssin toiminnan järjestäminen

Arvopaperipörssin toiminta on järjestettävä sen liiketoiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen luotettavalla tavalla. Arvopaperipörssin on varmistettava toimintaansa liittyvien riskien hallinta, sisäisen valvontansa toimivuus ja toimintansa jatkuvuus kaikissa tilanteissa.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan vastaavasti yhteisöön, jonka määräysvallassa arvopaperipörssi on 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettulla tavalla.

Rahoitustarkastus voi antaa tarkempia määräyksiä toiminnan luotettavasta järjestämisestä. Määräysten on soveltuvin osin vastattava sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 35 §:n ja tämän lain 4 luvun 12 §:n nojalla sijoituspalveluyrityksille annettavia määräyksiä.

18 §

Henkilökohtaiset liiketoimet

Arvopaperipörssin on riittävin toimenpitein pyrittävä estämään vaikuttavassa asemassa olevan ryhtymisen henkilökohtaisiin liiketoimiin, jos siitä voi aiheutua eturistiriita taikka jos hänellä on sisäpiirintietoa taikka liikkeeseenlaskijoita, pörssivälittäjiä tai muita arvopaperipörssissä toimivia tai niiden liiketoimia koskevaa luottamuksellista tietoa. Tällaisen tiedon luottamuksellisuus on pyrittävä turvaamaan.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja liiketoimia koskee soveltuvin osin, mitä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 34 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään sijoituspalveluyrityksessä vaikuttavassa asemassa olevista henkilöistä ja heidän henkilökohtaisista liiketoimistaan.

Rahoitustarkastus voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitetuista liiketoimista. Määräysten on soveltuvin osin vastattava sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 35 §:n no-

jalla sijoituspalveluyrityksille annettavia määräyksiä.

19 §

Velvollisuus toimittaa jäljennöksiä eräistä asiakirjoista

Arvopaperipörssin on ilman aiheetonta viivytystä lähetettävä Rahoitustarkastukselle jäljennös:

- 1) tilinpäätösasiakirjoistaan;
- 2) tilintarkastuskertomuksestaan;
- 3) yhtiökokouksen pöytäkirjasta.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan vastaavasti yhteisöön, jonka määräysvallassa arvopaperipörssi on 1 luvun 5 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

koitetulla tavalla, jos julkisen kaupankäynnin markkinamalli, tarjoustyyppi tai tarjouksen koko täyttää komission asetuksessa säädetty julkistamisvelvollisuudesta poikkeamisen edellytykset.

Arvopaperipörssi on velvollinen julkistamaan yleisölle mahdollisimman ajantasaisia tietoja kaupoista ylläpitämänsä julkisen kaupankäynnin kohteena olevilla osakkeilla siten kuin siitä säädetään komission asetuksessa.

Arvopaperipörssi voi päättää, että tiedot osakkeen tavanomaiseen kaupankäyntiin verrattuna kooltaan suurista kaupoista voidaan julkistaa 4 momentissa edellytettyä myöhemmin. Komission asetuksessa säädetään tarkemmin lykkäämisen edellytyksistä.

Arvopaperipörssin on ennen 5 momentissa tarkoitetun päätöksen tekemistä saatava valtiovarainministeriön lupa järjestelyille, joilla tietojen julkistamista lykätään. Lykkäämisjärjestelyistä on tiedotettava yleisölle.

20 §

Kaupankäynnin julkisuus

Arvopaperipörssi on velvollinen julkistamaan yleisölle tietoja ylläpitämänsä julkisen kaupankäynnin kohteina olevien muiden arvopaperien kuin osakkeiden osto- ja myyntitarjouksista, tarjouskehotuksista sekä kaupoista siinä laajuudessa kuin se arvopaperien kaupankäynnin laatuun ja laajuuteen nähden on tarpeen luotettavan ja tasapuolisen julkisen kaupankäynnin turvaamiseksi.

Arvopaperipörssi on velvollinen julkistamaan yleisölle tietoja ylläpitämänsä julkisen kaupankäynnin kohteena olevien osakkeiden osto- ja myyntitarjouksista sekä tarjouskehotuksista siten kuin siitä säädetään komission asetuksessa.

Arvopaperipörssi ei kuitenkaan ole velvollinen julkistamaan tietoja osto- ja myyntitarjouksista tai tarjouskehotuksista 2 momentissa tar-

21 §

Kauppojen selvitys

Arvopaperipörssin on järjestettävä asianmukaisesti julkisessa kaupankäynnissä tehtyjen arvopaperikauppojen selvitys.

Jos arvopaperipörssi käyttää arvopaperikauppojen selvitykseen muuta arvopaperien selvitys- ja talletuslaitosta kuin tässä laissa tarkoitettua selvitysyhteisöä, arvopaperipörssin, selvitysyhteisön sekä selvitys- ja talletuslaitoksen on järjestettävä yhteistoimintansa siten, ettei julkisen kaupankäynnin luotettavuus vaarannu.

Arvopaperipörssin on ilmoitettava muutoksista 2 momentin mukaisissa järjestelyissä etukäteen Rahoitustarkastukselle ja Suomen Pankille. Ilmoitukseen on liitettävä riittävät tiedot sen arvioimiseksi, aiheutuuko muutoksista vaa- ra julkisen kaupankäynnin luotettavuudelle.

Rahoitustarkastus voi kieltää arvopaperipörssiä käyttämästä kauppojen selvitykseen muuta kuin tässä laissa tarkoitettua selvitysyhteisöä,

jos tällaisen yhteisön käyttäminen todennäköisesti vaarantaa julkisen kaupankäynnin luotettavuuden.

22 §

Arvopaperipörssin valvontatehtävät

Arvopaperipörssin on huolehdittava riittävän ja luotettavan valvonnan järjestämisestä tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten sekä sääntöjensä noudattamisen turvaamiseksi.

Arvopaperipörssin on saatettava Rahoitustarkastuksen tietoon menettely, joka ilmeisesti on vastoin tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä taikka arvopaperipörssin sääntöjä, jollei menettelyä viipymättä oikaista tai asiointi muuten korjaannu. Jos säännöksiä, määräyksiä tai sääntöjä on rikottu olennaisesti tai toistuvasti, on ilmoitus kuitenkin tehtävä aina.

23 §

Kaupankäynnin keskeyttäminen

Arvopaperipörssin on keskeytettävä julkinen kaupankäynti arvopaperilla, jos se on tarpeen julkisesta kaupankäynnistä annettujen säännösten ja määräysten, arvopaperipörssin sääntöjen tai hyvän tavan vastaisen menettelyn vuoksi.

Arvopaperipörssin on julkistettava välittömästi päätös kaupankäynnin keskeyttämisestä arvopaperilla. Lisäksi arvopaperipörssin on ilmoitettava kaupankäynnin keskeyttämisestä Rahoitustarkastukselle, joka on velvollinen ilmoittamaan siitä edelleen Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden Rahoitustarkastusta vastaaville toimivaltaisille viranomaisille.

Rahoitustarkastuksen oikeudesta määrätä arvopaperipörssi keskeyttämään kaupankäynti arvopaperilla säädetään 7 luvun 1 a §:n 2 momentissa.

24 §

Arvopaperipörssin toiminnan ulkoistaminen

Ulkoistamisella tarkoitetaan tässä pykälässä arvopaperipörssin toimintaan liittyvää järjestelyä, jonka perusteella muu palvelun tarjoaja tuottaa arvopaperipörssille toiminnon tai palvelun, jonka arvopaperipörssi olisi muuten itse suorittanut.

Arvopaperipörssi voi ulkoistaa toimintansa kannalta merkittävän muun toiminnon kuin julkisen kaupankäynnin järjestämisen, jos ulkoistaminen ei haittaa arvopaperipörssin riskien hallintaa, sisäistä valvontaa eikä arvopaperipörssin liiketoiminnan tai toiminnan kannalta merkittävän muun toiminnon hoitamista.

Toiminto on arvopaperipörssin toiminnan kannalta merkittävä, jos virhe tai puute sen suorittamisessa voi haitata olennaisesti arvopaperipörssin toimintaa koskevien lakien, niiden nojalla annettujen säännösten tai määräysten tai arvopaperipörssin toimiluvan ehtojen noudattamista taikka arvopaperipörssin taloudellista asemaa tai arvopaperipörssitoiminnan jatkuvuutta.

Arvopaperipörssin toiminnan kannalta merkittävän toiminnon ulkoistamisesta on tehtävä kirjallinen sopimus, josta käy ilmi toimeksianton sisältö ja sopimuksen voimassaoloaika.

Arvopaperipörssin, joka toimiluvan myöntämisen jälkeen aikoo ulkoistaa toimintansa kannalta merkittävän toiminnon, on ilmoitettava ulkoistamisesta etukäteen Rahoitustarkastukselle. Arvopaperipörssin ja ulkoistettua toimintaa hoitavan välisessä sopimussuhteessa tapahtuvista merkittävistä muutoksista on ilmoitettava Rahoitustarkastukselle. Rahoitustarkastus antaa tarvittavat tarkemmat määräykset ilmoituksen sisällöstä.

Arvopaperipörssin on toimittava huolellisesti, kun se ulkoistaa toimintansa kannalta merkittävän toiminnon.

Arvopaperipörssin on huolehdittava siitä, että se saa ulkoistettua toimintaa hoitavalta jatkuvasti arvopaperipörssin viranomaisvalvonnan, riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan edellyttämät tarpeelliset tiedot ja että sillä on oikeus luovuttaa tiedot edelleen Rahoitustarkastukselle.

Rahoitustarkastus voi antaa tarkempia määräyksiä arvopaperipörssin toiminnan ulkoistamisen edellytyksistä. Määräysten on soveltuvien osin vastattava sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 30 §:n nojalla sijoituspalveluyrityksille annettavia määräyksiä.

25 §

Pörssivälittäjä ja muu arvopaperipörssissä toimiva

Arvopaperipörssin on myönnettävä pörssivälittäjän oikeudet suomalaiselle arvopaperinvälittäjälle tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa vastaavan toimiluvan saaneelle arvopaperinvälittäjälle, joka täyttää laissa ja arvopaperipörssin säännöissä asetetut vaatimukset.

Muulle henkilölle, jolla on kotipaikka Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, voidaan myöntää muun arvopaperipörssissä toimivan oikeudet, jos henkilö täyttää arvopaperipörssin säännöissä asetetut vaatimukset ja henkilön luotettavuudesta, hyvämaineisuudesta, kokemuksesta ja muusta sopivuudesta saadun selvityksen perusteella tai muutoin on todennäköistä, ettei henkilön osallistuminen julkiseen kaupankäyntiin vaaranna kaupankäynnin luotettavuutta. Henkilöllä on lisäksi oltava riittävät taloudelliset ja muut edellytykset täyttää arvopaperikaupoista johtuvat velvoitteet.

Arvopaperipörssi saa valtiovarainministeriön määräämin ehdoin myöntää myös muulle kuin 1 ja 2 momentissa tarkoitettulle ulkomaiselle arvopaperinvälittäjälle tai muulle henkilölle pörssivälittäjän tai muun arvopaperipörssissä toimivan oikeudet, jos hakija täyttää laissa ja arvopaperipörssin säännöissä asetetut vaatimukset.

Arvopaperipörssin on peruutettava määräajaksi tai kokonaan pörssivälittäjän tai muun arvopaperipörssissä toimivan oikeudet, jos Rahoitustarkastus arvopaperipörssiä kuultuaan sitä painavasta syystä vaatii. Rahoitustarkastuksen on välittömästi ilmoitettava vaatimuksestaan ja sen perusteista arvopaperipörssille sekä sille, jota vaatimus koskee.

Arvopaperipörssin on ilmoitettava Rahoitustarkastukselle pörssivälittäjän ja muun arvopa-

peripörssissä toimivan oikeuksien myöntämisestä ja peruuttamisesta.

26 §

Pörssivälittäjän ja muun arvopaperipörssissä toimivan oikeus valita selvitysyhteisö

Pörssivälittäjällä ja muulla arvopaperipörssissä toimivalla on oikeus käyttää myös muuta kuin arvopaperipörssin valitsemaa selvitysyhteisöä, arvopaperikeskusta tai arvopaperien selvitys- ja talletuslaitosta julkisessa kaupankäynnissä tehdyistä arvopaperikaupoista johtuvien velvoitteiden toteuttamiseksi edellyttäen, että arvopaperipörssin ja mainitun selvitysyhteisön, arvopaperikeskuksen tai arvopaperien selvitys- ja talletuslaitoksen yhteistoiminta on siten järjestetty, ettei julkisen kaupankäynnin luotettavuus vaarannu.

Jos pörssivälittäjä tai muu arvopaperipörssissä toimiva aikoo käyttää 1 momentin mukaista oikeutta, siitä on ilmoitettava etukäteen asianomaiselle arvopaperipörssille, Rahoitustarkastukselle ja Suomen Pankille. Ilmoituksessa tulee esittää selvitys yhteistoimintajärjestelyistä, joilla turvataan julkisen kaupankäynnin luotettavuus.

Rahoitustarkastus voi kieltää pörssivälittäjää ja muuta arvopaperipörssissä toimivaa käyttämästä muuta kuin arvopaperipörssin valitsemaa selvitysyhteisöä, arvopaperikeskusta tai arvopaperien selvitys- ja talletuslaitosta arvopaperikaupoista johtuvien velvoitteiden toteuttamiseksi, jos tällaisen yhteisön käyttäminen todennäköisesti vaarantaa julkisen kaupankäynnin luotettavuuden.

27 §

Arvopaperin ottaminen julkisen kaupankäynnin kohteeksi

Arvopaperipörssi saa liikkeeseenlaskijan hakemuksesta ottaa julkisen kaupankäynnin kohteeksi arvopaperin, johon todennäköisesti kohdistuu riittävästi kysyntää ja tarjontaa ja jonka hinnanmuodostuksen voidaan siten arvioida ole-

van luotettavaa. Muista edellytyksistä, joilla arvopaperipörssi voi ottaa arvopaperin julkisen kaupankäynnin kohteeksi, säädetään komission asetuksessa.

Arvopaperipörssi saa ottaa arvopaperin julkisen kaupankäynnin kohteeksi myös ilman liikkeeseenlaskijan suostumusta, jos 1 momentin mukaiset vaatimukset täyttyvät ja jos sama arvopaperi on jo otettu kaupankäynnin kohteeksi toisen arvopaperipörssin ylläpitämässä julkisessa kaupankäynnissä tai julkista kaupankäyntiä vastaavassa kaupankäynnissä toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa. Jos arvopaperi otetaan julkisen kaupankäynnin kohteeksi ilman arvopaperin liikkeeseenlaskijan suostumusta, liikkeeseenlaskijalle ei saa asettaa tiedonantovelvollisuuksia arvopaperipörssin säännöissä.

Jos arvopaperi otetaan kaupankäynnin kohteeksi ilman liikkeeseenlaskijan suostumusta 2 momentin mukaisesti, arvopaperipörssin on ilmoitettava siitä liikkeeseenlaskijalle ennen kaupankäynnin aloittamista.

Arvopaperipörssin on ilmoitettava Rahoitustarkastukselle arvopaperin ottamisesta julkisen kaupankäynnin kohteeksi ennen kaupankäynnin aloittamista. Jos kaupankäynnin kohteeksi otetaan osake, joka ei ole julkisen kaupankäynnin tai sitä muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa vastaavan kaupankäynnin kohteena, arvopaperipörssin on samalla ilmoitettava Rahoitustarkastukselle myös komission asetuksen 33 artiklan 3 kohdassa edellytetyt arviot kyseisestä osakkeesta. Rahoitustarkastus voi antaa tarkempia määräyksiä ilmoitusten tekemisestä.

28 §

Arvopaperin julkisen kaupankäynnin lopettaminen

Arvopaperipörssi voi päättää lopettaa julkisen kaupankäynnin arvopaperilla, jos arvopaperi tai sen liikkeeseenlaskija ei enää täytä arvopaperipörssin sääntöjen vaatimuksia eikä kaupankäynnin lopettaminen arvopaperilla aiheuta mer-

kittävää haittaa sijoittajille tai arvopaperimarkkinoiden asianmukaiselle toiminnalle.

Arvopaperipörssi voi lopettaa julkisen kaupankäynnin arvopaperilla myös liikkeeseenlaskijan hakemuksesta, jos kaupankäynnin lopettamisesta ei aiheudu merkittävää haittaa sijoittajille tai arvopaperimarkkinoiden asianmukaiselle toiminnalle.

Arvopaperipörssin on julkistettava välittömästi päätös kaupankäynnin lopettamisesta arvopaperilla. Lisäksi arvopaperipörssin on ilmoitettava kaupankäynnin lopettamisesta Rahoitustarkastukselle, joka on velvollinen ilmoittamaan siitä edelleen Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden Rahoitustarkastusta vastaaville toimivaltaisille viranomaisille.

Markkinaoikeuden oikeudesta kieltää arvopaperipörssiä järjestämästä julkista kaupankäyntiä arvopaperilla säädetään 7 luvun 2 §:n 1 momentissa.

29 §

Pörssilista

Arvopaperipörssi voi pitää arvopaperien ottamisesta viralliselle pörssilistalle sekä siihen liittyvästä tiedonantovelvollisuudesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2001/34/EY tarkoitettua pörssilistaa julkisen kaupankäynnin kohteena olevista arvopapereista.

30 §

Arvopaperin ottaminen pörssilistalle

Arvopaperipörssi saa liikkeeseenlaskijan hakemuksesta ottaa pörssilistalle arvopaperin, joka täyttää tämän luvun 27 §:n 1 momentin vaatimukset. Tämän luvun 29 §:ssä mainitun direktiivin täytäntöön panemiseksi tarpeellisista vaatimuksista, joilla arvopaperipörssi saa ottaa arvopaperin pörssilistalle, sekä vaatimuksista myönnettävistä poikkeuksista säädetään tarkemmin valtiovarainministeriön asetuksella.

Osakkeeseen osakeyhtiölain mukaan oikeutava arvopaperi voidaan ottaa pörssilistalle vain,

jos julkisen kaupankäynnin kohteeksi on otettu tai samanaikaisesti otetaan samanlainen osake kuin se, johon arvopaperi oikeuttaa.

Yhtiön on haettava pörssilistalla olevien osakkeiden kanssa samanlajisten osakkeiden ottamista pörssilistalle vuoden kuluessa niiden liikkeeseenlaskusta, jollei yhtiö ole suostunut siihen, että arvopaperipörssi ottaa ne pörssilistalle ilman eri hakemusta.

Liikkeeseenlaskijan on haettava samaan liikkeeseenlaskuun kuuluvat 1 luvun 2 §:n 1 momentin 2—4 ja 6 kohdassa tarkoitetut arvopaperit samanaikaisesti pörssilistalle.

Arvopaperipörssi voi sijoittajien suojaamiseksi hylätä hakemuksen arvopaperin ottamisesta pörssilistalle.

Arvopaperipörssin on ratkaistava hakemus arvopaperin ottamisesta pörssilistalle kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta. Jos arvopaperipörssi pyytää tänä aikana haki-jalta hakemuksesta lisäselvitystä, sanottu määrä-aika lasketaan siitä päivästä, jona arvopaperipörssi vastaanottaa lisäselvityksen. Jos arvopaperipörssi ei tee ratkaisua määräajassa, hakemus katsotaan hylätyksi.

Arvopaperin liikkeeseenlaskijalla on oikeus saattaa arvopaperipörssin 5 ja 6 momentissa tarkoitettu päätös Rahoitustarkastuksen käsiteltäväksi 30 päivän kuluessa päätöksestä tai 6 momentissa tarkoitetun määräajan päättymisestä.

31 §

Arvopaperin poistaminen pörssilistalta

Arvopaperin poistamisesta pörssilistalta on voimassa, mitä tämän luvun 28 §:ssä säädetään arvopaperin julkisen kaupankäynnin lopettamisesta.

Arvopaperin liikkeeseenlaskijalla on oikeus saattaa arvopaperipörssin listalta poistamispäätös Rahoitustarkastuksen käsiteltäväksi 30 päivän kuluessa päätöksestä. Vastaava oikeus on sijoittajien etujen valvomiseksi toimivalla rekisteröidyllä yhdistyksellä ja sijoittajalla, joka omistaa tarkoitettuja arvopapereita tai niihin oikeuttavia arvopapereita. Rahoitustarkastuksen on il-

moitettava arvopaperipörssille asian saattamisesta sen käsiteltäväksi.

32 §

Kaupankäyntikalenteri

Rahoitustarkastuksen on julkaistava Internet-verkkosivuillaan kalenteri arvopaperipörssin julkisen kaupankäynnin kaupankäyntipäivistä.

33 §

Ilmoitukset muille jäsenvaltioille ja komissiolle

Valtiovarainministeriön on ylläpidettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/39/EY mukaisesti luetteloa arvopaperien säännellyistä markkinoista, joille on tämän lain mukaisesti vahvistettu säännöt. Valtiovarainministeriön on annettava luettelo tiedoksi muille Euroopan unionin jäsenvaltioille ja Euroopan yhteisöjen komissiolle, jos sääntöjä vahvistettaessa on voitu varmistua siitä, että julkinen kaupankäynti markkinalla täyttää tiedoksiantamiselle asetetut vaatimukset. Samalla tavalla on ilmoitettava luetteloon tehdyistä muutoksista.

34 §

Arvopaperipörssin toiminta toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa

Arvopaperipörssin, joka aikoo tarjota toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon sijoittautuneelle arvopaperinvälittäjälle tai muulle henkilölle suoran mahdollisuuden käydä kauppaa julkisessa kaupankäynnissä, on ilmoitettava tästä hyvissä ajoin etukäteen Rahoitustarkastukselle. Ilmoituksesta on käytävä ilmi tarkemmat tiedot siitä, missä ja miten mahdollisuutta käydä kauppaa aiotaan tarjota.

Rahoitustarkastuksen on kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta toimitettava saamansa tiedot sen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion Rahoitustarkastusta vastaavalle toimivaltaiselle viranomaiselle, johon sijoittautuneille arvopaperinvälittäjille tai muille henki-

lölle arvopaperipörssi aikoo tarjota suoraa mahdollisuutta käydä kauppaa.

Rahoitustarkastuksen on Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion Rahoitustarkastusta vastaavan toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä ilmoitettava viranomaiselle, mille siihen valtion sijoittautuneelle arvopaperinvälittäjälle tai muulle henkilölle arvopaperipörssi on myöntänyt pörssivälittäjän tai muun arvopaperipörssissä toimivan oikeudet.

Mitä 1—3 momentissa säädetään, sovelletaan myös arvopaperipörssin järjestämään monenkeskiseen kaupankäyntiin.

35 §

Ulkomaisen arvopaperipörssin toiminta Suomessa

Ennen kuin toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saanut julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin järjestäjä voi tarjota Suomeen sijoittuneelle arvopaperinvälittäjälle tai muulle henkilölle suoran mahdollisuuden käydä kauppaa, on sille toimiluvan myöntäneen valtion toimivaltaisen viranomaisen tehtävä asiasta ilmoitus Rahoitustarkastukselle.

Muussa kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saanut julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin järjestäjä saa tarjota Suomeen sijoittuneille arvopaperinvälittäjille ja muille henkilöille suoran mahdollisuuden osallistua kaupankäyntiin vain valtiovarainministeriön luvalla.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, sovelletaan myös kaupankäynnin järjestäjän järjestämään tässä laissa tarkoitettua monenkeskistä kaupankäyntiä vastaavaan kaupankäyntiin.

36 §

Julkisen kaupankäynnin markkinointi

Arvopaperien julkista kaupankäyntiä ei saa markkinoida antamalla totuudenvastaisia tai

harhaanjohtavia tietoja taikka käyttämällä hyvän tavan vastaista tai muuten sopimatonta menettelyä.

3 a luku

Monenkeskinen kaupankäynti

1 §

Kaupankäynnin järjestäjä

Vain arvopaperipörssi, optioyhteisö ja muu arvopaperinvälittäjä kuin sijoitusrahastolain 2 §:ssä tarkoitettu rahastoyhtiö ja ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa annetun lain 2 §:ssä tarkoitettu ulkomainen rahastoyhtiö saavat järjestää monenkeskistä kaupankäyntiä.

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä voi pitää kaupankäynnin kohteena olevista arvopapereista meklarilistaa.

2 §

Kaupankäynnin säännöt

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän on laadittava ja pidettävä yleisön saatavilla säännöt, jotka sisältävät määräykset ainakin seuraavista asioista:

- 1) miten ja millä perusteilla arvopaperi otetaan kaupankäynnin kohteeksi;
- 2) miten kaupankäynti tapahtuu;
- 3) miten ja millä perusteilla kaupankäyntiosapuolen oikeudet myönnetään ja peruutetaan;
- 4) mitä oikeuksia ja velvoitteita kaupankäyntiosapuolille asetetaan;
- 5) miten kaupoista syntyneet maksu- ja toimitusvelvoitteet selvitetään ja toteutetaan.

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän on toimitettava kaupankäynnin säännöt ja niiden muutokset Rahoitustarkastukselle ennen niiden voimaantuloa.

3 §

Kaupankäynnin järjestäjän tiedonantovelvollisuus

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän on annettava arvopaperista riittävästi tietoa tai muuten varmistettava tiedon saatavuus, jotta kaupankäyntiasapuolet voivat tehdä perustellun arvion arvopaperista. Tietojen antamisessa on otettava huomioon kaupankäyntiasapuolten ammattitaito ja kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin erityispiirteet.

4 §

Kaupankäyntiasapuoleksi ottaminen

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän on myönnettävä kaupankäyntiasapuolen oikeudet suomalaiselle arvopaperinvälittäjälle ja Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa vastaavan toimiluvan saaneelle arvopaperinvälittäjälle, joka täyttää laissa ja monenkeskisen kaupankäynnin säännöissä asetetut vaatimukset.

Muulle henkilölle, jolla on kotipaikka Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, voidaan myöntää kaupankäyntiasapuolen oikeudet, jos henkilö täyttää monenkeskisen kaupankäynnin säännöissä asetetut vaatimukset ja henkilön luotettavuudesta, hyvämaineisuudesta, kokeemuksesta ja muusta sopivuudesta saadun selvityksen perusteella tai muutoin on todennäköistä, ettei henkilön osallistuminen monenkeskiseen kaupankäyntiin vaaranna kaupankäynnin luotettavuutta. Henkilöllä on lisäksi oltava riittävät taloudelliset ja muut edellytykset täyttää arvopaperikaupoista johtuvat velvoitteet.

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä saa myöntää kaupankäyntiasapuolen oikeudet myös muulle kuin 1 momentissa tarkoitettulle ulkomaiselle arvopaperinvälittäjälle, jolle on myönnetty pörssivälittäjän oikeudet 3 luvun 25 §:n 3 momentin mukaisesti.

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä saa valtiovarainministeriön määräämin ehdoin myöntää myös muulle kuin 1 ja 3 momentissa tarkoitettulle ulkomaiselle arvopaperinvälittäjäl-

le tai henkilölle, jonka kotipaikka on Euroopan talousalueen ulkopuolella, kaupankäyntiasapuolen oikeudet, jos hakija täyttää laissa ja monenkeskisen kaupankäynnin säännöissä asetetut vaatimukset.

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän on peruutettava määräajaksi tai kokonaan kaupankäyntiasapuolen oikeudet, jos Rahoitustarkastus monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjää kuultuaan sitä painavasta syystä vaatii. Rahoitustarkastuksen on välittömästi ilmoitettava vaatimuksestaan ja sen perusteista monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjälle sekä sille, jota vaatimus koskee.

5 §

Arvopaperin ottaminen kaupankäynnin kohteeksi

Monenkeskisen kaupankäynnin kohteeksi voidaan ottaa arvopaperi, jota koskevien tietojen saatavuus voidaan turvata 3 §:ssä säädetyllä tavalla.

Arvopaperi voidaan ottaa kaupankäynnin kohteeksi arvopaperin liikkeeseenlaskijan hakeemuksesta tai ilman liikkeeseenlaskijan suostumusta.

Jos arvopaperi on otettu monenkeskisen kaupankäynnin kohteeksi ilman arvopaperin liikkeeseenlaskijan suostumusta, ei liikkeeseenlaskijalle saa asettaa tiedonantovelvollisuutta monenkeskisen kaupankäynnin säännöissä.

6 §

Kaupankäynnin julkisuus

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä on velvollinen julkistamaan yleisölle tietoja osto- ja myyntitarjouksista, tarjouskehutuksista sekä kaupoista monenkeskisen kaupankäynnin kohteina olevista muista arvopapereista kuin sellaisista osakkeista, jotka ovat myös julkisen kaupankäynnin tai sitä muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa vastaavan kaupankäynnin kohteina. Tiedot on julkistettava siinä laajuudessa kuin se arvopaperien kaupan-

käynnin laatuun ja laajuuteen nähden on tarpeen luotettavan ja tasapuolisen monenkeskisen kaupankäynnin turvaamiseksi.

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä on velvollinen julkistamaan yleisölle tietoja osto- ja myyntitarjouksista sekä tarjouskehotuksista selvaisista monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevista osakkeista, jotka ovat myös julkisen kaupankäynnin tai sitä muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa vastaavan kaupankäynnin kohteena, siten kuin siitä säädetään komission asetuksessa.

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä ei kuitenkaan ole velvollinen julkistamaan tietoja osto- ja myyntitarjouksista tai tarjouskehotuksista 2 momentissa tarkoitettulla tavalla, jos monenkeskisen kaupankäynnin markkinamalli, tarjoustyyppi tai tarjouksen koko täyttää komission asetuksessa säädetyt julkistamisvelvollisuudesta poikkeamisen edellytykset.

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä on velvollinen julkistamaan yleisölle mahdollisimman ajantasaisia tietoja kaupoista monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevilla, 2 momentissa tarkoitetuilla osakkeilla siten kuin siitä säädetään komission asetuksessa.

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä voi päättää, että tiedot osakkeen tavanomaiseen kaupankäyntiin verrattuna kooltaan suurista kaupoista voidaan julkistaa 4 momentissa edellytetyä myöhemmin. Komission asetuksessa säädetään tarkemmin lykkäämisen edellytyksistä.

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän on ennen 5 momentissa tarkoitettua päätöksen tekemistä saatava Rahoitustarkastuksen lupa järjestelyille, joilla tietojen julkistamista lykätään. Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän on tiedotettava järjestelyistä myös yleisölle.

7 §

Kauppojen selvitys

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän on järjestettävä asianmukaisesti monenkeskisessä kaupankäynnissä tehtyjen arvopaperikauppojen selvitys.

Jos monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä käyttää arvopaperikauppojen selvitykseen muuta arvopaperien selvitys- ja talletuslaitosta kuin tässä laissa tarkoitettua selvitysyhteisöä, monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän, selvitysyhteisön sekä selvitys- ja talletuslaitoksen on järjestettävä yhteistoimintansa siten, ettei monenkeskisen kaupankäynnin luotettavuus vaarannu.

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän on ilmoitettava muutoksista 2 momentin mukaisissa järjestelyissä etukäteen Rahoitustarkastukselle ja Suomen Pankille. Ilmoitukseen on liitettävä riittävät tiedot sen arvioimiseksi, aiheutuuko muutoksista vaaraa monenkeskisen kaupankäynnin luotettavuudelle.

Rahoitustarkastus voi kieltää monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjää käyttämästä kauppojen selvityksessä muuta kuin tässä laissa tarkoitettua selvitysyhteisöä, jos tällaisen yhteisön käyttäminen todennäköisesti vaarantaa monenkeskisen kaupankäynnin luotettavuuden.

8 §

Kaupankäynnin järjestäjän valvontatehtävät

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän on huolehdittava riittävän ja luotettavan valvonnan järjestämisestä tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten sekä sääntöjensä noudattamisen turvaamiseksi.

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän on saatettava Rahoitustarkastuksen tietoon menettely, joka ilmeisesti on vastoin tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä taikka monenkeskisen kaupankäynnin sääntöjä, jollei menettelyä viipymättä oikaista tai asiointila muutoin korjaannu. Jos säännöksiä, määräyksiä tai sääntöjä on rikottu olennaisesti tai toistuvasti, on ilmoitus tehtävä kuitenkin aina.

9 §

Kaupankäynnin keskeyttäminen ja lopettaminen

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän on keskeytettävä tai lopetettava kaupankäynti arvo-

paperilla, jos se on tarpeen kaupankäynnistä annettujen säännösten ja määräysten, kaupankäynnin sääntöjen tai hyvän tavan vastaisen menettelyn vuoksi.

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän on julkistettava välittömästi päätös kaupankäynnin keskeyttämisestä tai lopettamisesta arvopaperilla. Lisäksi kaupankäynnin järjestäjän on ilmoitettava kaupankäynnin keskeyttämisestä ja lopettamisesta Rahoitustarkastukselle.

Rahoitustarkastuksen oikeudesta määrätä monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä keskeyttämään kaupankäynti arvopaperilla säädetään 7 luvun 1 a §:ssä. Markkinaoikeuden oikeudesta kieltää monenkeskinen kaupankäynti arvopaperilla säädetään 7 luvun 2 §:n 1 momentissa.

10 §

Kaupankäynnin markkinointi

Monenkeskistä kaupankäyntiä ei saa markkinoida antamalla totuudenvastaisia tai harhaanjohtavia tietoja taikka käyttämällä hyvän tavan vastaista tai muuten sopimatonta menettelyä.

11 §

Meklarilistan säännöt

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän, joka pitää kaupankäynnin kohteena olevista arvopapereista meklarilistaa, on laadittava ja pidettävä yleisön saatavilla meklarilistaa koskevat säännöt. Sen lisäksi, mitä muualla tässä luvussa säädetään, säännöissä on määrättävä:

1) millaisia vaatimuksia, oikeuksia ja velvollisuuksia arvopaperien liikkeeseenlaskijoille ja niiden hallinnolle tähän lakiin ja sen nojalla annettuihin säännöksiin ja määräyksiin sekä meklarilistan sääntöihin perustuvien velvollisuuksien täyttämiseksi tai muuten asetetaan;

2) miten ja missä menettelyssä arvopaperia ja sen liikkeeseenlaskijaa koskevat tiedot julkistetaan;

3) miten arvopaperia ja sen liikkeeseenlaskijaa koskeva yhtiöesite laaditaan ja julkistetaan,

jos arvopaperista ei ole julkistettava 2 luvussa tarkoitettua esitettä;

4) millaisia seuraamuksia arvopaperien liikkeeseenlaskijoille ja kaupankäyntiosapuolille voidaan määrätä meklarilistan sääntöjen rikkomisesta ja miten ne määrätään.

12 §

Arvopaperin ottaminen meklarilistalle

Arvopaperi voidaan ottaa arvopaperin liikkeeseenlaskijan hakemuksesta meklarilistalle, jos arvopaperista ja sen liikkeeseenlaskijasta on saatavissa riittävästi tietoa, jonka perusteella kaupankäynti voidaan järjestää luotettavasti.

Arvopaperin liikkeeseenlaskijan on tehtävä kaupankäynnin järjestäjän kanssa kaupankäynnin kohteeksi ottamista koskeva kirjallinen sopimus, jossa se sitoutuu noudattamaan meklarilistan sääntöjä.

13 §

Arvopaperin arvoon vaikuttavat tiedot

Meklarilistalla kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin liikkeeseenlaskijan on ilman aiheutonta viivytystä julkistettava ja toimitettava kaupankäynnin järjestäjälle tiedoksi kaikki sellaiset itseään koskevat seikat, jotka ovat omiaan olennaisesti vaikuttamaan arvopaperin arvoon. Liikkeeseenlaskijan tai kaupankäynnin järjestäjän on pidettävä julkistetut tiedot yleisön saatavilla.

Meklarilistan säännöissä on määrättävä, mitä tietoja arvopaperin liikkeeseenlaskijan on 1 momentin nojalla julkistettava. Säännöissä on otettava huomioon kaupankäynnin kohteena olevien arvopaperien, niiden liikkeeseenlaskijoiden ja arvopapereilla käytävän kaupan erityispiirteet sekä kaupankäyntiin osallistuvat sijoittajat.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta, jos liikkeeseenlaskija on valtio, sen keskuspankki, kunta, kuntayhtymä tai Euroopan keskuspankki taikka sellainen kansainvälinen julkisyhteisö, jonka jäsenenä on vähintään kaksi Euroopan talousalueeseen kuuluvaa valtiota. Edellä 1 mo-

mentissa säädettyä sovelletaan kuitenkin myös tässä momentissa tarkoitettuun liikkeeseenlaskijaan, jos se muualla Euroopan talousalueella julkistaa 1 momentissa tarkoitettun tiedon.

14 §

Julkinen ostotarjous

Joka tarjoutuu julkisesti ostamaan meklarilistalle otettuja osakkeita tai osakkeisiin oikeuttavia arvopapereita, ei saa asettaa ostotarjouksen kohteena olevien arvopaperien haltijoita eriarvoiseen asemaan.

Ostotarjouksen tekijän on annettava kohdeyh-tiön arvopaperien haltijoille olennaiset ja riittävät tiedot, joiden perusteella arvopaperin haltijat voivat tehdä perustellun arvion ostotarjouksesta.

Ostotarjous on julkistettava sekä toimitettava tiedoksi arvopaperien haltijoille, monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjälle ja Rahoitustarkastukselle. Ennen tarjouksen julkistamista tarjouksen tekijän tulee varmistua siitä, että se voi suorittaa täysimääräisesti mahdollisesti tarjottavan rahavastikkeen ja toteuttaa kaikki kohtuudella vaadittavat toimenpiteet varmistaakseen muuntotyypisen vastikkeen suorittamisen.

Julkiseen ostotarjoukseen sovelletaan sovel-tuvin osin, mitä 6 luvun 12 §:n 1 ja 3 momentissa ja 6 luvun 13 §:ssä säädetään.

4 luku

Arvopaperikauppa ja sijoituspalvelun tarjoaminen

1 §

Hyvä tapa arvopaperikaupassa ja sijoituspalvelun tarjoamisessa

Arvopaperien kaupassa sekä sijoituspalvelun ja oheispalvelun tarjoamisessa ei saa käyttää hyvän tavan vastaista tai muuten sopimatonta menettelyä.

Sijoituspalvelua ja oheispalvelua ei saa markkinoida antamalla totuudenvastaista tai harhaan-

johtavaa tietoa. Markkinoinnista on käytävä ilmi sen kaupallinen tarkoitus.

Rahoitustarkastus antaa Euroopan parlamen-tin ja neuvoston direktiivin 2004/39/EY täytäntöönpanosta sijoituspalveluyritysten toiminnan järjestämistä koskevien vaatimusten, toiminnan harjoittamisen edellytysten ja kyseisessä direktiivissä määriteltyjen käsitteiden osalta komis-sion antaman direktiivin 2006/73/EY, jäljempänä *komission direktiivi*, täytäntöönpanemiseksi tarvittavat tarkemmat määräykset sijoituspalvelun ja oheispalvelun tarjoamisen yhteydessä kolmannelle annettavista ja tältä saatavista mak-suista ja muista eduista sekä asiakkaalle annettavia tietoja koskevista vaatimuksista.

2 §

Sopimus sijoituspalvelusta

Sijoituspalvelun tarjoamisesta on tehtävä kirjallinen sopimus, josta ilmenevät osapuolten oikeudet ja velvollisuudet sekä muut sopimuksen ehdot. Sopimus voidaan tehdä sähköisesti siten kuin tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoamisesta annetun lain (458/2002) 12 §:ssä säädetään. Velvollisuus kirjallisen sopimuksen tekemiseen ei koske arvopaperinvälittäjää silloin, kun se tarjoaa sijoituspalveluna yksinomaan sijoitusneuvontaa, eikä silloin, kun se tarjoaa sijoituspalvelua ammatilliselle asiakkaalle.

Sopimuksessa ei saa käyttää hyvän tavan vastaista tai asiakkaan kannalta kohtuutonta ehtoa.

3 §

Asiakasta koskevat tiedot

Arvopaperinvälittäjän, joka tarjoaa sijoituspalveluna sijoitusneuvontaa tai omaisuudenhoitoa, on hankittava ennen sijoituspalvelun tarjoamista riittävät tiedot asiakkaan taloudellisesta asemasta, kyseistä sijoituspalvelua tai arvopapereita koskevasta sijoituskokemuksesta ja -tietämyksestä sekä sijoitustavoitteista, jotta se voi suositella asiakkaalle soveltuvia arvopapereita ja palvelua.

Jos arvopaperinvälittäjä tarjoaa muuta kuin 1 momentissa tarkoitettua sijoituspalvelua, arvopaperinvälittäjän on ennen sijoituspalvelun tarjoamista pyydettävä asiakkaalta tiedot tämän kyseistä arvopaperia tai sijoituspalvelua koskevasta sijoituskokemuksesta ja -tietämyksestä voidakseen arvioida, onko arvopaperi tai palvelu asiakkaalle soveltuva. Jos arvopaperinvälittäjä katsoo saamansa tiedon perusteella, ettei arvopaperi tai palvelu ole asiakkaalle soveltuva, sen on ilmoitettava tästä asiakkaalle. Jos asiakas kieltäytyy antamasta pyydettyjä tietoja, arvopaperinvälittäjän on ilmoitettava, ettei se voi arvioida arvopaperin tai palvelun soveltuvuutta asiakkaalle.

Mitä 2 momentissa säädetään, ei koske asiakkaan aloitteesta tapahtuvaa toimeksiantojen toteuttamista tai niiden välittämistä, jos asiakkaalle on ilmoitettu, ettei arvopaperinvälittäjä palvelua tarjotessaan ole velvollinen arvioimaan palvelun tai arvopaperin soveltuvuutta asiakkaalle ja palvelu liittyy:

- 1) osakkeisiin, jotka ovat julkisen kaupankäynnin tai sitä vastaavan kaupankäynnin kohteina muussa valtiossa;
- 2) rahamarkkinavälineisiin;
- 3) joukkovelkakirjoihin tai muihin vastaavan kaltaisiin velkainstrumentteihin, joihin ei sisälly johdannaissopimuksen ominaisuutta;
- 4) sijoitusrahastodirektiivin mukaisiin rahasto-osuuksiin tai yhteissijoitusyritysten osuuksiin; tai
- 5) muihin yksinkertaisiin arvopapereihin, joista säädetään komission direktiivin 38 artiklassa.

Rahoitustarkastus antaa komission direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavat tarkemat määräykset asiakkaalta 1 ja 2 momentin mukaan pyydettyistä tiedoista ja tietojen pyytämässä noudatettavista menettelytavoista.

4 §

Arvopaperinvälittäjän tiedonantovelvollisuus

Arvopaperinvälittäjän on annettava ei-ammattimaiselle asiakkaalle hyvissä ajoin ennen sijoituspalvelua tai oheispalvelua koskevan sopi-

muksen tekemistä sopimuksen ehdot sekä riittävät tiedot arvopaperinvälittäjästä ja tarjottavasta palvelusta.

Arvopaperinvälittäjän on annettava ei-ammattimaiselle asiakkaalle hyvissä ajoin ennen sijoituspalvelun tai oheispalvelun antamista riittävät tiedot:

- 1) arvopaperinvälittäjästä ja sen tarjoamista palveluista;
- 2) palvelun kohteena olevista arvopapereista ja niihin liittyvistä riskeistä;
- 3) sijoitusstrategioista, jos niitä on ehdotettu, ja niiden riskeistä;
- 4) siitä, missä toimeksiantoja toteutetaan;
- 5) asiakasvarojen säilyttämisestä;
- 6) palveluun liittyvistä kuluista ja palkkioista.

Arvopaperinvälittäjän on ilmoitettava ei-ammattimaiselle asiakkaalle hyvissä ajoin 2 momentissa tarkoitettujen tietojen olennaisista muutoksista.

Edellä 1—3 momentissa tarkoitettut tiedot on annettava asiakkaalle 1 luvun 4 a §:n 2 momentissa tarkoitettulla pysyvällä tavalla. Asiakkaan suostumuksella tiedot voidaan antaa asiakkaalle arvopaperinvälittäjän Internet-verkkosivuilla ilman, että ne on osoitettava asiakkaalle henkilökohtaisesti, jos se on asianmukaista arvopaperinvälittäjän ja asiakkaan välisen liiketoimen toteuttamisen yhteydessä ja tiedot ovat saatavilla riittävän ajan.

Jos sijoituspalvelua tai oheispalvelua koskeva sopimus tehdään ei-ammattimaisen asiakkaan pyynnöstä sellaista kuluttajansuojalain (38/1978) 6 a luvun 4 §:ssä tarkoitettua etäviesintä käyttäen, että 1 momentissa tarkoitettuja tietoja ei voida antaa 4 momentissa tarkoitettulla tavalla ennen sopimuksen tekemistä eikä 2 momentissa tarkoitettuja tietoja ennen palvelun antamista, 1 momentissa edellytetyt tiedot on annettava viipymättä sopimuksen tekemisen jälkeen ja 2 momentissa edellytetyt tiedot viipymättä sen jälkeen, kun palvelun antaminen on aloitettu.

Arvopaperinvälittäjän on annettava ei-ammattimaiselle asiakkaalle riittävät tiedot tälle annetusta palvelusta, kuten tiedot asiakkaan luon suoritetuista liiketoimista ja palveluista ja

niiden kustannuksista sekä arvopaperinvälittäjän hallussa olevista asiakkaan rahavaroista ja muusta omaisuudesta.

Rahoitustarkastus antaa komission direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavat tarkemat määräykset ei-ammattimaiselle asiakkaalle annettavista tiedoista ja tietojen antamisessa noudatettavista menettelytavoista sekä arvopaperinvälittäjän velvollisuudesta antaa tietoja ammattimaiselle asiakkaalle.

5 §

Toimeksiantojen huolellinen toteuttaminen

Arvopaperinvälittäjän, joka tarjoaa sijoituspalveluna toimeksiantojen toteuttamista, on toteutettava kohtuulliset toimenpiteet, joilla saatutetaan asiakkaalle paras mahdollinen tulos ottaen huomioon toimeksiannon toteuttamisen kannalta olennaiset seikat. Jos asiakas on antanut erityisiä ohjeita toimeksiannon hoitamisesta, arvopaperinvälittäjän on noudatettava niitä.

Arvopaperinvälittäjällä on oltava toimeksiantojen toteuttamista koskevat toimintaperiaatteet, jotka sisältävät tiedot niistä kaupankäyntipaikoista, joissa arvopaperinvälittäjä toteuttaa toimeksiantoja sekä kaupankäyntipaikan valintaan vaikuttaneet tekijät. Arvopaperinvälittäjän on seurattava toimintaperiaatteidensa asianmukaisuutta.

Arvopaperinvälittäjän on annettava asiakkaalle riittävät tiedot toimintaperiaatteistaan ennen sijoituspalvelun tarjoamista. Arvopaperinvälittäjän on ilmoitettava toimintaperiaatteidensa olennaisista muutoksista asiakkailleen.

Jos toimeksianto voidaan toimintaperiaatteiden mukaan toteuttaa julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin tai niitä muussa valtiossa vastaavan kaupankäynnin ulkopuolella, on siihen saatava asiakkaan nimenomainen suostumus.

Rahoitustarkastus antaa komission direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavat tarkemat määräykset toimeksiantojen toteuttamisessa noudatettavasta menettelystä sekä siitä, miten omaisuudenhoitoa tai toimeksiantojen välittämistä sijoituspalveluna tarjoavan arvopaperin-

välittäjän on toimittava asiakkaidensa toimeksiantoja hoitaessaan.

6 §

Toimeksiantojen käsittely

Arvopaperinvälittäjän, joka tarjoaa sijoituspalveluna toimeksiantojen toteuttamista, on toteutettava asiakkaiden toimeksiannot ilman aiheutonta viivytystä. Arvopaperinvälittäjä ei saa antaa toisen asiakkaan edun tai oman etunsa vaikuttaa asiakkaan toimeksiannon toteuttamiseen.

Arvopaperinvälittäjän on toteutettava asiakkaiden toimeksiannot niiden saapumisjärjestyksessä, jos se on mahdollista ottaen huomioon toimeksiannon koko, asiakkaan määräämät hintarajat tai muut toimeksiannon ehdot sekä se, miten toimeksianto on annettu.

Rahoitustarkastus antaa komission direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavat tarkemat määräykset toimeksiantojen hoitamisessa noudatettavasta menettelystä sekä siitä, miten omaisuudenhoitoa tai toimeksiantojen välittämistä sijoituspalveluna tarjoavan arvopaperinvälittäjän on toimittava asiakkaidensa toimeksiantoja käsitellessään.

7 §

Asiakkaan toimeksiannon saaminen toiselta arvopaperinvälittäjältä

Arvopaperinvälittäjä, joka vastaanottaa sijoituspalvelua tai oheispalvelua koskevan asiakkaan toimeksiannon toiselta arvopaperinvälittäjältä, voi toimia toiselta arvopaperinvälittäjältä saamiensa asiakasta koskevien tietojen ja toimeksiantoa koskevien ohjeiden mukaan.

8 §

Rajahintatoimeksiantojen julkistamisvelvollisuus

Arvopaperinvälittäjän, joka ei markkinaolosuhteiden vuoksi voi välittömästi toteuttaa asiakkaan toimeksiantoa ostaa tai myydä julki-

sen kaupankäynnin tai sitä muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa vastaavan kaupankäynnin kohteena oleva osake asiakkaan määräämään rajahintaan tai sitä parempaan hintaan, on toimeksiannon mahdollisimman pikaiseksi toteuttamiseksi julkistettava toimeksianto välittömästi tavalla, jolla se on helposti muiden markkinaosapuolten saatavilla. Arvopaperinvälittäjällä ei kuitenkaan ole julkistamisvelvollisuutta, jos asiakas antaa tästä nimenomaan poikkeavan ohjeen.

Arvopaperinvälittäjän voidaan katsoa julkistaneen toimeksiannon 1 momentissa tarkoitettulla tavalla ainakin, jos arvopaperinvälittäjä on välittänyt sen julkistettavaksi julkiseen kaupankäyntiin, monenkeskiseen kaupankäyntiin tai niitä muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa vastaavaan kaupankäyntiin niin kuin siitä tarkemmin säädetään komission asetuksessa. Asetuksessa säädetään tarkemmin myös muista toimeksiannon julkistamistavoista.

Arvopaperinvälittäjä voi olla julkistamatta asiakkaan rajahintatoimeksiannon 1 ja 2 momentissa säädetyllä tavalla, jos toimeksianto on kooltaan suuri osakkeen normaaliin markkinakokoon verrattuna. Siitä, kuinka kunkin osakkeen normaaliin markkinakokoon verrattuna suuren toimeksiannon vähimmäiskoko määräytyy, säädetään komission asetuksessa.

9 §

Liiketoimet julkisessa kaupankäynnissä ja monenkeskisessä kaupankäynnissä

Pörssivälittäjien ja muiden arvopaperipörssissä toimivien välisiin liiketoimiin ei sovelleta tämän luvun 1 §:n 2 ja 3 momenttia, 2—6 eikä 8 §:ää silloin, kun liiketoimi toteutetaan julkisessa kaupankäynnissä.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös monenkeskisen kaupankäynnin kaupankäyntiosapuolten välisiin sekä kaupankäynnin järjestäjän ja kaupankäyntiosapuolten välisiin

liiketoimiin silloin, kun liiketoimi toteutetaan monenkeskisessä kaupankäynnissä.

10 §

Kauppojen sisäisen toteuttajan velvollisuudet

Arvopaperinvälittäjä, joka aikoo aloittaa tai lopettaa toiminnan kauppojen sisäisenä toteuttajana osakkeella, joka on julkisen kaupankäynnin tai sitä muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa vastaavan kaupankäynnin kohteena, on ilmoitettava tästä kirjallisesti kuukautta ennen toiminnan aloittamista Rahoitustarkastukselle.

Tämän pykälän 4—11 momenttia sovelletaan:

- 1) sellaisiin 1 momentissa tarkoitettuihin sisäisiin toteuttajiin, jotka toteuttavat toimeksiannot osakkeilla, joille on likvidit markkinat; ja
- 2) liiketoimiin, jotka ovat kooltaan enintään osakkeen tavanomaisen markkinakoon suuruisia.

Komission asetuksessa säädetään, kuinka määritellään ne osakkeet, joille on likvidit markkinat, kuinka kullekin sellaiselle osakkeelle määritellään tavanomainen markkinakoko ja kuinka tiedot niistä julkistetaan. Komission asetuksen 22 artiklan 1—3 kohdassa tarkoitettujen perusteiden valinnasta säädetään valtiovarainministeriön asetuksella.

Sisäinen toteuttaja on velvollinen julkistamaan osakkeelle sen kulloistakin markkinatilannetta vastaavia sitovia osto- tai myyntitarjouksia siten kuin siitä säädetään komission asetuksessa. Tarjous voi olla kooltaan enintään osakkeen tavanomaisen markkinakoon suuruinen. Kauppojen sisäisellä toteuttajalla on oikeus milloin tahansa muuttaa tarjousta. Poikkeuksellisesti markkinatilanteessa sisäinen toteuttaja voi myös perua tarjouksen.

Kauppojen sisäinen toteuttaja on velvollinen toteuttamaan asiakkaan toimeksiannon vastaanottohetkellä voimassa olevan tarjouksensa mukaisesti, ellei tämän pykälän 6—11 momentista muuta johdu.

Sisäinen toteuttaja voi toteuttaa ammattimaisen asiakkaan toimeksiannon tarjoushintaansa parempaan hintaan, jos parempi hinta on sellai-

sisä julkisissa hintarajoissa, jotka ovat lähellä markkinatilannetta, ja jos toimeksianto on suurempi kuin yksityissijoittajan tavanomainen toimeksianto. Komission asetuksessa säädetään, kuinka suuri on yksityissijoittajan tavanomainen toimeksianto.

Sisäinen toteuttaja voi toteuttaa ammattimaisen asiakkaan toimeksiannon tarjoushintaansa parempaan hintaan myös, jos toimeksianto on osa useammalla arvopaperilla toteutettavaa toimeksiantoa tai jos toimeksiantoon sen ehtojen mukaan sovelletaan muuta kuin markkinahintaa. Komission asetuksessa säädetään tarkemmin tämän momentin mukaisista poikkeuksista.

Sisäinen toteuttaja voi saadessaan asiakkaalta toimeksiannon, joka on kooltaan suurempi kuin sisäisen toteuttajan suurin tarjous mutta pienempi kuin osakkeen tavanomainen markkinakoko, toteuttaa myös toimeksiannon tarjouksen ylittävän osan edellyttäen, että se toteutetaan suurimman tarjouksen mukaiseen hintaan tai, jos toimeksiantoon soveltuu jokin 6 tai 7 momentin poikkeuksista, sitä parempaan hintaan.

Sisäinen toteuttaja voi saadessaan asiakkaalta toimeksiannon, joka on kooltaan kahden sisäisen toteuttajan tarjouksen välissä, toteuttaa koko toimeksiannon jommankumman tarjouksen mukaiseen hintaan tai, jos toimeksiantoon soveltuu jokin 6 tai 7 momentin poikkeuksista, sitä parempaan hintaan.

Sisäisellä toteuttajalla on oikeus liiketoimintasuunnitelmansa mukaisesti päättää, mille asiakkaille se myöntää pääsyn tarjouksiinsa. Päätöksen on oltava selkeä ja tasapuolinen. Sisäinen toteuttaja voi taloudellisilla perusteilla kieltäytyä liikesuhteesta tai sen jatkamisesta asiakkaan kanssa.

Sisäisellä toteuttajalla on oikeus tasapuolisella tavalla rajoittaa liiketoimien lukumäärää saman asiakkaan kanssa ja samanaikaisten liiketoimien kokonaislukumäärää eri asiakkaiden kanssa, jos asiakkaiden toimeksiantojen lukumäärä tai koko on huomattavasti tavanomaista suurempi. Komission asetuksessa säädetään tarkemmin liiketoimien rajoittamisen edellytyksistä.

11 §

Arvopaperinvälittäjän velvollisuus julkistaa tietoja osakekaupoista

Arvopaperinvälittäjä, joka toteuttaa julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin tai niitä muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa vastaavan kaupankäynnin ulkopuolella omaan tai asiakkaan lukuun kaupoja sellaisilla osakkeilla, jotka ovat julkisen kaupankäynnin tai sitä muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa vastaavan kaupankäynnin kohteena, on velvollinen julkistamaan yleisölle mahdollisimman reaaliaikaisesti tietoja kaupoista.

Komission asetuksessa säädetään tarkemmin:

- 1) mitä tietoja kaupoista on julkistettava;
 - 2) missä ajassa tiedot on viimeistään julkistettava;
 - 3) eri tavoista, joilla arvopaperinvälittäjä voi julkistaa tiedot;
 - 4) vaatimuksista, jotka arvopaperinvälittäjän järjestelyjen tietojen julkistamiseksi on täytettävä;
 - 5) menettelystä tilanteessa, jossa 1 momentin mukaan kahdella arvopaperinvälittäjällä on velvollisuus julkistaa tiedot samasta kaupasta.
- Arvopaperinvälittäjä voi päättää julkistaa tiedot kaupasta 1 momentissa edellytettyä myöhemmin, jos kauppa on kooltaan suuri kyseisen osakkeen tavanomaiseen kaupankäyntiin verrattuna. Komission asetuksessa säädetään tarkemmin lykkäämisen edellytyksistä.

12 §

Eturistiriitatilanteiden hallinta

Arvopaperinvälittäjän on toteutettava kohtuulliset toimenpiteet eturistiriitatilanteiden tunnistamiseksi ja ehkäisemiseksi ja niiden syntyessä kohdeltava asiakasta hyvän tavan mukaisesti.

Jos eturistiriitatilannetta ei voida välttää, arvopaperinvälittäjän on annettava 1 luvun 4 a §:n 2 momentissa tarkoitettulla pysyvällä tavalla asiakkaalle riittävät tiedot eturistiriidan luon-

teesta tai sen syistä ennen liiketoimen suorittamista asiakkaan lukuun.

Arvopaperinvälittäjällä on oltava toimintaperiaatteet eturistiriitojen tunnistamisessa ja ehkäisemisessä noudatettavista menettelytavoista.

Rahoitustarkastus antaa komission direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavat tarkemmat määräykset 3 momentissa tarkoitetuista menettelytavoista.

13 §

Arvopapereita koskevien tutkimustietojen ja sijoitus-suositusten esittäminen

Arvopaperinvälittäjän, joka tuottaa tai levittää julkisen kaupankäynnin kohteena olevia arvopapereita tai niiden liikkeeseenlaskijoita koskevaa tutkimustietoa taikka tuottaa tai levittää muita sijoittajille tai yleisölle tarkoitettuja sijoitus-suosituksia, on kohtuullisin keinoin pyrittävä varmistamaan, että tieto esitetään asianmukaisesti. Arvopaperinvälittäjän on ilmoitettava tiedon kohteena oleviin arvopapereihin mahdollisesti liittyvät etunsa ja eturistiriidat. Rahoitustarkastus voi antaa Euroopan yhteisöjen komission markkinoiden väärinkäyttödirektiivin nojalla antamien säädösten täytäntöönpanemiseksi tarvittavia tarkempia määräyksiä.

Mitä 1 momentissa säädetään arvopaperinvälittäjän velvollisuudesta, sovelletaan myös muuhun henkilöön, joka ammatti- tai liiketoimintanaan tuottaa tai levittää 1 momentissa tarkoitettua tietoa.

Mitä 2 momentissa säädetään, ei sovelleta sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä annetussa laissa (460/2003) tarkoitettuun yleisön saataville toimitetun viestin laatijaan, jos laatija on sitoutunut noudattamaan julkaisu- ja ohjelmatoiminnassa viestejä laativia henkilöitä ammatillisesti edustavan järjestön ammattikuntaa varten taikka julkaisijan tai ohjelmatoiminnan harjoittajan laatimia sääntöjä, jotka vaikutuksiltaan vastaavat markkinoiden väärinkäyttödirektiivin sekä sen nojalla Euroopan yhteisöjen komission antamien säännösten vaikutuksia.

14 §

Asiakasvarojen säilyttäminen

Arvopaperinvälittäjän on järjestettävä sen haltuun luovutettujen asiakkaan rahavarojen ja muun omaisuuden (*asiakasvarat*) säilytys, käsittely ja selvitys luotettavalla tavalla. Asiakasvarojen säilytys, käsittely ja selvitys on järjestettävä niin, ettei ole vaaraa niiden sekoittumisesta arvopaperinvälittäjän omiin tai arvopaperinvälittäjän toisen asiakkaan varoihin.

Asiakkaan rahavarat on sijoitettava viipymättä tilille keskuspankkiin, talletuspankkiin tai muussa valtiossa toimiluvan saaneeseen talletusten vastaanottamiseen oikeutettuun luottolaitokseen. Arvopaperinvälittäjä voi sijoittaa asiakkaan rahavarat myös Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa rekisteröidyn sijoitusrahastodirektiivin edellytykset täyttävän tai muutoin valvonnan kohteena olevan rahamarkkinarahaston rahasto-osuuksiin, jollei asiakas ole sitä kieltänyt. Jos asiakkaan rahavarat sijoitetaan muulla tavalla kuin tilille keskuspankkiin, arvopaperinvälittäjän on noudatettava riittävää huolellisuutta rahavarat säilyttävän talletuspankin, ulkomaisen luottolaitoksen ja rahamarkkinarahaston valitsemisessa. Arvopaperinvälittäjän on riittävästi varmistuttava, että asiakkaan rahavarat säilytetään erillään arvopaperinvälittäjän rahavaroista. Arvopaperinvälittäjä, joka on talletuspankki, saa kuitenkin sijoittaa asiakkaan rahavarat saman talletuspankin tilille.

Arvopaperinvälittäjän, joka säilyttää asiakkaan arvopapereita ulkopuolisen säilyttäjän hallussa, on noudatettava riittävää huolellisuutta säilyttäjän valitsemisessa. Arvopaperinvälittäjän on säilytettävä asiakkaan arvopaperit Rahoitustarkastuksen tai sitä muussa valtiossa vastaavan toimivaltaisen viranomaisen valvottavana olevan yhteisön hallussa, jos se on mahdollista. Arvopaperinvälittäjän on riittävästi varmistuttava siitä, että ulkopuolisen säilyttäjän hallussa säilytetyt asiakkaan arvopaperit voidaan erottaa arvopaperinvälittäjälle tai säilyttäjälle kuuluvista arvopapereista.

Rahoitustarkastus antaa komission direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavat tarkemat määräykset asiakasvarojen säilyttämisestä.

15 §

Asiakkaan arvopaperien panttaaminen tai luovuttaminen

Arvopaperinvälittäjä ei saa omaan eikä toisen asiakkaan lukuun pantata tai luovuttaa toiselle asiakkaalle kuuluvaa arvopaperia ilman kyseisen asiakkaan etukäteen antamaa erillistä nimenomaista suostumusta. Suostumuksen tulee sisältää arvopaperien panttaamista tai muuta luovuttamista koskevat ehdot. Ei-ammattimaisen asiakkaan suostumus on annettava kirjallisesti tai tämän luvun 2 §:ssä tarkoitetulla muulla vastaavalla tavalla.

Jos asiakkaan arvopapereita säilytetään yhteistilillä, arvopaperinvälittäjä voi ryhtyä 1 momentissa tarkoitettuun toimenpiteeseen vain, jos

1) jokainen asiakas, jonka arvopapereita säilytetään yhteistilillä, on antanut siihen 1 momentissa tarkoitetun suostumuksen; tai

2) arvopaperinvälittäjällä on käytössään riittävät järjestelmät ja valvontamenetelmät sen varmistamiseksi, että toimenpide kohdistuu vain sellaisen asiakkaan arvopapereihin, joka on antanut siihen 1 momentissa tarkoitetun suostumuksen.

Arvopaperinvälittäjän on säilytettävä riittävät tiedot 2 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä.

Arvopaperinvälittäjä saa kuitenkin 1 ja 2 momentin estämättä pantata tai luovuttaa sellaisen asiakkaalta pantiksi saamansa arvopaperin, josta pantinsaaja saa määrätä rahoitusvakuuslain (11/2004) mukaan. Arvopaperinvälittäjä saa myös 1 ja 2 momentin estämättä luovuttaa asiakkaalleen kuuluvan arvopaperin pantiksi selvitysyhteisölle tai selvitysosapuolelle arvopaperia koskevasta kaupasta johtuvan asiakkaan velvoitteen täyttämisen vakuudeksi.

16 §

Markkinoiden väärinkäyttöön liittyvä ilmoitusvelvollisuus

Jos arvopaperinvälittäjällä on syytä epäillä, että liiketoimeen saattaa liittyä 5 luvun tai rikoslain 51 luvun vastaista sisäpiirintiedon käyttöä tai arvopaperin kurssin vääristämistä, sen on viipymättä ilmoitettava asiasta Rahoitustarkastukselle.

Ilmoituksen tekoa ei saa paljastaa sille, johon epäily kohdistuu, eikä muulle henkilölle.

Ilmoituksen on sisällettävä ainakin tiedot ilmoituksen tekijästä, epäilyttävästä liiketoimesta ja siihen liittyvistä henkilöistä sekä ilmoituksen tekijällä olevat tiedot, joilla saattaa olla merkitystä epäilyn selvittämiseksi.

Rahoitustarkastus voi antaa tarkempia määräyksiä ilmoituksen sisällöstä ja tekotavasta.

17 §

Vahingonkorvausvelvollisuus

Arvopaperinvälittäjä on velvollinen korvaamaan taloudellisen vahingon, joka asiakkaalle on aiheutunut epäilyttävästä liiketoimesta ilmoittamisesta vain, jos arvopaperinvälittäjä ei ole noudattanut sellaista huolellisuutta, jota siltä olosuhteet huomioon ottaen voidaan kohtuudella vaatia.

Arvopaperinvälittäjän korvausvelvollisuudesta on muutoin voimassa, mitä vahingonkorvauslaissa (412/1974) säädetään.

18 §

Kaupparaportointi

Suomalaisen arvopaperinvälittäjän ja ulkomaisen arvopaperinvälittäjän Suomessa sijaitsevan sivuliikkeen on raportoitava Rahoitustarkastukselle kaikki julkisen kaupankäynnin kohteina olevilla arvopapereilla toteuttamansa liiketoimet viipymättä ja viimeistään seuraavana pankkipäivänä riippumatta siitä, missä liiketoimi toteutettiin. Samalla tavalla arvopaperinvälittäjän on raportoitava liiketoimet sellaisilla arvopape-

reilla, jotka ovat julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteina Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei koske suomalaisen arvopaperinvälittäjän ulkomailla sijaitsevan sivuliikkeen toteuttamia liiketoimia.

Liiketoimet voi raportoida Rahoitustarkastukselle:

- 1) arvopaperinvälittäjä;
- 2) arvopaperinvälittäjän puolesta toimiva kolmas taho;
- 3) arvopaperinvälittäjän sijasta arvopaperipörssi, monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä, kaupankäynnistä vakioituilla optiolla ja termiineillä annetussa laissa tarkoitettu optioyhteisö tai niitä muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa vastaava kaupankäynnin järjestäjä, jonka järjestämässä kaupankäynnissä liiketoimi toteutettiin;

4) arvopaperinvälittäjän sijasta muu kauppohen täsmäytys- tai ilmoitusjärjestelmän ylläpitäjä, jonka Rahoitustarkastus on erikseen hyväksynyt.

Komission asetuksella säädetään tarkemmin raportoitavista liiketoimista, raportin tietosisällöstä ja raportointijärjestelmille asetettavista vaatimuksista sekä edellytyksistä, joilla Rahoitustarkastuksen on hyväksyttävä 3 momentin 4 kohdassa tarkoitettu järjestelmän ylläpitäjä.

Rahoitustarkastus voi antaa komission asetuksen sallimissa rajoissa määräyksiä kaupparaportin tietosisällöstä. Lisäksi Rahoitustarkastus voi antaa tarkempia teknisiä määräyksiä kaupparaportin esitysmuodosta ja toimitustavasta.

Liiketoimet muilla kuin 1 momentissa tarkoitetuilla arvopapereilla arvopaperinvälittäjä on velvollinen raportoimaan tämän pykälän mukaisesti Rahoitustarkastukselle, jos arvopaperin arvo määräytyy 1 momentissa tarkoitettua arvopaperin perusteella tai jos arvopaperin kaupankäynnin laatuun ja laajuuteen nähden arvopaperimarkkinoiden tehokas valvonta edellyttää raportointia. Rahoitustarkastus antaa tarkempia määräyksiä perusteista, joilla kaupankäynnin laatua ja laajuutta on tätä varten arvioitava.

Muun kuin 1 momentissa tarkoitettua arvopaperinvälittäjän on Rahoitustarkastuksen pyynnöstä ilman aiheetonta viivytystä täydennettävä

liiketoimesta Rahoitustarkastukselle raportoituja tietoja, jos se on valvonnan kannalta tarpeellista. Rahoitustarkastus voi antaa tarkempia määräyksiä täydennyksen esitysmuodosta ja toimitustavasta.

Rahoitustarkastuksen velvollisuudesta toimittaa raportointitietoja edelleen toisten Euroopan talousalueeseen kuuluvien jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille on voimassa, mitä siitä säädetään komission asetuksessa.

4 a luku

Selvitystoiminta

5 §

Selvitysyhteisö saa 1 luvun 4 §:n 2 momentissa tarkoitettua selvitysyhteisön toiminnan lisäksi toimiluvassa määrätyin edellytyksin:

1) harjoittaa komission asetuksessa tarkoitettujen arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien selvitystoimintaa ja monenkeskisessä kaupankäynnissä tehtyjen kauppohen selvitystoimintaa;

4) toimia selvitysosapuolena sen mukaan kuin siitä säädetään tässä laissa; sekä

8 §

Selvitysyhteisön on lisäksi myönnettävä selvitysosapuolen oikeudet arvopaperinvälittäjältä Suomessa edellytettyä toimilupaa vastaavaan toimiluvan viranomaiselta Euroopan talousalueella saaneelle ulkomaiselle arvopaperinvälittäjälle, jolla ei ole kiinteää toimipaikkaa Suomessa ja joka täyttää 1 momentin 2—5 kohdassa asetettua vaatimukset. Valtiovarainministeriön määräämin ehdoin voidaan selvitysosapuolen oikeudet myöntää myös muulle 1 momentin 2—5 kohdan edellytykset täyttävälle riittävän vakavaraiselle ja riskit hallitsevalle suomalaiselle tai ulkomaiselle yhteisölle. Yhteisöön, joka ei toimi ainoastaan omaan lukuunsa, sovelletaan valtiovarainministeriön määräämien ehtojen lisäksi 5 luvun

6 ja 7 §:ää. Tämän lain 5 luvun 5 ja 5 a §:ää sovelletaan myös kyseiseen yhteisöön 5 luvun 5 §:n 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettussa suhteessa olevaan henkilöön sekä hänen kanssaan 5 luvun 5 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettussa suhteessa olevaan yhteisöön tai säätiöön. Tämän lain 5 luvun 15 §:ää sovelletaan kyseiseen yhteisöön ja siihen edellä mainitussa suhteessa oleviin tahoihin.

Mitä 4 luvun 14 §:n 1 momentissa säädetään arvopaperinvälittäjän velvollisuudesta pitää asiakasvarat erillään, koskee myös selvitysosapuolta. Mitä 4 luvun 6 §:n 1 ja 3 momentissa, 12, 16 ja 17 §:ssä säädetään arvopaperinvälittäjän toiminnasta ja Rahoitustarkastuksen määräykse-
nantovaltuudesta, koskee myös selvitysosapuolta.

Edellä 2 momentissa tarkoitettua valtiovarainministeriön päätöstä annettaessa on otettava soveltuvien osin huomioon, mitä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 17 §:ssä säädetään sijoituspalveluyrityksen toimilupaa haettaessa annettavasta selvityksestä. Valtiovarainministeriön on ennen 2 momentissa tarkoitettua päätöksen tekemistä pyydettävä Rahoitustarkastuksen lausunto.

10 §

Selvitysosapuolen on arvopaperien hallinnan siirroilla, asiakkaan rahavarojen siirtämisellä 4 luvun 14 §:ssä tarkoitettulla tavalla, arvosuustileistä annetun lain 9 tai 16 §:n mukaisella kirjauksella tai muuten riittävän huolellisesti varmistettava, että kaupasta tai muusta luovutuksesta johtuvat rahasuoritusta koskevat velvoitteet tai arvopaperien toimitusvelvoitteet voidaan täyttää selvitysyhteisön sääntöjen mukaisesti.

5 luku

Markkinoiden väärinkäyttöä koskevat säännökset

1 §

Sisäpiirintiedolla tarkoitetaan julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevaan arvopaperiin liittyvää luonteeltaan täsmällistä tietoa, jota ei ole julkistettu tai joka muuten ei ole ollut markkinoilla saatavissa ja joka on omiaan olennaisesti vaikuttamaan sanotun arvopaperin arvoon.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös arvopaperiin:

1) joka on julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteena toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa;

2) jota on haettu otettavaksi julkisen kaupankäynnin kohteeksi tai sitä vastaavan kaupankäynnin kohteeksi toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa; tai

3) jonka arvo määräytyy julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin taikka tämän momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettua arvopaperin perusteella.

2 §

Julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin liikkeeseenlaskijan osakkeen omistajana taikka asemansa, toimensa tai tehtävänsä nojalla sisäpiirintietoa saanut ei saa käyttää tietoa hankkimalla tai luovuttamalla omaan tai toisen lukuun suoraan tai välillisesti arvopaperia, jota tieto koskee, eikä neuvoa suoraan tai välillisesti toista tällaista arvopaperia koskevassa kaupassa. Mitä tässä momentissa säädetään, sovelletaan myös henkilöön, joka on saanut sisäpiirintiedon rikollisen toiminnan kautta.

Mitä tässä pykälässä säädetään, ei rajoita oikeutta hankkia tai luovuttaa monenkeskisen kaupankäynnin ulkopuolella sellaista arvopaperia, jota ei ole otettu julkisen kaupankäynnin tai sitä Euroopan talousalueella vastaavan kaupankäyn-

nin kohteeksi taikka monenkeskisen kaupankäynnin meklarilistalle.

Omistuksen julkisuus ja ilmoitettavat tiedot

3 §

Julkisen kaupankäynnin kohteena olevien osakkeiden ja osakkeeseen oikeuttavien arvopaperien, tällaisiin arvopapereihin oikeuttavien muiden arvopaperien sekä arvopaperien, joiden arvo määräytyy edellä tarkoitettujen arvopaperien perusteella, omistus on julkista, jos arvopaperin omistaja on:

1) tällaisen osakkeen liikkeeseen laskeneen suomalaisen yhtiön hallituksen tai hallintoneuvoston jäsen tai varajäsen, toimitusjohtaja tai toimitusjohtajan varamies taikka tilintarkastaja, varatilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisön toimihenkilö, jolla on päävastuu yhtiön tilintarkastuksesta;

2) tällaisen osakkeen liikkeeseen laskeneen suomalaisen yhtiön muu ylimpään johtoon kuuluva, joka saa säännöllisesti sisäpiirintietoa ja jolla on oikeus tehdä yhtiön tulevaa kehitystä ja liiketoiminnan järjestämistä koskevia päätöksiä;

3) 1 tai 2 kohdassa tarkoitettun henkilön puoliso, vajaavaltainen, jonka edunvalvoja 1 tai 2 kohdassa tarkoitettu henkilö on, taikka muu 1 tai 2 kohdassa tarkoitettun henkilön perheenjäsen, joka on asunut vähintään yhden vuoden samassa taloudessa 4 §:ssä tarkoitettun ilmoitusvelvollisen kanssa; tai

4) yhteisö tai säätiö, jossa tässä pykälässä tarkoitettulla henkilöllä yksin tai yhdessä perheenjäsentensä tai toisen tässä pykälässä tarkoitettun henkilön tai tämän perheenjäsenen kanssa on suoraan tai välillisesti määräysvalta.

4 §

Julkisen kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseen laskeneeseen yhtiöön tämän luvun 3 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettussa suhteessa olevan arvopaperin omistajan (*ilmoitusvelvollinen*) on tehtävään tulles-

saan neljäntoista päivän kuluessa ilmoitettava yhtiölle:

1) puolisonsa;

2) vajaavaltainen, jonka edunvalvoja hän on, sekä muu vähintään yhden vuoden samassa taloudessa hänen kanssaan asunut perheenjäsenensä;

3) 3 §:n 4 kohdassa tarkoitettu yhteisö tai säätiö;

4) yhteisö tai säätiö, jossa hänellä, hänen puolisoillaan tai muulla vähintään yhden vuoden samassa taloudessa asuneella perheenjäsenellä on huomattava vaikutusvalta;

5) omistamansa, puolisonsa omistamat, 2 kohdassa tarkoitettun henkilön sekä 3 kohdassa tarkoitettun yhteisön tai säätiön omistamat yhtiön osakkeet ja osakkeisiin oikeuttavat arvopaperit, tällaisiin arvopapereihin oikeuttavat muut arvopaperit sekä arvopaperit, joiden arvo määräytyy edellä tarkoitettujen arvopaperien perusteella.

Ilmoitusvelvollisen on tehtävässä ollessaan seitsemän päivän kuluessa ilmoitettava yhtiölle:

1) 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen arvopaperien hankinnat ja luovutukset, kun omistuksen muutos on vähintään 5 000 euroa; sekä

2) muut tässä pykälässä tarkoitetuissa tiedoissa tapahtuvat muutokset.

Kalenterivuoden aikana 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetuilla arvopapereilla tehtyjen kauppajen ja luovutusten yhteismäärä on ilmoitettava yhtiölle viimeistään seuraavan kalenterivuoden tammikuun 31 päivänä, vaikka se olisi alle 5 000 euroa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettun julkisen kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseen laskeneen yhtiön tytäryrityksiä ei tarvitse ilmoittaa. Ilmoitusvelvollisuus ei myöskään koske asunto-osakeyhtiöitä, asunto-osakeyhtiölain (809/1991) 2 §:ssä tarkoitettuja kiinteistöosakeyhtiöitä eikä aatteellisia ja taloudellisia yhdistyksiä. Jos toisessa virkkeessä tarkoitettu yhteisö käy säännöllisesti kauppaa arvopapereilla, myös sitä koskevat tiedot on kuitenkin ilmoitettava.

5 §

Julkisen kaupankäynnin kohteena olevien osakkeiden ja osakkeeseen oikeuttavien arvopaperien, tällaisiin arvopapereihin oikeuttavien muiden arvopaperien sekä arvopaperien, joiden arvo määräytyy edellä tarkoitettujen arvopaperien perusteella, omistus on julkista, jos arvopaperin omistaja on:

1) arvopaperikeskuksen, arvopaperipörssin tai arvopaperinvälittäjän hallituksen tai hallituneuvoston jäsen tai varajäsen, toimitusjohtaja tai toimitusjohtajan varamies taikka tilintarkastaja, varatilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisön toimihenkilö, jolla on päävastuu yhtiön tilintarkastuksesta;

2) meklari, arvopaperinvälittäjän palveluksessa oleva henkilö, jonka tehtävänä on tällaisia arvopapereita koskeva sijoitustutkimus, tai muu toimihenkilö, joka asemansa tai tehtäviensä johdosta saa säännöllisesti haltuunsa tällaisia arvopapereita koskevaa sisäpiirintietoa;

3) arvopaperikeskuksen tai arvopaperipörssin muu toimihenkilö, joka asemansa tai tehtäviensä johdosta saa säännöllisesti haltuunsa tällaisia arvopapereita koskevaa sisäpiirintietoa;

4) vajaavaltainen, jonka edunvalvoja 1, 2 tai 3 kohdassa tarkoitettu henkilö on; tai

5) yhteisö tai säätiö, jossa tässä pykälässä tarkoitulla henkilöllä on suoraan tai välillisesti määräysvalta.

Luottolaitoksen hallituneuvoston jäsenen ja varajäsenen, hallituksen varajäsenen sekä tilintarkastajan, varatilintarkastajan ja sellaisen tilintarkastusyhteisön toimihenkilön, joka on päävastuussa luottolaitoksen tilintarkastuksesta, omistus on julkista vain, jos hän saa säännöllisesti haltuunsa tällaisia arvopapereita koskevaa sisäpiirintietoa.

Rahoitustarkastuksen henkilökunnan omistamien arvopaperien omistuksen julkisuudesta säädetään Rahoitustarkastuksesta annetussa laissa (587/2003). Suomen Pankin henkilökunnan omistamien arvopaperien julkisuudesta säädetään erikseen.

5 a §

Arvopaperikeskukseen tai arvopaperipörssiin tämän luvun 5 §:n 1 momentin 1 tai 3 kohdassa tarkoitettussa suhteessa olevan arvopaperin omistajan sekä arvopaperinvälittäjään 5 §:n 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettussa suhteessa olevan arvopaperin omistajan (*ilmoitusvelvolinen*) on tehtävään tullessaan neljäntoista päivän kuluessa ilmoitettava arvopaperikeskukselle, arvopaperipörssille tai arvopaperinvälittäjälle:

1) vajaavaltainen, jonka edunvalvoja hän on;

2) 5 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettu yhteisö tai säätiö;

3) omistamansa, 1 kohdassa tarkoitettun henkilön sekä 2 kohdassa tarkoitettun yhteisön tai säätiön omistamat julkisen kaupankäynnin kohteena olevat osakkeet ja osakkeisiin oikeuttavat arvopaperit, tällaisiin arvopapereihin oikeuttavat muut arvopaperit sekä arvopaperit, joiden arvo määräytyy edellä tarkoitettujen arvopaperien perusteella.

Edellä 1 momentissa tarkoitettun ilmoitusvelvollisen on tehtävässä ollessaan seitsemän päivän kuluessa ilmoitettava yhtiölle:

1) 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetuilla arvopapereilla tehdyt hankinnat ja luovutukset, kun omistuksen muutos on vähintään 5 000 euroa; sekä

2) muut tässä pykälässä tarkoitetuissa tiedoissa tapahtuvat muutokset.

Edellä 1 momentissa tarkoitettun julkisen kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeen laskeneen yhtiön tytäryrityksiä ei tarvitse ilmoittaa. Ilmoitusvelvollisuus ei myöskään koske asunto-osakeyhtiöitä, asunto-osakeyhtiölain 2 §:ssä tarkoitettua kiinteistöosakeyhtiöitä eikä aatteellisia tai taloudellisia yhdistyksiä. Jos toisessa virkkeessä tarkoitettu yhteisö käy säännöllisesti kauppaa arvopapereilla, myös sitä koskevat tiedot on kuitenkin ilmoitettava.

Ilmoitukseen on sisällytettävä asianomaisen henkilön tai yhteisön taikka säätiön yksilöimiseksi tarvittavat tiedot sekä arvopapereita koskevat tiedot.

6 §

Jos 4 tai 5 a §:ssä tarkoitetut arvopaperit on liitetty arvo-osuusjärjestelmään, ilmoitusten vastaanottaja voi järjestää menettelyn, jossa tiedot saadaan arvo-osuusjärjestelmästä. Tällöin ei erillisiä ilmoituksia ole tehtävä.

7 §

Edellä 4 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten vastaanottajan on pidettävä rekisteriä, josta ilmenevät kunkin ilmoitusvelvollisen kohdalla hänen, hänen puolisonsa, vajaanlaisen, jonka edunvalvoja hän on, muun vakituisesti samassa taloudessa asuvan ja 3 §:n 4 kohdassa tarkoitettun yhteisön ja säätiön omistamat arvopaperit sekä eriteltyinä kaupat ja muut luovutukset (*sisäpiirirekisteri*). Rekisterissä on vastaavasti oltava kunkin ilmoitusvelvollisen kohdalla tiedot 4 §:ssä tarkoitetuista henkilöistä, yhteisöistä ja säätiöistä.

Edellä 5 a §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten vastaanottajan on pidettävä rekisteriä, josta ilmenevät kunkin ilmoitusvelvollisen kohdalla hänen, vajaanlaisen, jonka edunvalvoja hän on, ja 5 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettun yhteisön ja säätiön omistamat arvo-paperit sekä eriteltyinä kaupat ja muut luovutukset (*sisäpiirirekisteri*). Rekisterissä on vastaavasti oltava kunkin ilmoitusvelvollisen kohdalla tiedot 5 a §:ssä tarkoitetuista henkilöistä, yhteisöistä ja säätiöistä.

Jos ilmoitukset tehdään 6 §:n mukaisesti, rekisteri voidaan tältä osin muodostaa arvo-osuusjärjestelmästä saatavista tiedoista.

Sisäpiirirekisterin tiedot on merkittävä siten, että niitä ei voi jälkikäteen muuttaa tai poistaa. Rekisterinpito on järjestettävä siten, että ainoastaan rekisterin pitämiseen oikeutetut voivat muuttaa tietoja. Rekisterimerkintä on tehtävä ilman aiheutonta viivästystä. Sisäpiirirekisteriin merkityt tiedot on säilytettävä vähintään viisi vuotta tiedon merkitsemisestä.

Jokaisella on oikeus vaivattomasti tutustua sisäpiirirekistereihin ja saada kulujen korvaamista vastaan niistä otteita ja jäljennöksiä. Luonnollisen henkilön henkilötunnus ja osoite sekä muun luonnollisen henkilön kuin ilmoitusvel-

vollisen nimi eivät kuitenkaan ole julkisia. Julkisen kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseen laskeneen yhtiön on lisäksi pidettävä sisäpiirirekisterin sisältämät tiedot yleisön saatavilla sähköisen viestintäverkon kotisivuilla. Arvopapereiden omistuksessa tapahtuneita muutoksia koskevat tiedot on pidettävä sähköisen viestintäverkon kotisivuilla 12 kuukauden ajan muutoksesta. Tiedot on päivitettävä ilman aiheutonta viivästystä, kun ilmoitusvelvollinen ilmoittaa muutoksesta tietoihin.

12 §

Julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin kurssia ei saa vääristää.

Kurssin vääristämisellä tarkoitetaan:

1) julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevaa arvopaperia koskevaa harhaanjohtavaa osto- tai myyntitarjousta, näennäiskauppaa ja muuta vilpillistä toimintatapaa;

2) liiketoimia ja muita toimia, jotka antavat vääriä tai harhaanjohtavaa tietoa julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevien arvopaperien tarjonnasta, kysynnästä tai hinnasta;

3) liiketoimia ja muita toimia, joilla yksi tai useampi yhteistyössä toimiva henkilö varmistaa julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevien arvopaperien hinnan epätavalliselle tai keinotekoiselle tasolle; ja

4) julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevaa arvopaperia koskevan vääjän tai harhaanjohtavan tiedon julkaisemista tai muuta levittämistä, jos tiedon julkaisija tai levittäjä tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää tiedon olevan vääriä tai harhaanjohtavaa.

Mitä 2 momentin 4 kohdassa säädetään, ei sovelleta sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä annetussa laissa tarkoitettuun yleisön saataville toimitetun viestin laatijaan, joka viestin laadinnassa on sitoutunut noudattamaan mainitussa laissa tarkoitettua julkaisu- ja ohjelmatoiminnassa viestejä laativia henkilöitä ammatillisesti edustavan järjestön ammattikuntaa varten laatimia sääntöjä tai julkaisu- ja ohjelma-

toiminnan harjoittajan laatimia sääntöjä, joiden vaikutukset vastaavat markkinoiden väärinkäytödirektiivin ja sen nojalla Euroopan yhteisöjen komission antamien säännösten vaikutuksia. Mainittua kohtaa sovelletaan kuitenkin, jos viestin laatija saa itselleen erityistä etua tai hyötyä tiedon julkaisemisesta tai levittämisestä.

Edellä 2 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa liiketoimi tai muu toimi ei kuitenkaan ole kurssin vääristämistä, jos sillä on hyväksyttävä peruste ja se täyttää Rahoitustarkastuksen hyväksymät kyseisessä julkisessa kaupankäynnissä tai monenkeskisessä kaupankäynnissä noudatettavat markkinatavat.

Arvopaperinvälittäjä, joka harjoittaa sijoituspalveluna kaupankäyntiä omaan lukuun liikkeeseen laskemallaan, 1 luvun 2 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettulla arvopaperilla, saa tehdä tällaista toimintaa koskevan sopimuksen, jonka tarkoituksena on vaikuttaa arvopaperin hintataseen.

7 luku

Arvopaperimarkkinoiden valvonta

1 §

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten sekä vahvistettujen sääntöjen noudattamista valvoo Rahoitustarkastus.

1 a §

Rahoitustarkastus voi määrätä, että arvopapereiden yleisölle tarjoamista tai julkisen kaupankäynnin kohteeksi ottamista lykätään enintään kymmenellä perättäisellä pankkipäivällä kerrallaan. Lykkäys voidaan määrätä, jos Rahoitustarkastuksella on perusteltu syy epäillä, että arvopaperin tarjoaja tai sen julkisen kaupankäynnin kohteeksi hakija taikka se, joka toimeksiannon nojalla huolehtii tarjouksesta tai julkisen kaupankäynnin kohteeksi hakemisesta, toimii 2 luvun yleisölle tarjoamista tai 3 luvun julkisen kaupankäynnin kohteeksi ottamista koskevien säännösten vastaisesti.

Rahoitustarkastus voi määrätä arvopaperipörssin tai monenkeskisen kaupankäynnin jär-

jestäjän keskeyttämään kaupankäynnin arvopaperilla enintään kymmeneksi perättäiseksi pankkipäiväksi kerrallaan. Keskeytys voidaan määrätä, jos Rahoitustarkastuksella on perusteltu syy epäillä, että kaupankäynnissä tai arvopaperia koskevassa tiedonantovelvollisuudessa toimitaan vastoin lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä taikka julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin sääntöjä.

2 §

Sitä, joka elinkeinotoiminnassa markkinoi tai hankkii arvopapereita, voidaan kieltää jatkamasta tai uudistamasta 2 luvun vastaista menettelyä. Arvopaperipörssiä tai monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjää voidaan kieltää järjestämästä kaupankäyntiä sen kohteeksi otetulla tai haetulla arvopaperilla, jos kaupankäynnissä, siihen liittyvässä arvopaperin liikkeeselaskijan tiedonantovelvollisuudessa tai kaupankäynnin kohteeksi ottamiseen liittyvässä tiedonantovelvollisuudessa toimitaan olennaisesti vastoin tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä taikka julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin sääntöjä. Arvopaperinvälittäjää voidaan kieltää jatkamasta 4 luvun 1 tai 2 §:n vastaisen sopimusehdon käyttämistä taikka uudistamasta sellaisen tai siihen rinnastuvan sopimusehdon käyttämistä. Kieltoa on tehostettava uhkasakolla, jollei se erityisestä syystä ole tarpeetonta.

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään, koskee myös sitä, joka 3 luvun 2 §:n vastaisesti käyttää rekisteröityä toiminimeä, jos sen käyttäminen olisi omiaan johtamaan yleisöä harhaan.

2 a §

Rahoitustarkastuksen on julkistettava ja toimitettava tiedoksi muille Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden Rahoitustarkastusta vastaavalle toimivaltaisille viranomaisille tämän luvun 1 a §:n 2 momentissa tarkoitettu kaupankäynnin keskeyttämis päätös ja tämän luvun 2 §:n 1 momentissa tarkoitettu markkinaoikeuden päätös kieltää kaupankäynti arvopaperilla.

8 luku

Rangaistussäännökset

2 §

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta järjestää julkista kaupankäyntiä arvopapereilla vastoin 3 luvun 1 tai 12 §:ää taikka monenkeskistä kaupankäyntiä vastoin 3 a luvun 1 §:ää, on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *luvattomasta kaupankäyntimenettelyn järjestämisestä arvopapereille* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

3 §

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo 3 luvun 36 §:n tai 3 a luvun 10 §:n säännöksiä, on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *arvopaperimarkkinarikkomuksesta* sakkoon.

10 luku

Erinäisiä säännöksiä

1 §

Tämän lain 1 luvun 4 a §:ää, 2 luvun 1 §:ää, 4 luvun 1—7, 9 ja 12—18 §:ää, 5 luvun 1, 2 ja 12—15 §:ää, 7 luvun 2 §:ää ja 8 luvun 1 §:ää sovelletaan myös kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetun lain mukaiseen vakioituun optioon ja termiiniin.

Tämän lain 5 luvun 3—5, 5a ja 6 §:ää, 7 §:n 1, 2, 4 ja 5 momenttia sekä 8—11 §:ää sovelletaan myös kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetun lain mukaiseen vakioituun optioon ja termiiniin, jonka kohde-etuus on julkisen kaupankäynnin kohteena oleva osake tai osakkeeseen osakeyhtiölain mukaan oikeuttava arvopaperi. Tämän lain 5 luvun 8—11 §:ää sovelletaan myös kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetun lain mukaiseen vakioituun optioon ja termiiniin, jonka kohde-etuus on raaka-aine tai hyödyke. Tämän lain 5 luvun 5 §:ää sovelletaan myös kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetun lain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettuun optioyhteisöön

tämän lain 5 luvun 5 §:n 1 momentin 1—3 kohdassa mainitussa suhteessa olevaan henkilöön sekä hänen kanssaan 5 luvun 5 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettussa suhteessa olevaan yhteisöön tai säätiöön.

Rahoitustarkastuksesta annetun lain 24 b §:n 1 momentin 2 kohtaa sekä 26 a §:ää sovelletaan myös kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetun lain mukaiseen vakioituun optioon ja termiiniin.

1 a §

Tämän lain 1 luvun 4 a §:ää, 2 luvun 1 §:ää, 4 luvun 1—7, 9 ja 12—17 §:ää sekä 7 luvun 2 §:ää sovelletaan myös johdannaissopimukseen, joka on kaupankäynnin kohteena muulla säännellyllä ja viranomaisen valvonnassa olevalla markkinalla kuin kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetussa laissa tarkoitettussa optioyhteisössä (*vakioituun optioon tai termiiniin rinnastettava johdannaissopimus*). Tämän lain 4 luvun 18 §:ää sovelletaan myös vakioituun optioon ja termiiniin rinnastettavaan johdannaissopimukseen, jos markkina sijaitsee Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa. Tämän lain 5 luvun 1, 2 ja 12—15 §:ää sovelletaan myös vakioituun optioon tai termiiniin rinnastettavaan johdannaissopimukseen, jonka kohde-etuutena on julkisen kaupankäynnin kohteena oleva arvopaperi taikka raaka-aine tai muu hyödyke.

Tämän lain 5 luvun 3—5, 5a ja 6 §:ää ja 7 §:n 1, 2, 4 ja 5 momenttia sekä 8—11 §:ää sovelletaan myös vakioituun optioon tai termiiniin rinnastettavaan johdannaissopimukseen, jonka kohde-etuus on julkisen kaupankäynnin kohteena oleva osake tai osakkeeseen osakeyhtiölain mukaan oikeuttava arvopaperi.

Rahoitustarkastuksesta annetun lain 24 b §:n 1 momentin 2 kohtaa sekä 26 a §:ää sovelletaan myös vakioituun optioon tai termiiniin rinnastettavaan johdannaissopimukseen.

1 b §

Tämän lain 1 luvun 4 a §:ää, 2 luvun 1 §:ää, 4 luvun 1—7, 9, 12—17 §:ää ja 18 §:n 6 momenttia sekä 7 luvun 2 §:ää sovelletaan myös

johdannaissopimukseen, joka ei ole kaupankäynnin kohteena kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetun lain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitetussa optioyhteisössä tai edellä tämän luvun 1 a §:ssä tarkoitetulla muulla säännellyllä ja viranomaisen valvonnassa olevalla markkinalla. Tällaiseen johdannaissopimukseen sovelletaan myös tämän lain 5 luvun 1, 2 ja 12—15 §:ää, jos sen kohde-etuutena on julkisen kaupankäynnin tai sitä Euroopan talousalueella vastaavan kaupankäynnin kohteena oleva arvopaperi taikka raaka-aine tai muu hyödyke.

Tämän lain 5 luvun 3—5, 5a ja 6 §:ää ja 7 §:n 1, 2, 4 ja 5 momenttia sekä 8—11 §:ää sovelletaan myös tässä pykälässä tarkoitettuun johdannaissopimukseen, jonka kohde-etuus on julkisen kaupankäynnin kohteena oleva osake tai osakkeeseen osakeyhtiölain mukaan oikeuttava arvopaperi.

Rahoitustarkastuksesta annetun lain 24 b §:n 1 momentin 2 kohtaa sekä 26 a §:ää sovelletaan myös tässä pykälässä tarkoitettuun johdannaissopimukseen.

1 c §

Tämän lain 3 a luvun 1—10 §:ää sovelletaan soveltuvin osin monenkeskisen kaupankäynnin järjestämiseen tämän luvun 1 b §:ssä tarkoitetuilla johdannaissopimuksilla.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Arvopaperinvälittäjän on luokiteltava asiakkaat, joita sillä on tämän lain voimaan tullessa tämän lain mukaan ja ilmoitettava jokaiselle asiakkaalle viipymättä tämän luokittelusta ei-ammattimaiseksi asiakkaaksi, ammattimaiseksi asiakkaaksi tai hyväksyttäväksi vastapuoleksi. Arvopaperinvälittäjän on ilmoitettava 1 luvun 4 a §:n 2 momentissa tarkoitetulla pysyvällä tavalla asiakkaalle myös tämän oikeudesta pyytää asiakasluokittelun muuttamista sekä esitettävä selvitys siitä, mikä vaikutus luokittelun muuttamisella on asiakkaan asemaan. Arvopaperinvä-

littäjä voi kuitenkin säilyttää 1 luvun 4 §:n 4 momenttiin perustuvan ennen lain voimaantuloa tehdyn ammattimaisen asiakkaan luokittelun entisellään, jos arvopaperinvälittäjä on luokitellut asiakkaan siten, että se on arvioinut tämän asiantuntemusta, sijoituskokemusta ja -tietämystä ja vakuuttunut siitä, että asiakas kykenee tekemään omat sijoituspäätöksensä ja ymmärtämään niihin liittyvät riskit.

Arvopaperipörssin ja selvitysyhteisön on täydennettävä sääntönsä tämän lain vaatimusten mukaisiksi. Sääntöjen täydentämistä koskeva hakemus on tehtävä neljän kuukauden kuluessa lain voimaantulosta.

Arvopaperipörssin, joka järjestää tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen 3 luvun 12 §:n mukaista muuta julkista kaupankäyntiä, on saatettava kaupankäyntimenettelyn säännöt 3 luvun 14 §:n mukaisiksi neljän kuukauden kuluessa lain voimaantulosta tai lopetettava kaupankäyntimenettelyn järjestäminen.

Arvopaperinvälittäjän, joka järjestää tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen 3 luvun 12 §:n mukaista muuta julkista kaupankäyntiä, on lopetettava kaupankäyntimenettelyjen järjestäminen kuuden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta.

Arvopaperipörssin, joka harjoittaa tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen 3 luvun 16 §:n mukaista kaupankäynnin ammattimaista järjestämistä, on saatettava säännöt 3 luvun 14 §:n, 3 a luvun 2 tai 11 §:n mukaisiksi taikka lopetettava kaupankäynnin järjestäminen kuuden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta.

Arvopaperinvälittäjän, joka harjoittaa tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen 3 luvun 16 §:n mukaista kaupankäynnin ammattimaista järjestämistä, on haettava toiminnalle sijoituspalveluyrityksen toimilupa siten kuin siitä säädetään sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa ja saatettava säännöt 3 a luvun 2 tai 11 §:n mukaisiksi taikka lopetettava kaupankäynnin järjestäminen kuuden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta.

Muussa kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saaneen kaupankäynnin järjestäjän, joka tämän lain voimaan tul-

lessa järjestää 3 luvun 35 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettua kaupankäyntiä, on haettava toimintaa varten tässä laissa edellytetty lupa valtiovarainministeriöltä kolmen kuukauden kuluessa lain voimaantulosta.

Arvopaperinvälittäjän, joka tämän lain voimaan tullessa toimii 4 luvun 10 §:ssä tarkoitettuna kauppojen sisäisenä toteuttajana, on ilmoitettava kirjallisesti Rahoitustarkastukselle toiminnan jatkamisesta kuukauden kuluessa lain voimaantulosta.

Arvopaperinvälittäjän ei tarvitse noudattaa asiakkaaseen, joka sillä on tämän lain voimaan tullessa, 4 luvun 3 §:n 2 momenttia siltä osin

kuin asiakkaalle tarjotut sijoituspalvelut sekä arvopaperit ja johdannaissopimukset, joihin asiakas on sijoittanut, pysyvät ennallaan lain voimaantulon jälkeen.

Arvopaperipörssin on Rahoitustarkastuksen pyynnöstä toimitettava Rahoitustarkastukselle 1 päivään maaliskuuta 2009 saakka komission asetuksen 33 artiklan mukaiset laskelmat kaupankäynnistä osakkeilla, jotka arvopaperipörssi on ottanut julkisen kaupankäynnin kohteeksi.

Tämän lain 5 luvun 7 §:n 2 momentissa tarkoitettun sisäpiirirekisterin tiedot on saatettava lain mukaiseksi kuuden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta.

Laki

kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä 26 päivänä elokuuta 1988 annetun lain (772/1988) 1 luvun 4 §:n 2 ja 3 momentti, 2 luvun 7, 11 ja 12 §, 4 luvun 2 § ja 5 luvun 8 a §, sellaisina kuin niistä ovat 1 luvun 4 §:n 2 momentti laissa 582/1996, 2 luvun 7 § osaksi laissa 969/1999, 2 luvun 11 § laissa 1518/1999, 2 luvun 12 § osaksi laissa 599/1997 ja 5 luvun 8 a § laissa 995/1998,

muutetaan 1 luvun 3 §:n 3 momentti, 2 luvun 1 §, 1 a §:n 5 momentti, 2 §:n 1 ja 2 momentti, 3 a §:n 1 ja 2 momentti, 4 §:n 1 ja 2 momentti, 6 §:n 1 momentti, 8 §:n 4 kohta, 9, 10 ja 13 §, 3 luvun 5 §:n 1 momentti, 6 ja 10 §, 4 luvun 1 § ja 5 luvun 8 §:n 2 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 2 luvun 1 § ja 4 §:n 2 momentti mainitussa laissa 599/1997, 2 luvun 1 a §:n 5 momentti, 2 §:n 1 ja 2 momentti sekä 3 a §:n 1 ja 2 momentti mainitussa laissa 969/1999, 2 luvun 4 §:n 1 momentti, 6 §:n 1 momentti, 8 §:n 4 kohta ja 10 §, 2 luvun 13 § laissa 741/1993, 3 luvun 5 §:n 1 momentti sekä 5 luvun 8 §:n 2 momentti laissa 1518/2001, 3 luvun 6 § mainitussa laissa 582/1996, 4 luvun 1 § mainituissa laeissa 582/1996 ja 1518/2001, sekä

lisätään 1 luvun 3 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi mainitussa laissa 1518/2001, uusi 4 ja 5 momentti, 3 luvun 2 §:ään, sellaisena kuin se on viimeksi mainitussa laissa, uusi 4 momentti, jolloin nykyinen 4 momentti siirtyy 5 momentiksi, 3 luvun 3 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi mainituissa laeissa 582/1996 ja 1518/2001, uusi 5 ja 6 momentti ja 5 lukuun uusi 7 a—7 c §, seuraavasti:

1 luku

Yleisiä säännöksiä

3 §

Optioyhteisö

— — — — —
Optiopörssitoimintaa harjoittavan optioyhteisön on selvitettävä optiokaupat itse. Se voi myös antaa tehtävän toiselle optioyhteisölle tai siihen rinnastettavalle viranomaisvalvonnassa olevalle ulkomaiselle optioyhteisölle, jos yhteisön sääntöjen optioita ja termiinejä koskevat määräykset sitovat myös selvitystehtävää hoitavaa yhteisöä.

Optioyhteisön on ilmoitettava muutoksista 3 momentin mukaisissa selvitysjärjestelyissä etukäteen Rahoitustarkastukselle ja Suomen Pankille. Ilmoitukseen on liitettävä riittävät tiedot muutoksista sen arvioimiseksi, aiheutuuko niistä vaaraa optiopörssitoiminnan luotettavuudelle.

Rahoitustarkastus voi kieltää optioyhteisöä käyttämästä optiokauppojen selvitykseen muuta kuin suomalaista optioyhteisöä, jos ulkomaisen yhteisön käyttäminen todennäköisesti vaarantaa optiopörssitoiminnan luotettavuuden.

2 luku

Optioyhteisö ja markkinaosapuolet

1 §

Luvanvaraisuus

Optioyhteisön toimintaa ei saa harjoittaa ilman valtiovarainministeriön lupaa.

1 a §

Toimiluvan hakeminen

— — — — —
Valtiovarainministeriön asetuksella säädetään niistä tarkemmista tiedoista, jotka hake-

muksessa on esitettävä, ja niiden esittämistavasta.

2 §

Toimiluvan myöntäminen

Lupa optioyhteisön toiminnan harjoittamiseen on myönnettävä suomalaiselle osakeyhtiölle, jolla on pääkonttori Suomessa, luotettava hallinto ja riittävät taloudelliset toimintaedellytykset ja jonka toiminnan järjestäminen sekä toiminnassa noudatettavat säännöt tarjoavat riittävän suojan sijoittajille. Valtiovarainministeriöllä on oikeus toimiluvan hakijaa kuultuaan asettaa lupaa myöntäessään optioyhteisön toimintaa koskevia rajoituksia ja ehtoja.

Optioyhteisön osakepääoman on oltava vähintään 730 000 euroa. Osakepääoman on oltava kokonaan maksettu toimilupaa myönnettäessä. Toimilupa optiokauppojen selvitystoimintaa varten voidaan myöntää hakijalle, jonka täysin maksettu osakepääoma on vähintään kaksi miljoonaa euroa.

3 a §

Ääni- ja vaikutusvallasta ilmoittaminen

Jos jonkun tarkoituksena on hankkia yksin tai yhdessä arvopaperimarkkinalain 2 luvun 9 §:ssä tarkoitetun osakkeenomistajan tai osakkeenomistajaan rinnastettavan henkilön kanssa optioyhteisöstä osuus, joka olisi vähintään yksi kymmenesosa optioyhteisön osakepääomasta tai äänimäärästä, hankinnasta on ilmoitettava hyvissä ajoin etukäteen Rahoitustarkastukselle.

Jos 1 momentissa tarkoitettua osuutta aiotaan lisätä siten, että se saavuttaisi tai ylittäisi yhden viidesosan, yhden kolmasosan tai puolet optioyhteisön osakepääomasta tai äänimäärästä, myös tästä hankinnasta on etukäteen ilmoitettava Rahoitustarkastukselle. Vastaavaa ilmoitusvelvollisuutta on noudatettava silloin, kun 1 momentissa tarkoitettu osuus vähenisi alle tässä tai 1 momentissa säädettyjen rajojen.

4 §

Optioyhteisön toiminta

Optioyhteisö saa optioyhteisön toiminnan lisäksi tarjota johdannais-, rahoitus- ja arvopaperimarkkinoiden kehittämiseen liittyviä tieto-, tiedotus- ja tietojenkäsittelypalveluja sekä harjoittaa arvopaperimarkkinalain 4 luvun 5 a §:n 3 ja 4 momentissa tarkoitettujen arvopaperien lainaus- ja takaisinostosopimusten selvitystoimintaa, jos Rahoitustarkastus on hyväksynyt sopimusten ehdot tai jos ehdot on hyväksytty osana optioyhteisön sääntöjä tai ne on otettu sääntöjen liitteeksi. Optioyhteisö saa tarjota myös arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettuun selvitystoimintaan liittyviä palveluja siinä laajuudessa kuin se on tarpeen johdannaissopimusten toteuttamiseksi. Optioyhteisö saa toimia selvitysosapuolena ja harjoittaa selvitysyhteisön toimintaa siten kuin siitä säädetään arvopaperimarkkinalain 4 a luvussa. Optioyhteisö saa toimia tilinhoitajayhteisönä tai tilinhoitajayhteisön asiamiehenä sen mukaan kuin siitä säädetään arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa (826/1991). Optioyhteisön oikeudesta harjoittaa arvopaperipörssitoimintaa ja järjestää monenkeskistä kaupankäyntiä säädetään arvopaperimarkkinalaissa.

Optioyhteisö ei saa omistaa osakkeita tai osuuksia yhteisössä, joka toimii välittäjänä tai muutoin optioyhteisössä, eikä optioyhteisössä kaupattavan option tai termiinin kohde-etuuksia. Rahoitustarkastuksen luvalla optioyhteisö voi kuitenkin sijoittaa varojaan kohde-etuutena olevaan joukkovelkakirjalainaan, arvopaperimarkkinalain 1 luvun 2 §:ssä tarkoitettuun velallisen sitoumukseen tai muuhun sellaiseen korkoa tuottavaan pääomasitoumukseen.

6 §

Optioyhteisön säännöt

Optioyhteisön on laadittava ja pidettävä yleisön saatavilla säännöt, jotka sisältävät tätä lakia täydentävät määräykset optiopörssitoiminnasta, optiokauppojen selvityksestä ja siitä, miten ja millaisia seuraamuksia välittäjille ja muille op-

tioyhteisössä toimiville optioyhteisön sääntöjen rikkomisesta voidaan määrätä.

8 §

Optioyhteisön tehtävät

Optioyhteisön on sen lisäksi, mitä sen tehtävistä on muutoin säädetty ja määrätty:

4) ilmoitettava Rahoitustarkastukselle päätöksensä option ja termiinin kurssin ottamisesta vahvistettavaksi ja sillä käytävän kaupan aloittamisesta ja lopettamisesta sekä välittäjän ja muun optioyhteisössä toimivan oikeuksien myöntämisestä ja peruuttamisesta.

9 §

Optiopörssitoimintaa koskevat säännökset

Optiopörssitoimintaa harjoittavaan optioyhteisöön sovelletaan tämän lain säännösten lisäksi:

- 1) arvopaperimarkkinalain 3 luvun 8 §:n säännöksiä arvopaperipörssin sidonnaisuudesta;
- 2) arvopaperimarkkinalain 3 luvun 16 §:n säännöksiä arvopaperipörssin johtamisesta;
- 3) arvopaperimarkkinalain 3 luvun 17 §:n säännöksiä arvopaperipörssin toiminnan järjestämisestä;
- 4) arvopaperimarkkinalain 3 luvun 18 §:n säännöksiä henkilökohtaisista liiketoimista;
- 5) arvopaperimarkkinalain 3 luvun 24 §:n säännöksiä arvopaperipörssin toiminnan ulkoistamisesta.

10 §

Välittäjä ja muu optioyhteisössä toimiva

Optioyhteisön on myönnettävä välittäjän oikeudet suomalaiselle arvopaperinvälittäjälle ja Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa

vastaavan toimiluvan saaneelle arvopaperinvälittäjälle, joka täyttää laissa ja optioyhteisön säännöissä asetetut vaatimukset.

Muulle henkilölle, jolla on kotipaikka Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, voidaan myöntää muun optioyhteisössä toimivan oikeudet, jos henkilö täyttää optioyhteisön säännöissä asetetut vaatimukset ja henkilön luotettavuudesta, hyvämaineisuudesta, kokemuksesta ja muusta sopivuudesta saadun selvityksen perusteella tai muutoin on todennäköistä, ettei henkilön osallistuminen kaupankäyntiin vaaranna kaupankäynnin luotettavuutta. Henkilöllä on lisäksi oltava riittävät taloudelliset ja muut edellytykset toteuttaa arvopaperikaupoista johtuvat velvoitteet.

Optioyhteisö saa valtiovarainministeriön määräämin ehdoin myöntää myös muulle kuin 1 ja 2 momentissa tarkoitettulle ulkomaiselle arvopaperinvälittäjälle tai henkilölle välittäjän tai muun optioyhteisössä toimivan oikeudet, jos hakija täyttää laissa ja optioyhteisön säännöissä asetetut vaatimukset.

Optioyhteisön on peruutettava määräajaksi tai kokonaan välittäjän ja muun optioyhteisössä toimivan oikeudet, jos Rahoitustarkastus optioyhteisöä kuultuaan sitä painavasta syystä vaatii. Rahoitustarkastuksen on välittömästi ilmoitettava vaatimuksestaan ja sen perusteista optioyhteisölle sekä sille, jota vaatimus koskee.

Optioyhteisön on ilmoitettava Rahoitustarkastukselle välittäjän ja muun optioyhteisössä toimivan oikeuksien myöntämisestä ja peruuttamisesta.

13 §

Ulkomainen optioyhteisö

Optioyhteisö saa valtiovarainministeriön määräämin ehdoin myöntää ulkomaiselle optioyhteisölle oikeuden käydä kauppaa vakioiduilla optioilla ja termiineillä ja jättää niitä selvittäväksi.

3 luku

Optioyhteisön toiminta

2 §

Kohde-etuudet ja tunnusluvut

Optioiden ja termiinien ottamisesta kurssin vahvistuksen ja kaupankäynnin kohteeksi on lisäksi voimassa, mitä siitä säädetään Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/39/EY täytäntöönpanosta tietojen kirjaimista koskevien sijoituspalveluyritysten velvoitteiden, liiketoimista ilmoittamisen, markkinoiden avoimuuden, rahoitusvälineiden kaupankäynnin kohteeksi ottamisen sekä direktiivissä määriteltujen käsitteiden osalta annetussa komission asetuksessa (EY) N:o 1287/2006.

3 §

Kaupankäynnin keskeyttäminen

Rahoitustarkastus voi määrätä optioyhteisön keskeyttämään option tai termiinin kurssin vahvistamisen ja sillä käytävän kaupan enintään 10 perättäiseksi pankkipäiväksi kerrallaan. Keskeytys voidaan määrätä, jos Rahoitustarkastuksella on perusteltu syy epäillä, että kaupankäynnissä toimitaan vastoin lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä taikka optioyhteisön sääntöjä.

Rahoitustarkastuksen on julkistettava ja toimitettava tiedoksi muille Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden toimivaltaisille viranomaisille 5 momentissa tarkoitettu kaupankäynnin keskeyttämis päätös.

5 §

Optiokauppojen selvitys

Optioyhteisö saa hyväksyä selvitykseen option ja termiinin, jonka välittäjä, ulkomainen optioyhteisö tai muu optioyhteisössä toimiva on antanut selvittäväksi ja joka perustuu optioyhteisön

teisössä tai toisessa sellaisessa optioyhteisössä, jonka optiokaupat yhteisö selvittää, tehtyyn tai sille ilmoitettuun optiokauppaan.

6 §

Vakuudet

Optioyhteisön säännöissä on määrättävä välittäjältä, välittäjän edustamalta asiakkaalta, muulta optioyhteisössä toimivalta ja ulkomaiselta optioyhteisöltä vaadittavista vakuuksista ja niiden antamisessa noudatettavasta menettelystä.

Vaadittavan vakuuden arvo on laskettava päivittäin välittäjän, välittäjän edustaman asiakkaan, muun optioyhteisössä toimivan ja ulkomaisen optioyhteisön kattamattoman tiliaseman mukaan siten, että vakuudella voidaan seuravan kaupantekopäivän aikana sulkea asianomaisen johdannaistili kaikissa todennäköisissä kohde-etuuden hintakehitysvaihtoehtoissa.

10 §

Lisävakuudet

Rahoitustarkastus voi optioyhteisön sääntöjen estämättä erityisestä syystä antaa vaadittavia vakuuksia tai tiliaseman rajoittamista koskevan määräyksen, jota on noudatettava välittömästi, kunnes Rahoitustarkastus kumoaa sen.

4 luku

Johdannaismarkkinoiden valvonta

1 §

Valvonta

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten sekä optioyhteisön sääntöjen noudattamista valvoo Rahoitustarkastus.

Rahoitustarkastuksen on ennen ryhtymistä sähköön tai maakaasuun perustuvien optioiden ja termiinien kaupankäyntiä koskeviin toimenpi-

teisiin tai tällaisen päätöksen tekoa kuultava Energiamarkkinavirastoa, jos päätöksellä olisi ilmeisesti olennaista vaikutusta sähkö- tai maakaasumarkkinoiden toimintaan, toimitusvarmuuteen tai sähkömarkkinalain (386/1995) tai maakaasumarkkinalain (508/2000) nojalla järjestelmävastuuseen määrätyn yhteisön toimintaan, jollei asian kiireellisyydestä muuta johdu.

5 luku

Erinäiset säännökset

7 a §

Optioyhteisön toiminta toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa

Optioyhteisön, joka aikoo tarjota toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon sijoittautuneelle arvopaperinvälittäjälle tai muulle henkilölle suoran mahdollisuuden käydä kauppaa optioyhteisössä, on ilmoitettava tästä hyvissä ajoin etukäteen valtiovarainministeriölle. Ilmoituksesta on käytävä ilmi tarkemmat tiedot siitä, missä ja miten mahdollisuutta käydä kauppaa aiotaan tarjota.

Valtiovarainministeriön on kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta toimitettava saamansa tiedot sen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion toimivaltaiselle viranomaiselle, johon sijoittuneille arvopaperinvälittäjille tai muille henkilöille optioyhteisö aikoo tarjota mahdollisuutta käydä kauppaa.

Rahoitustarkastuksen on Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion Rahoitustarkastusta vastaavan toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä ilmoitettava viranomaiselle, kenelle kyseiseen valtioon sijoittautuneelle arvopaperinvälittäjälle tai muulle henkilölle optioyhteisössä on myönnetty välittäjän tai muun optioyhteisössä toimivan oikeudet.

Mitä 1—3 momentissa säädetään, sovelletaan myös optioyhteisön järjestämään monenkeskiseen kaupankäyntiin.

7 b §

Ulkomaisen optioyhteisön toiminta Suomessa

Ennen kuin toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saanut optioyhteisöä vastaava säännelty markkina voi tarjota Suomeen sijoittautuneelle arvopaperinvälittäjälle tai muulle henkilölle suoran mahdollisuuden käydä kauppaa säännellyllä markkinalla, sille toimiluvan myöntäneen valtion toimivaltaisen viranomaisen on tehtävä tästä ilmoitus valtiovarainministeriölle.

Muussa kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saanut optioyhteisöä vastaavan kaupankäynnin järjestäjä saa valtiovarainministeriön luvalla tarjota Suomeen sijoittautuneille arvopaperinvälittäjille ja muille henkilöille suoran mahdollisuuden osallistua kaupankäyntiin.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, sovelletaan myös säännellyn markkinan tai muun kaupankäynninjärjestäjän järjestämään monenkeskistä kaupankäyntiä vastaavaan kaupankäyntiin.

7 c §

Ilmoitukset muille jäsenvaltioille ja komissiolle

Valtiovarainministeriön on ylläpidettävä rahoitusvälineiden markkinoista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/39/EY mukaisesti luetteloa optioyhteisöis-

tä, joille on tämän lain mukaisesti vahvistettu säännöt. Valtiovarainministeriön on annettava tämä luettelo tiedoksi muille Euroopan unionin jäsenvaltioille ja Euroopan yhteisöjen komissiolle, jos sääntöjä vahvistettaessa on voitu varmistua siitä, että optioyhteisö täyttää ilmoituksen tekemiselle asetetut vaatimukset. Samalla tavalla on ilmoitettava luetteloon tehdyistä muutoksista.

8 §

Muutoksenhaku

— — — — —
Muutoksenhakemisesta Rahoitustarkastuksen tämän lain nojalla antamaan päätökseen sovelletaan, mitä säädetään Rahoitustarkastuksesta annetussa laissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Muussa kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saaneen optioyhteisöä vastaavan kaupankäynnin järjestäjän, joka tämän lain voimaan tullessa järjestää lain 5 luvun 7 b §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettua kaupankäyntiä, on haettava toimintaa varten tämän lain edellyttämä lupa valtiovarainministeriöltä kolmen kuukauden kuluessa lain voimaantulosta.

Laki

rahoitusvakuuslain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 20 päivänä tammikuuta 2004 annetun rahoitusvakuuslain (11/2004) 3 §:n 2 momentin 3 ja 4 kohta, sellaisena kuin niistä on 3 kohta laissa 140/2007, seuraavasti:

3 §

Määritelmiä

Tässä laissa tarkoitetaan *laitoksella*:

3) luottolaitostoiminnasta annetun lain (121/2007) 8 §:ssä tarkoitettua luottolaitosta ja 13 §:ssä tarkoitettua rahoituslaitosta, sijoituspalveluyrityksistä annetun lain (/) 3 §:ssä tarkoitettua sijoituspalveluyritystä, sijoitusrahastolain (48/1999) 2 §:n 3 kohdassa tarkoitettua rahastoyhtiötä ja 5 kohdassa tarkoitettua säilytisyhteisöä, vakuutusyhtiölain (1062/1979) 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettua vakuutusyhtiötä, työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (354/1997)

1 §:ssä tarkoitettua työeläkevakuutusyhtiötä ja vakuutusyhdistyslain (1250/1987) 1 luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitettua vakuutusyhdistystä;

4) arvopaperimarkkinalain 1 luvun 4 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettua selvitysyhteisöä ja selvitysosapuolta sekä kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetun lain (772/1988) 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettua optioyhteisöä ja 4 §:n 1 momentissa tarkoitettua välittäjää ja 2 luvun 10 §:n 2 momentissa tarkoitettua muuta optioyhteisössä toimivaa; sekä

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laki

arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan arvo-osuusjärjestelmästä 17 päivänä toukokuuta 1991 annetun lain (826/1991) 7 §:n 2 ja 5 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 795/2000, seuraavasti:

7 §

Tilinhoitajayhteisön oikeuksien myöntäminen

Arvopaperikeskuksen on lisäksi myönnettävä tilinhoitajayhteisön oikeudet arvopaperinvälittäjältä Suomessa edellytettyä toimilupaa vastaan toimiluvan viranomaiselta Euroopan talousalueelta saaneelle ulkomaiselle arvopaperinvälittäjälle, joka täyttää 1 momentissa asetetut vaatimukset.

Edellä 3 ja 4 momentissa tarkoitettua valtiovarainministeriön päätöstä annettaessa on otettava soveltuvin osin huomioon, mitä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain (/) 19 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään henkilön luotettavuudesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Arvopaperikeskuksen on täydennettävä sääntönsä tämän lain vaatimusten mukaisiksi. Sääntöjen täydentämistä koskeva hakemus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

Laki

eräistä arvopaperi- ja valuuttakaupan sekä selvitysjärjestelmän ehdoista annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eräistä arvopaperi- ja valuuttakaupan sekä selvitysjärjestelmän ehdoista 26 päivänä marraskuuta 1999 annetun lain (1084/1999) 1 §:n 1 momentin 1 kohta seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Tämä laki koskee selvitysjärjestelmässä toteutettavaa maksujen nettouttamista ja muuta selvittämistä sekä sellaisten toimitusvelvoittei-

den nettouttamista ja muuta selvittämistä, jotka liittyvät:

1) sijoituspalveluyrityksistä annetun lain (/) 4 §:ssä tarkoitettujen rahoitusvälineiden sekä muiden niihin rinnastettavien arvopaperien ja johdannaissopimusten kauppaan; tai

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 .

Laki

sijoitusrahastolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 29 päivänä tammikuuta 1999 annetun sijoitusrahastolain (48/1999) 99 §:n 1 momentin 3 kohta ja 2 momentin 2 kohta, sellaisina kuin ne ovat laissa 298/2005,
muutetaan 1 §:n 2 ja 3 momentti, 2 §:n 12 kohta, 5 §:n 2 momentti, 5 e §, 6 §:n 5 momentti, 9 d §, 11 §:n 1 momentti, 16, 26 a ja 29 c §, 30 a §:n 2 ja 3 momentti, 69 §:n 1 momentin 1 kohta, 72 §:n 1 momentti, 80 §:n 1 momentin johdantokappale ja 1 kohta, 99 §:n 1 momentin 1, 4 ja 5 kohta, 2 momentin johdantokappale, 1 ja 3 kohta ja 3 momentti sekä 144 §:n 4 momentti,
sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 2 momentti osaksi laissa 224/2004, 1 §:n 3 momentti, 2 §:n 12 kohta, 5 §:n 2 momentti, 5 e, 9 d, 16 ja 26 a §, 30 a §:n 2 ja 3 momentti, 69 §:n 1 momentin 1 kohta, 72 §:n 1 momentti, 80 §:n 1 momentin johdantokappale ja 1 kohta sekä 144 §:n 4 momentti viimeksi mainitussa laissa, 6 §:n 5 momentti laissa 134/2007, 29 c § laissa 755/2004 ja 99 §:n 1 momentin 1, 4 ja 5 kohta, 2 momentin johdantokappale, 1 ja 3 kohta ja 3 momentti mainitussa laissa 298/2005, sekä
lisätään 5 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 224/2004, uusi 5 momentti sekä lakiin uusi 4 b, 5 f ja 9 e § seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Tätä lakia ei sovelleta yhteissijoitusyrityksen osuuksien markkinoinniseen, jos yhteissijoitusyrityksen osuuksia markkinoidaan ainoastaan ammattimaisille sijoittajille. Ammattimaisena sijoittajana on pidettävä:

1) arvopaperimarkkinalain (495/1989) 1 luvun 4 §:n 4 momentin 1—4 kohdassa tarkoitettua yhteisöä;

2) arvopaperimarkkinalain 1 luvun 4 §:n 4 momentin 5 kohdassa tarkoitettua yhteisö-sijoittajaa; sekä

3) muuta sijoittajaa, joka on kirjallisesti ilmoittanut yhteissijoitusyritykselle tai sen asiamiehelle olevansa ammattitaitonsa ja sijoituskokemuksensa perusteella ammattimainen sijoittaja.

Rahastoyhtiöihin sovelletaan sijoituspalveluyrityksistä annettua lakia (/) siten kuin siitä tässä laissa säädetään.

2 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

12) *rahoitusvälineellä* sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 4 §:ssä tarkoitettuja rahoitusvälineitä, rahamarkkinavälineitä ja talletuksia luottolaitoksissa;

4 b §

Ulkoistamisella tarkoitetaan rahastoyhtiön toimintaan liittyvää järjestelyä, jonka perusteella muu palvelun tarjoaja tuottaa rahastoyhtiölle toiminnon tai palvelun, jonka rahastoyhtiö olisi muuten itse suorittanut.

5 §

Rahastoyhtiö saa lisäksi tarjota:

1) sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 5 §:n 4 kohdassa tarkoitettua omaisuudenhoitoa;

2) sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 5 §:n 5 kohdassa tarkoitettua sijoitusneuvontaa;

3) sijoitusrahastojen ja yhteissijoitusyritysten osuuksien säilytys- ja hoitopalveluja siten kuin siitä säädetään sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 15 §:n 1 momentin 1 kohdassa.

Rahastoyhtiöön, joka tarjoaa 2 momentissa tarkoitettuja palveluja, sovelletaan, mitä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 29—31 ja 33—38 §:ssä sekä 71 §:n 2 momentissa sekä mitä arvopaperimarkkinalaissa arvopaperinvälittäjän velvollisuuksista säädetään.

5 e §

Rahastoyhtiön hallituksen, toimitusjohtajan ja muun ylimmän johdon tulee johtaa rahastoyhtiötä ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisen liiketapaperiaatteiden mukaisesti. Hallituksen jäsenten ja varajäsenten, toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen sekä muun ylimpään johtoon kuuluvan on oltava luotettavia henkilöitä, jotka eivät ole konkurssissa ja joiden toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu. Näillä henkilöillä on lisäksi oltava sellainen yleinen sijoitusrahastotoiminnan tuntemus kuin rahastoyhtiön toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen. Rahastoyhtiön, jolle on myönnetty toimilupa 5 §:n 2 momentissa tarkoitettuun omaisuudenhoitoon, hallituksen jäsenellä ja varajäsenellä, toimitusjohtajalla ja toimitusjohtajan sijaisella sekä muulla ylimpään johtoon kuuluvalla on lisäksi oltava sellainen yleinen sijoituspalvelutoiminnan tuntemus kuin rahastoyhtiön toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen. Rahasto-osuudenomistajien 8 §:n 2 momentin mukaisesti valitsemilta rahastoyhtiön hallituksen jäseniltä ei edellytetä sijoitusrahasto- tai sijoituspalvelutoiminnan tuntemusta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua henkilöä ei pidetä luotettavana, jos hänet on lainvoiman saaneella tuomiolla viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakko-rangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton rahastoyhtiön hallituksen jäseneksi tai varajäse-

neksi, toimitusjohtajaksi tai toimitusjohtajan sijaiseksi taikka muuhun ylimpään johtoon. Henkilöä ei pidetä luotettavana myöskään, jos hän on muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton edellä tarkoitettuun tehtävään.

Rahoitustarkastus voi kieltää määräajaksi, enintään viideksi vuodeksi, henkilöä toimimasta rahastoyhtiön hallituksen jäsenenä tai varajäsenenä, toimitusjohtajana tai toimitusjohtajan sijaisena taikka muuna ylimpään johtoon kuuluvana, jos:

1) hän on tehtävänsä hoidossa osoittanut ilmeistä taitamattomuutta tai varomattomuutta ja jos on ilmeistä, että se voi vakavasti vahingoittaa rahastoyhtiön tai sen hallinnoiman sijoitusrahaston vakaata toimintaa, rahasto-osuudenomistajien tai sijoittajien asemaa tai velkojien etua; tai

2) hän ei täytä 1 momentissa säädettyjä edellytyksiä.

Rahastoyhtiön on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettujen hallintohenkilöidensä muutoksista viipymättä Rahoitustarkastukselle.

5 f §

Edellä 5 b §:ssä tarkoitettun toimiluvan saamisen edellytyksenä on, että saadun selvityksen perusteella rahastoyhtiön perustaja ja osakkeenomistaja, joka omistaa vähintään yhden kymmenesosan rahastoyhtiön osakkeista, on luotettava.

Henkilöä ei pidetä luotettavana, jos hänet on lainvoiman saaneella tuomiolla viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton perustamaan tai omistamaan rahastoyhtiötä, taikka jos hän on muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton perustamaan tai omistamaan rahastoyhtiötä.

6 §

Rahastoyhtiön, joka harjoittaa 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimintaa, on aina 1—4

momentissa säädetystä riippumatta täytettävä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 46 §:n 1 momentissa säädetty vaatimukset.

9 d §

Säilytisyhteisön hallituksen ja toimitusjohtajan tulee johtaa säilytisyhteisöä ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liiketapaperiaatteiden mukaisesti. Hallituksen jäsenten ja varajäsenten, toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen sekä muuhun ylimpään johtoon kuuluvan on oltava luotettavia henkilöitä, jotka eivät ole konkurssissa ja joiden toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu. Hallituksen jäsenellä ja varajäsenellä, toimitusjohtajalla ja toimitusjohtajan sijaisella sekä muulla ylimpään johtoon kuuluvalla on lisäksi oltava sellainen yleinen säilytisyhteistöiminnan tuntemus kuin säilytisyhteisön toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua henkilöä ei pidetä luotettavana, jos hänet on lainvoiman saaneella tuomiolla viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton säilytisyhteisön hallituksen jäseneksi tai varajäseneksi, toimitusjohtajaksi tai toimitusjohtajan sijaiseksi taikka muuhun ylimpään johtoon. Henkilöä ei myöskään pidetä luotettavana, jos hän on muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton edellä mainittuun tehtävään.

Rahoitustarkastus voi kieltää määräajaksi, enintään viideksi vuodeksi, henkilöä toimimasta säilytisyhteisön hallituksen jäsenenä tai varajäsenenä, toimitusjohtajana tai toimitusjohtajan sijaisena taikka muuhun ylimpään johtoon kuuluvana, jos:

1) hän on tehtävänsä hoidossa osoittanut ilmeistä taitamattomuutta tai varomattomuutta ja jos on ilmeistä, että se voi vakavasti vahingoittaa säilytisyhteisön tai sellaisen sijoitusrahaston, jonka säilytisyhteisönä kyseinen säilytisyhteisö toimii 31 §:n mukaisesti, vakaata toimin-

taa, rahasto-osuudenomistajien tai sijoittajien asemaa tai velkojen etua; tai

2) hän ei täytä 1 momentissa säädettyjä edellytyksiä.

Säilytisyhteisön on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettujen hallintohenkilöidensä muutoksista viipymättä Rahoitustarkastukselle.

9 e §

Edellä 9 a §:ssä tarkoitettun toimiluvan saamisen edellytyksenä on, että saadun selvityksen perusteella säilytisyhteisön perustaja ja osakkeenomistaja, joka omistaa vähintään yhden kymmenesosan säilytisyhteisön osakkeista, on luotettava. Henkilöä ei pidetä luotettavana, jos hänet on lainvoiman saaneella tuomiolla viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton perustamaan tai omistamaan rahastoyhtiötä, taikka jos hän on muutoin aikaisemmallalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton perustamaan tai omistamaan säilytisyhteisöä.

11 §

Sen estämättä, mitä 9 §:ssä säädetään, säilytisyhteisönä voi toimia sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 3 §:ssä tarkoitettu sijoituspalveluyritys tai luottolaitostoiminnasta annetun lain (121/2007) 8 §:ssä tarkoitettu luottolaitos.

16 §

Rahastoyhtiöön ja säilytisyhteisöön sovelletaan, mitä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 41 ja 42 §:ssä säädetään osakkeiden hankinnan ilmoittamisesta sekä hankinnan vastustamisesta.

26 a §

Rahastoyhtiöllä on oltava toimintaansa varten vähintään yksi kiinteä toimipaikka. Rahastoyhtiö voi harjoittaa toimintaansa lisäksi sivuliikkeissä ja muissa toimipaikoissa.

Rahastoyhtiö voi harjoittaa liiketoimintaansa asiamiehen välityksellä tai muuten ulkoistaa liiketoimintansa kannalta merkittäviä toimintojaan, jos se ei haittaa rahastoyhtiön riskien hallintaa, sisäistä valvontaa tai muuten merkittävästi rahastoyhtiön liiketoiminnan hoitamista.

Toiminto on rahastoyhtiön toiminnan kannalta merkittävä, jos virhe tai puute sen suorittamisessa voi haitata olennaisesti rahastoyhtiön toimintaa koskevien lakien, niiden nojalla annettujen säännösten tai määräysten tai rahastoyhtiön toimiluvan ehtojen noudattamista, rahastoyhtiön taloudellista asemaa taikka liiketoiminnan jatkuvuutta.

Merkittävän toiminnon ulkoistamisesta on tehtävä kirjallinen sopimus, josta käy ilmi toimeksiannon sisältö ja sopimuksen voimassaoloaika.

Rahastoyhtiön, joka toimiluvan myöntämisen jälkeen aikoo harjoittaa liiketoimintaa asiamiehen välityksellä tai muuten ulkoistaa liiketoimintansa kannalta merkittävän toiminnon, on ilmoitettava ulkoistamisesta etukäteen Rahoitustarkastukselle. Rahastoyhtiön ja ulkoistettua toimintaa hoitavan välisessä sopimussuhteessa tapahtuvista merkittävistä muutoksista on ilmoitettava Rahoitustarkastukselle. Rahoitustarkastus antaa tarvittavat tarkemmat määräykset ilmoituksen sisällöstä.

Edellä tarkoitettua ilmoitusta ei kuitenkaan tarvitse tehdä, jos asiamies tai muu ulkoistettava toimintaa hoitava kuuluu rahastoyhtiön kanssa samaan konsolidointiryhmään tai osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa tarkoitettuun yhteenliittymään.

Rahastoyhtiön on huolehdittava siitä, että se saa ulkoistettua toimintaa hoitavalta jatkuvasti rahastoyhtiön viranomaisvalvonnan, riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan edellyttämät tarpeelliset tiedot ja että sillä on oikeus luovuttaa tiedot edelleen Rahoitustarkastukselle.

Rahastoyhtiön tarjoamien sijoituspalvelujen ulkoistamiseen sovelletaan 1—7 momentista poiketen, mitä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain (/) 29—31 §:ssä säädetään.

29 c §

Jos 5 §:n 2 momentin mukaista toimintaa harjoittavan rahastoyhtiön kotipaikka siirretään toiseen valtioon tai sulautumisessa vastaanottava yhtiö rekisteröidään toiseen valtioon, rahastoyhtiön velvollisuudesta laatia korvausrahastoselvitys ja sijoittajan irtisanomisoikeudesta on vastaavasti voimassa, mitä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 79 §:ssä säädetään.

30 a §

Rahastoyhtiön riskienhallintaan ja muuhun sisäiseen valvontaan liittyvien tehtävien siirtämiseen sellaisen yrityksen hoidettaviksi, joka ei kuulu rahastoyhtiön kanssa samaan konsolidointiryhmään tai osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa tarkoitettuun yhteenliittymään, sovelletaan, mitä 26 a §:ssä säädetään.

Rahoitustarkastus antaa tarkemmat määräykset 1 momentissa tarkoitetuille riskienhallintajärjestelmille ja muulle sisäiselle valvonnalle sekä luotettavalle hallinnolle asetettavista vaatimuksista.

69 §

Rahastoyhtiö saa sijoittaa sijoitusrahaston varoja:

1) arvopapereihin ja rahamarkkinavälineisiin, joilla käydään kauppaa arvopaperimarkkinallain mukaisessa julkisessa kaupankäynnissä tai sitä vastaavassa kaupankäynnissä toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa tai joilla käydään kauppaa muulla säännellyllä, säännöllisesti toimivalla, tunnustetulla ja yleisölle avoimella markkinapaikalla; ja

72 §

Rahastoyhtiö saa sijoittaa hallinnoimansa sijoitusrahaston varoja toisten sijoitusrahastodirektiivin mukaisten sijoitusrahastojen tai yhteissijoitusyritysten osuuksiin sekä muiden sijoitusrahastojen tai yhteissijoitusyritysten osuuksiin, jos niiden tarkoituksena on yleisöltä hankittujen

varojen yhteinen sijoittaminen 69, 71 tai 71 a §:ssä taikka tässä pykälässä tarkoitettuihin rahoitusvälineisiin tai muuhun helposti rahaksi muutettavaan rahoitusomaisuuteen ja jos ne toimivat riskin hajauttamisen periaatteella ja jos niiden osuudet lunastetaan haltijan vaatimukselta takaisin suoraan tai välillisesti näiden yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavien yritysten varoilla. Sijoitusrahaston varoja ei voida kuitenkaan sijoittaa sellaisen sijoitusrahaston tai yhteissijoitusyrityksen osuuksiin, jonka varoista sen sääntöjen tai yhtiöjärjestyksen mukaan saadaan sijoittaa yhteensä enemmän kuin yksi kymmenesosa toisten sijoitusrahastojen tai yhteissijoitusyritysten osuuksiin.

80 §

Rahastoyhtiö saa sijoittaa sijoitusrahaston varoja kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termineillä annetun lain 1 luvun 2 §:ssä tarkoitettuihin vakioituihin johdannaissopimuksiin ja niihin arvopaperimarkkinallain 10 luvun 1 a §:n nojalla rinnastettaviin johdannaissopimuksiin, mukaan luettuina vastaavat käteisellä selvitettävät sopimukset, sekä vakioimattomiin johdannaissopimuksiin edellyttäen, että:

1) johdannaissopimuksen kohde-etuutena on 69, 71, 71 a tai 72 §:ssä tarkoitettu rahoitusväline, johdannaissopimus, jonka kohde-etuutena on tässä pykälässä mainittu rahoitusväline tai kohde-etuus, rahoitusindeksi, korko, valuuttakurssi taikka valuutta, joka vastaa sijoitusrahaston sijoitustoiminnalle sen säännöissä asetettuja tavoitteita;

99 §

Sijoitusrahaston rahasto-osuuksien omistaminen on julkista, jos rahasto-osuudenomistaja (*ilmoitusvelvollinen*) on:

1) rahastoyhtiön yhtiökokouksen valitsema hallituksen jäsen tai varajäsen, toimitusjohtaja tai toimitusjohtajan sijainen, tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisön sellainen toimihenkilö, jolla on päävastuu rahastoyhtiön tilintarkastuksesta;

4) vajaavaltainen, jonka edunvalvoja 1 tai 2 kohdassa tarkoitettu henkilö on;

5) yhteisö tai säätiö, jossa tässä pykälässä tarkoitettulla henkilöllä on suoraan tai välillisesti määräysvalta arvopaperimarkkinalain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettulla tavalla;

Edellä 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettua ilmoitusvelvollisen on ilmoitettava rahastoyhtiölle:

1) 1 momentin 4 ja 5 kohdassa tarkoitettua olosuhteen olemassaolosta;

3) omistuksessaan sekä 1 momentin 4 ja 5 kohdassa tarkoitettua henkilön omistuksessa olevat Suomessa julkisen kaupankäynnin kohteena olevat osakkeet tai osakkeisiin osakeyhtiölain mukaan oikeuttavat arvopaperit, tällaisten arvopapereiden hankkimista tai luovutusta koskevat sopimukset ja sitoumukset sekä tällaisten arvopapereiden omistuksessa ja niiden hankkimista tai luovutusta koskevissa sopimussuhteissa tapahtuvat, vähintään 5 000 euron suuruiset muutokset seitsemän päivän kuluessa muutoksesta.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu ilmoitus on tehtävä neljäntoista päivän kuluessa siitä, kun:

1) henkilö otti vastaan 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettua tehtävän;

2) 1 momentin 4 tai 5 kohdassa tarkoitettu olosuhde syntyi; taikka

3) 1 momentissa tai 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetuissa olosuhteissa tapahtui muutos.

144 §

Rahastoyhtiön asiakkaan tunnistamiseen 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimintaa harjoitettaessa sovelletaan, mitä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 69 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lain 100 §:ssä tarkoitettua sisäpiirirekisterin tiedot on saatettava tämän lain mukaisiksi kuuden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta.

Laki

luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan luottolaitostoiminnasta 9 päivänä helmikuuta 2007 annetun lain (121/2007) 2 §:n 3 momentti, 20 §:n 1 momentti, 30 §:n 3 momentti, 31 §:n 2 momentti, 36 ja 40 §, 49 §:n 2 momentti, 105 §:n 1 momentti ja 161 §:n 1 momentti sekä

lisätään 2 §:ään uusi 5 momentti, lakiin uusi 16 a §, 24 §:ään uusi 2 ja 3 momentti, lakiin uusi 36 a ja 36 b §, 160 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 467/2007, uusi 2 momentti ja 164 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

2 §

Muu luottolaitostoimintaa koskeva lainsäädäntö

Luottolaitoksen velvollisuudesta kuulua sijoittajien korvausrahastoon säädetään sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa (/).

Luottolaitokseen, joka tarjoaa sijoituspalveluja, sovelletaan näiden palvelujen tarjonnan osalta, mitä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 29—31 §:ssä, 32 §:n 1—3, 5 ja 6 momentissa sekä 33—38 §:ssä säädetään sekä mitä arvopaperimarkkinalaissa (495/1989) säädetään arvopaperinvälittäjän velvollisuuksista.

16 a §

Ulkoistaminen

Ulkoistamisella tarkoitetaan luottolaitoksen toimintaan liittyvää järjestelyä, jonka perusteella muu palvelun tarjoaja tuottaa luottolaitokselle toiminnon tai palvelun, jonka luottolaitos olisi muuten itse suorittanut.

20 §

Luottolaitoksen yksinoikeutta takaisinmaksettavien varojen vastaanottamiseen koskevat poikkeukset

Mitä 19 §:ssä säädetään, ei rajoita Suomen Pankin oikeutta ottaa vastaan takaisinmaksettavia varoja yleisöltä, rahastoyhtiön oikeutta harjoittaa sijoitusrahastolaissa (48/1999) tarkoitettua sijoitusrahastotoimintaa eikä vakuutuslaitoksen oikeutta harjoittaa vakuutusyhtiölaissa tarkoitettua vakuutusliikettä. Mitä 19 §:ssä säädetään, ei myöskään rajoita sellaisten maksuvälineiden myyntiä, jotka eivät ole sähköistä rahaa.

24 §

Toimiluvan myöntämisen edellytykset

Toimiluvan myöntämisen edellytyksenä on lisäksi, että saadun selvityksen perusteella luottolaitoksen perustaja ja osakkeenomistaja, joka omistaa vähintään yhden kymmenesosan luottolaitoksen osakkeista tai osuuden, joka tuottaa vähintään 10 prosenttia sen osakkeiden äänivalasta, on luotettava.

Henkilöä ei pidetä luotettavana, jos hänet on lainvoiman saaneella tuomiolla viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton perustamaan tai omistamaan luottolaitosta, taikka jos hän on muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton perustamaan tai omistamaan luottolaitosta.

30 §

Talletuspankille sallittu liiketoiminta

Talletuspankin yhtiöjärjestyksessä tai säännöissä on mainittava, tarjoaako talletuspankki sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 5 §:n mukaisia sijoituspalveluja sekä mainitun lain 15 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua säilytys- ja hoitopalvelua.

31 §

Luottoyhteisölle sallittu liiketoiminta

Luottoyhteisön yhtiöjärjestyksessä tai säännöissä on mainittava, tarjoaako luottoyhteisö sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 5 §:n mukaisia sijoituspalveluja sekä mainitun lain 15 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua säilytys- ja hoitopalvelua.

36 §

Toimipaikat

Luottolaitoksella on oltava Suomessa pääkonttori ja vähintään yksi kiinteä toimipaikka. Luottolaitos voi harjoittaa toimintaansa lisäksi sivuliikkeissä ja muissa toimipaikoissa. Sivuliikkeen perustamisesta ulkomaille säädetään 10 luvussa.

36 a §

Asiamiehen käyttäminen ja muu merkittävän toiminnon ulkoistaminen

Luottolaitos voi harjoittaa liiketoimintaansa asiamiehen välityksellä tai muuten ulkoistaa liiketoimintansa kannalta merkittäviä toimintoja, jos se ei haittaa luottolaitoksen riskien hallintaa, sisäistä valvontaa eikä muuten merkittävästi luottolaitoksen liiketoiminnan hoitamista.

Toiminto on luottolaitoksen liiketoiminnan kannalta merkittävä, jos virhe tai puute sen suorittamisessa voi haitata olennaisesti luottolaitoksen toimintaa koskevien lakien tai niiden nojalla annettujen säännösten tai määräysten taikka luottolaitoksen toimiluvan ehtojen noudattamista, luottolaitoksen taloudellista asemaa tai liiketoiminnan jatkuvuutta.

Merkittävän toiminnon ulkoistamisesta on tehtävä kirjallinen sopimus, josta käy ilmi toimeksiannon sisältö ja sopimuksen voimassaoloaika.

Luottolaitoksen, joka toimiluvan myöntämisen jälkeen aikoo harjoittaa liiketoimintaa asiamiehen välityksellä tai muuten ulkoistaa liiketoimintansa kannalta merkittävän toiminnon muulle kuin samaan konsolidointiryhmään tai osuuspankkien yhteenliittymään kuuluvalle, on ilmoitettava ulkoistamisesta etukäteen Rahoitustarkastukselle. Luottolaitoksen ja ulkoistettua toimintaa hoitavan välisessä sopimussuhteessa tapahtuvista merkittävistä muutoksista on ilmoitettava Rahoitustarkastukselle. Rahoitustarkastus antaa tarvittavat tarkemmat määräykset ilmoituksen sisällöstä.

Edellä 4 momentissa tarkoitettua ilmoitusta ei kuitenkaan tarvitse tehdä, jos asiamies tai muu ulkoistettua toimintaa hoitava kuuluu luottolaitoksen kanssa samaan konsolidointiryhmään tai osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa tarkoitettuun yhteenliittymään.

Luottolaitoksen tarjoamien sijoituspalvelujen ulkoistamiseen sovelletaan 1—4 momentista poiketen, mitä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 29—31 §:ssä sekä 32 §:n 1—3, 5 ja 6 momentissa säädetään.

36 b §

Ulkoistamisen edellytykset

Luottolaitoksen on huolehdittava siitä, että se saa ulkoistettua toimintaa hoitavalta jatkuvasti luottolaitoksen viranomaisvalvonnan, riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan edellyttämät tarpeelliset tiedot, sekä siitä, että sillä on oikeus luovuttaa tiedot edelleen Rahoitustarkastukselle ja lisäksi säästöpankkitarkastukselle, jos luottolaitos on säästöpankkitarkastuksen valvonnassa, tai osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisölle, jos luottolaitos on keskusyhteisön valvonnassa.

40 §

Luottolaitoksen ja omistusyhteisön johtaminen

Luottolaitoksen hallituksen, toimitusjohtajan ja muun ylimmän johdon tulee johtaa luottolaitosta ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti. Hallituksen jäsenten ja varajäsenten, toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen sekä muun ylimpään johtoon kuuluvan on oltava luotettavia henkilöitä, jotka eivät ole konkurssissa ja joiden toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu. Näillä henkilöillä on lisäksi oltava sellainen yleinen luottolaitostoiminnan tuntemus kuin luottolaitoksen toiminnan luonteeseen ja laajuuteen katsoen on tarpeen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua henkilöä ei pidetä luotettavana, jos hänet on lainvoiman saa-

neella tuomiolla viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakko-rangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton luottolaitoksen hallituksen jäseneksi tai varajäseneksi taikka toimitusjohtajaksi tai toimitusjohtajan sijaiseksi, taikka jos hän muutoin aikaisemmallalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton edellä tarkoitettuun tehtävään.

Rahoitustarkastus voi määrääjäksi, enintään viideksi vuodeksi, kieltää henkilöä toimimasta luottolaitoksen hallituksen jäsenenä tai varajäsenenä, toimitusjohtajana tai toimitusjohtajan sijaisena taikka muuna ylimpään johtoon kuuluvana, jos:

1) tämä on osoittanut tehtävänsä hoidossa ilmeistä taitamattomuutta tai varomattomuutta ja on ilmeistä, että se voi vakavasti vahingoittaa luottolaitoksen vakaata toimintaa, tallettajien tai sijoittajien asemaa taikka velkojien etua; tai

2) hän ei täytä 1 momentissa säädettyjä vaatimuksia.

Luottolaitoksen on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettujen hallintohenkilöidensä muutoksista viipymättä Rahoitustarkastukselle.

Mitä 1—4 momentissa säädetään, sovelletaan vastaavasti omistusyhteisöön.

49 §

Yleissäännös riskien hallinnasta

Luottolaitoksen riskienhallintaan ja muuhun sisäiseen valvontaan liittyvien tehtävien siirtämiseen sellaisen yrityksen hoidettaviksi, joka ei kuulu luottolaitoksen kanssa samaan konsolidointiryhmään tai osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annettussa laissa tarkoitettuun yhteenliittymään, sovelletaan, mitä 36 a ja 36 b §:ssä säädetään.

105 §

Korvattavat saamiset

Talletussuojarahaston varoista korvataan talletuspankissa tilillä olevat ja tilille vielä kirjautumattomat maksujenvälityksessä olevat tallettajan samassa talletuspankissa olevat saamiset, kuitenkin enintään 25 000 euron määrään asti. Jos tiliä käytetään sijoituspalveluun siten kuin sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 55 §:n 2 momentissa säädetään, korvaus maksetaan kuitenkin mainitussa laissa tarkoitettua korvausrahastosta siten kuin mainitun lain 6 luvussa säädetään.

160 §

Rahoitustarkastuksen velvollisuus määrätä tilintarkastaja sekä erityinen tarkastus ja tarkastaja

Sijoituspalveluja tarjoavan luottolaitoksen tilintarkastajan tulee antaa ja toimittaa Rahoitustarkastukselle vähintään kerran vuodessa lausunto siitä, vastaavatko luottolaitoksen asiakasvarojen säilyttämistä koskevat järjestelyt arvopaperimarkkinalain 4 luvun 14 ja 15 §:ssä säädettyjä vaatimuksia.

161 §

Sivuliikkeen perustaminen ETA-valtioon

Luottolaitoksen, joka aikoo perustaa sivuliikkeen muuhun ETA-valtioon, on ilmoitettava siitä etukäteen Rahoitustarkastukselle. Ilmoitukseen on liitettävä tiedot harjoitettavaksi aiotusta toiminnasta sekä sivuliikkeen hallintoon liittyvät tiedot. Sijoituspalveluja tarjoavan luottolaitoksen on ilmoitettava, miten sen muualla kuin Suomessa olevan sivuliikkeen asiakkaina olevien sijoittajien saamiset on turvattu.

164 §

Palveluiden tarjoaminen

Luottolaitokseen, joka aikoo tarjota toiseen ETA-valtioon sijoittautuneelle sijoituspalveluyritykselle, luottolaitokselle tai muulle henkilölle suoran mahdollisuuden käydä kauppaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 5 §:n 8 koh-

dassa tarkoitetussa monenkeskisessä kaupan käynnissä, sovelletaan, mitä edellä mainitun lain 76 §:n 3 ja 4 momentissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Luottolaitoksen on muutettava yhtiöjärjestyksensä ja sääntönsä tämän lain mukaiseksi yhdeksän kuukauden kuluessa lain voimaantulosta.

Laki

ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalveluja Suomessa 26 päivänä heinäkuuta 1996 annetun lain (580/1996) 1—4 §, 4 a §:n 3 momentti, 5—7 §, 12 §:n otsikko ja 16 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 4 a §:n 3 momentti laissa 519/1988, 6 § osaksi laissa 597/2003, 7 § ja 12 §:n otsikko viimeksi mainitussa laissa ja 16 §:n 1 momentti laissa 72/1998, sekä

lisätään lakiin uusi 4 c ja 6 a § sekä 12 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 597/2003, uusi 2 momentti seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Tämä laki koskee ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeutta liiketoimintana tarjota sijoituspalveluja Suomessa.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *ulkomaisella sijoituspalveluyrityksellä* liiketoimintana sijoituspalveluja tarjoavaa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka on saanut sijoituspalveluyrityksistä annetun lain (/) 17 §:ssä tarkoitettua toimilupaa vastaavan toimiluvan muussa valtiossa kuin Suomessa;

2) *sijoituspalvelulla* sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 5 §:ssä tarkoitettua palvelua;

3) *oheispalvelulla* sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 15 §:n 1 momentin 1—7 kohdassa tarkoitettua palvelua;

4) *ulkomaisella sidonnaisasiamiehellä* sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 32 §:ssä tarkoitettua sidonnaisasiamiestä vastaavaa ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sidonnaisasiamiestä;

5) *sijoittautumisoikeudella* ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeutta perustaa Suomeen kiinteä toimipaikka, josta se voi tarjota toimilupaansa sisältyvää sijoituspalvelua (*sivuliike*); sekä

6) *edustustolla* Euroopan talousalueen ulkopuolisessa valtiossa toimiluvan saaneen ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen kiinteää toimi-

paikkaa Suomessa, josta ei ole oikeutta tarjota sijoituspalvelua.

3 §

Valvonta

Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen Suomessa tapahtuvan toiminnan valvonnasta sekä Rahoitustarkastuksen oikeudesta antaa tietoja ulkomaiselle Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle säädetään Rahoitustarkastuksesta annetussa laissa (587/2003).

2 luku

Sijoittautumisoikeus ja sijoituspalvelun tarjoamisen vapaus Euroopan talousalueeseen kuuluvasta valtiosta

4 §

Sivuliikkeen aloittaminen

Ennen kuin ulkomainen sijoituspalveluyritys voi perustaa sivuliikkeen Suomeen, Rahoitustarkastuksen on saatava sijoituspalveluyritykselle toimiluvan myöntäneen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalta valvontaviranomaiselta sivuliikkeen perustamista koskevat tiedot tarjottavista sijoitus- ja oheispalveluista, sivuliikkeen organisaatorakenteesta ja sidonnaisasiamiehen käyttämisestä, sivuliikkeen osoitetiedot, tiedot sivuliikkeen sijoittajien suojaksi tarkoitettusta suojajärjestelmästä tai sen puuttumisesta sekä sivuliikkeen toiminnasta vastuussa olevien henkilöiden nimet.

Sivuliike voidaan perustaa ja se saa aloittaa toimintansa viimeistään kahden kuukauden kuluessa siitä, kun Rahoitustarkastus sai 1 momentissa tarkoitettut tiedot.

4 a §

Sivuliikkeen lisäsuoja ja suojan täydentäminen

Korvausrahaston on 1 momentissa tarkoitettuun hakemukseen antamassaan päätöksessä

määrättävä siitä, mitä sijoittajien saamia ja mihin määrään Suomessa oleva korvausrahasto korvaa ja mikä on sijoituspalveluyrityksen maksettavaksi tuleva kannatusmaksu. Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen kotivaltion suojan ja korvausrahaston antaman suojan yhteismäärä voi kuitenkin olla enintään sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 54 §:n 1 momentissa säädetyn suojan suuruinen.

4 c §

Sivuliikkeen toiminta

Ulkomaiseen sijoituspalveluyritykseen, jolla on Suomessa sivuliike, sovelletaan lisäksi, mitä arvopaperimarkkina-laissa (495/1989), lukuun ottamatta sen 4 luvun 7, 12, 14 ja 15 §:ää, sekä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 36 ja 37 §:ssä säädetään arvopaperinvälittäjän velvollisuuksista sijoituspalvelujen tarjoamisessa.

Ulkomaisella sijoituspalveluyrityksellä on oikeus tarjota oheispalveluja ainoastaan sijoituspalvelun tarjoamisen yhteydessä.

Mitä tässä laissa säädetään ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeestä, sovelletaan soveltuvin osin myös Suomeen sijoittautuneeseen ulkomaiseen sidonnaisasiamieheen.

5 §

Sijoituspalvelun tarjoaminen sivuliikettä perustamatta

Ulkomaisella sijoituspalveluyrityksellä, joka on saanut 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettua toimiluvan Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, on oikeus tarjota sijoituspalvelua Suomessa perustamatta tytäryritystä tai sivuliikettä. Ulkomaisella sijoituspalveluyrityksellä on oikeus tarjota oheispalveluja ainoastaan sijoituspalvelun tarjoamisen yhteydessä.

Ennen kuin ulkomainen sijoituspalveluyritys voi tarjota sijoituspalvelua Suomessa, Rahoitustarkastuksen on saatava sijoituspalveluyritykselle toimiluvan myöntäneen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalta valvontaviranomaiselta ilmoitus tarjottavista sijoitus- ja oheispalveluista

sekä tiedot siitä, tarjotaanko palvelua sidonnaisasiamiehen välityksellä.

Jos ulkomainen sijoituspalveluyritys käyttää sijoituspalveluiden tarjoamisessa Suomeen sidonnaisasiamiestä, Rahoitustarkastuksella on oikeus pyytää ulkomaiselle sijoituspalveluyritykselle toimiluvan myöntäneen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalta viranomaiselta tiedot sidonnaisasiamiehen henkilöllisyydestä. Rahoitustarkastuksella on oikeus julkistaa sidonnaisasiamiehen henkilöllisyys.

Ennen kuin ulkomainen sijoituspalveluyritys voi tarjota Suomeen sijoittautuneille sijoituspalveluyrityksille, luottolaitoksille tai muille henkilöille suoran mahdollisuuden käydä kauppaa sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettua monenkeskistä kaupankäyntiä vastaavassa järjestelmässä, Rahoitustarkastuksen on saatava sijoituspalveluyritykselle toimiluvan myöntäneen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalta valvontaviranomaiselta tiedot toiminnan aloittamisesta ja siitä, missä ja miten mahdollisuutta käydä kauppaa aiotaan tarjota. Rahoitustarkastuksella on oikeus pyytää edellä mainitulta viranomaiselta tiedot niistä sijoituspalveluyrityksistä, luottolaitoksista ja muista henkilöistä, joille ulkomainen sijoituspalveluyritys on myöntänyt kaupankäyntiosapuolen oikeudet.

6 §

Sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen toiminnan rajoittaminen

Jos Suomeen sijoittautunut ulkomainen sijoituspalveluyritys rikkoo tätä lakia tai 4 c §:ssä mainittuja säännöksiä, Rahoitustarkastuksen on kehoitettava yritystä lopettamaan lainvastainen toiminta.

Jos ulkomainen sijoituspalveluyritys ei noudata 1 momentissa tarkoitettua kehoitusta, Rahoitustarkastuksen on ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että sijoituspalveluyritys lopettaa lainvastaisen toiminnan.

Jos ulkomainen sijoituspalveluyritys 2 momentissa säädetyistä toimenpiteistä huolimatta jatkaa lainvastaista toimintaa, Rahoitustarkastuksella on oikeus toteuttaa tarpeelliset toimen-

piteet lainvastaisen toiminnan jatkamisen estämiseksi. Rahoitustarkastuksella on tarvittaessa oikeus kieltää palvelujen tarjoaminen. Rahoitustarkastuksen on ennen toimenpiteisiin ryhtymistä ilmoitettava sijoituspalveluyrityksen lainvastaisen toiminnan jatkamisesta sijoituspalveluyritykselle toimiluvan myöntäneen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle.

Jos Suomeen sijoittautunut ulkomainen sijoituspalveluyritys rikkoo muita kuin 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä, Rahoitustarkastuksen on soveltuvin osin meneteltävä siten kuin 6 a §:ssä säädetään.

6 a §

Sijoituspalvelujen tarjoamisen rajoittaminen

Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava ulkomaiselle sijoituspalveluyritykselle toimiluvan myöntäneen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle, jos 5 §:n mukaisesti palveluja tarjoavan ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen toiminta on sijoituspalveluyritystä velvoittavien säännösten tai määräysten vastaista.

Jos ulkomainen sijoituspalveluyritys jatkaa Rahoitustarkastusta vastaavan toimivaltaisen valvontaviranomaisen toteuttamista toimenpiteistä huolimatta säännösten tai määräysten vastaista toimintaa Suomessa, Rahoitustarkastuksen on ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin sellaisen toiminnan jatkamisen estämiseksi, joka vaarantaa sijoittajien suojan tai markkinoiden luotettavan toiminnan. Tarvittaessa Rahoitustarkastus voi estää uusien liiketoimien aloittamisen.

Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava ulkomaiselle sijoituspalveluyritykselle toimiluvan myöntäneen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle 2 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä ennen niihin ryhtymis-

tä. Toimenpiteistä on viipymättä ilmoitettava Euroopan yhteisöjen komissiolle.

7 §

Sivuliikkeen toimilupa

Euroopan talousalueen ulkopuolisessa valtiossa toimiluvan saaneen ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen on haettava Rahoitustarkastukselta toimilupa Suomeen perustettavalle sivuliikkeelle. Hakemuksesta on pyydettävä lausunto korvausrahastolta. Toimilupaa haettaessa on soveltuvin osin noudatettava, mitä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 17 §:ssä säädetään.

Ulkomaiseen sijoituspalveluyritykseen sovelletaan lisäksi, mitä sijoituspalvelun tarjoamisesta liiketoimintana ja arvopaperimarkkinalaissa tarkoitetun arvopaperinvälittäjän velvollisuuksista laissa säädetään.

12 §

Sijoituspalvelun tarjoaminen tytäryritystä tai sivuliikettä perustamatta

Tässä pykälässä tarkoitettuun ulkomaiseen sijoituspalveluyritykseen sovelletaan lisäksi, mitä sijoituspalvelun tarjoamisesta liiketoimintana ja arvopaperimarkkinalaissa tarkoitetun arvopaperinvälittäjän velvollisuuksista laissa säädetään.

16 §

Vaitiolovelvollisuus

Sivuliikkeen ja edustuston toimihenkilön vaitiolovelvollisuudesta, tietojenanto-oikeudesta ja salassapitovelvollisuuden rikkomisesta on voimassa, mitä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 67 ja 68 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laki

ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa 2 päivänä huhtikuuta 2004 annetun lain (225/2004) 1 §:n 3 ja 4 momentti seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Sijoitusrahastolain 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimintaa harjoittavaa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saa-

nutta ulkomaista rahastoyhtiötä koskee, mitä ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain (580/1996) 4 c §:n 1 momentissa säädetään. Edellä mainittua toimintaa harjoittavaa Euroopan talousalueen ulkopuolisessa valtiossa toimiluvan saanutta rahastoyhtiötä koskee, mitä edellä mainitun lain 7 §:n 2 momentissa säädetään.

Edellä 3 momentissa tarkoitetun ulkomaisen rahastoyhtiön sivuliikkeen jäsenyyttä sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa (/) tarkoitetussa sijoittajien korvausrahastossa koskee soveltuvin osin, mitä ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua

Suomessa annetun lain 4 a, 4 b, 8 a, 8 b ja 13 a §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Laki

ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa 30 päivänä joulukuuta 1993 annettuun lakiin (1608/1993) uusi 6 d ja 8 a § seuraavasti:

6 d §

Sijoituspalvelujen tarjoaminen

Ulkomaiseen luotto- ja rahoituslaitokseen, joka toimilupansa mukaan tarjoaa sijoituspalveluja ja jolla on Suomessa sivuliike, sovelletaan lisäksi, mitä arvopaperimarkkinalaissa (495/1989), lukuun ottamatta sen 4 luvun 7, 12, 14 ja 15 §:ää, sekä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain (/) 36 ja 37 §:ssä säädetään arvopaperinvälittäjän velvollisuuksista sijoituspalvelujen tarjoamisesta ja ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain 4 c §:n 2 momentissa oheispalvelun tarjoamisesta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun ulkomaiseen luotto- ja rahoituslaitokseen sovelletaan lisäksi, mitä ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetussa laissa säädetään ulkomaisen sidonnaisasiamiehen käyttämisestä.

Ulkomaiseen luotto- ja rahoituslaitokseen, joka tarjoaa Suomeen sijoittuneille osapuolille suoran mahdollisuuden käydä kauppaa sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettua

monenkeskistä kaupankäyntiä vastaavassa järjestelmässä, sovelletaan, mitä ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalveluja Suomessa annetun lain 5 §:n 4 ja 5 momentissa säädetään.

Ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen sivuliikkeen toiminnan rajoittamiseen ja sijoituspalvelujen tarjoamisen vapauden rajoittamiseen sovelletaan, mitä ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalveluja Suomessa annetun lain 6 ja 6 a §:ssä säädetään.

8 a §

Sijoituspalvelujen tarjoaminen

Ulkomaiseen luottolaitokseen, jolla on Suomessa sivuliike ja joka tarjoaa Suomessa sijoituspalveluja, sovelletaan lisäksi, mitä sijoituspalvelun tarjoamisesta liiketoimintana ja arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettua arvopaperinvälittäjän velvollisuuksista laissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Laki

Rahoitustarkastuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Rahoitustarkastuksesta 27 päivänä kesäkuuta 2003 annetun lain (587/2003) 5 §:n 3 ja 5 kohta, 6 §, 15 §:n 5 momentti, 15 a ja 15 b §, 23 §:n 1 momentti, 24 b §:n 1 momentti, 25 §, 26 a §:n 2 momentti ja 27—30 §,

sellaisina kuin niistä ovat 6 § osaksi laeissa 1311/2004, 449/2005, 444/2006, 130/2007 ja 353/2007, 15 §:n 5 momentti mainitussa laissa 449/2005, 15 a ja 15 b § laissa 299/2005, 23 §:n 1 momentti sekä 27, 28 ja 30 § laissa 227/2004, 24 b §:n 1 momentti ja 26 a §:n 2 momentti mainitussa laissa 444/2006, 25 § osaksi mainituissa laeissa 299/2005 ja 444/2006, sekä 29 § mainitussa laissa 227/2004 ja laissa 1295/2004, sekä

lisätään 3 §:ään uusi 3 momentti, 26 a §:ään, sellaisena kuin se on mainituissa laeissa 299/2005 ja 444/2006, uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3—5 momentti siirtyy 4—6 momentiksi, ja lakiin uusi 30 a ja 31 a § seuraavasti:

3 §

Tehtävä

— — — — —
Rahoitustarkastus toimii rahoitusvälineiden markkinoista sekä neuvoston direktiivien 85/611/ETY ja 93/6/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/12/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivin 93/22/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/39/EY 56 artiklan 1 kohdan kolmannen alakohdan tarkoittamana yhteysviranomaisena.

5 §

Valvottavat

Valvottavalla tarkoitetaan tässä laissa:

— — — — —
3) ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetussa laissa (1608/1993) tarkoitettua ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen sivukonttoria ja edustustoa;

— — — — —
5) sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa (/) tarkoitettua sijoituspalveluyritystä;

6 §

Muu rahoitusmarkkinoilla toimiva

Muulla rahoitusmarkkinoilla toimivalla tarkoitetaan tässä laissa:

1) arvopaperimarkkinalain 3 luvussa tarkoitetun julkisen kaupankäynnin ja mainitun lain 3 a luvussa tarkoitetun monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevan ja julkisen kaupankäynnin kohteeksi haetun arvopaperin liikkeeseenlaskijaa sekä muuta, joka on velvollinen julkistamaan arvopaperimarkkinalain 2 luvun 3 §:ssä tarkoitettun esitteen tai joka tarjoaa arvopapereita mainitun 2 luvun 2 §:n mukaisesti;

2) muuta kirjanpitovelvollista, joka laatii tilinpäätöksensä kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja noudattaen, jos sen arvopapereita on 1 kohdassa tarkoitettua julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteena muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa tai jos sen arvopapereita koskeva arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettu esite on jätetty Rahoitustarkastuksen hyväksyttäväksi;

3) arvopaperimarkkinalain 3 luvun 25 §:ssä tarkoitettua muuta arvopaperipörssissä toimivaa ja arvopaperimarkkinalain 3 a luvun 4 §:ssä tarkoitettua monenkeskisen kaupankäynnin muuta kaupankäyntiosapuolta sekä kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetun lain

1 luvun 4 §:ssä tarkoitettua ulkomaista optioyhteisöä ja 2 luvun 10 §:n 2 momentissa tarkoitettua muuta optioyhteisössä toimivaa;

4) arvopaperimarkkinalain 5 luvun 4 ja 5 a §:ssä ja sijoitusrahastolain 99 §:ssä tarkoitettua ilmoitusvelvollista;

5) arvopaperimarkkinalain 3 a luvun 14 §:ssä ja 6 luvun 1 §:ssä tarkoitettua ostotarjouksen tekijää sekä 6 luvun 10 §:ssä tarkoitettua tarjousvelvollista ja viimeksi mainitussa pykälässä tarkoitettua muuta henkilöä, yhteisöä ja säätiötä;

6) arvopaperimarkkinalain 6 luvussa tarkoitettua julkisen ostotarjouksen kohdeyhtiötä, jonka yhtiöoikeudellinen kotipaikka on Suomessa ja jonka arvopaperi on julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteena muualla kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa;

7) sitä, joka arvopaperimarkkinalain 2 luvun 9 ja 10 §:n nojalla on velvollinen julkistamaan osakkeiden tai osuuksien hankinnan tai luovutuksen;

8) sitä, joka arvopaperimarkkinalain 3 luvun 6 §:n tai 4 a luvun 3 a §:n, kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetun lain 2 luvun 3 a §:n, sijoitusrahastolain 16 §:n, luottolaitostoinnasta annetun lain 18 §:n, sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 41 §:n tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 8 §:n nojalla on velvollinen tekemään Rahoitustarkastukselle ilmoituksen osakkeiden tai osuuksien hankinnasta ja luovutuksesta.

15 §

Tarkastus- ja tietojensaantioikeudet

— — — — —
Rahoitustarkastuksella on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada tarkastettavakseen valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot valvottavan asiamiehenä tai sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 32 §:ssä tarkoitettuna sidonnaisiamiehenä toimivan yrityksen taikka valvottavan toimeksiannosta tämän kirjanpitoon, tietojärjestelmään tai riskienhallintaan taikka muuhun sisäiseen valvontaan liittyviä tehtäviä hoitavan yrityksen toimipaikassa.
— — — — —

15 a §

Markkinoiden väärinkäyttöön liittyvä erityinen tietojensaantioikeus

Rahoitustarkastuksella on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada valvottavalta ja muulta rahoitusmarkkinoilla toimivalta sekä näiden hallituksen jäseneltä, toimitusjohtajalta ja palveluksessa olevalta arvopaperimarkkinalain tai sen nojalla annettujen markkinoiden väärinkäyttöä taikka kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin arvoon vaikuttavien tietojen julkistamista koskevien säännösten noudattamisen valvomiseksi tarpeelliset julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevaan arvopaperiin, julkisen kaupankäynnin kohteeksi haettuun arvopaperiin ja arvopaperiin, jonka arvo määräytyy edellä mainitun arvopaperin perusteella, sekä tällaisen arvopaperin liikkeeseenlaskijaan ja tällaisella arvopaperilla tehtyihin liiketoimiin ja toimeksiantoihin liittyvät tiedot sekä muut mainittujen säännösten valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot, asiakirjat ja tallenteet sekä jäljennökset asiakirjoista ja tallenteista.

Rahoitustarkastuksella on sama oikeus saada yksilöityä liiketoimintaa koskevia, valvonnan kannalta välttämättömiä tietoja, asiakirjoja ja tallenteita sekä jäljennöksiä asiakirjoista ja tallenteista valvottavan ja muun rahoitusmarkkinoilla toimivan lukuun tai puolesta toimivalta, julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevaa arvopaperia, julkisen kaupankäynnin kohteeksi haettua arvopaperia ja arvopaperia, jonka arvo määräytyy edellä mainitun arvopaperin perusteella, koskevaan liiketoimeen tai toimeksiantoon osalliselta sekä muulta henkilöltä, jolla voidaan perustellusta syystä olettaa olevan 1 momentissa tarkoitettua tietoa taikka asiakirjoja tai tallenteita. Rahoitustarkastuksen on palautettava alkuperäiset asiakirjat ja tallenteet.

Oikeudellisissa asioissa avustavien osalta 2 momentissa tarkoitettu oikeus ei koske oikeudenkäyntiavustaja- tai oikeudenkäyntiasiamiestehtävien hoitamisen johdosta saatuja tietoja, asiakirjoja ja tallenteita. Oikeudenkäyntiavusta-

ja- ja oikeudenkäyntiasiamiestehtäviksi luetaan varsinaisten oikeudenkäyntiin liittyvien tehtävien lisäksi asiakkaan oikeudellista asemaa esitutkinnassa rikoksen takia tai asian muussa oikeudenkäyntiä edeltävässä käsittelyvaiheessa sekä oikeudenkäynnin käynnistämistä tai sen välttämistä koskeva oikeudellinen neuvonta.

15 b §

Kutsuminen kuultavaksi

Rahoitustarkastuksella on oikeus tarvittaessa kutsua 15 ja 15 a §:ssä tarkoitettu henkilö kuultavaksi.

23 §

Sijoituspalvelujen tarjoamisen rajoittaminen

Rahoitustarkastus voi enintään kolmeksi kuukaudeksi kieltää sijoituspalveluyritystä, rahastoyhtiötä tai luottolaitosta tarjoamasta sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettuja sijoituspalveluja ja mainitun lain 15 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja säilytys- ja hoitopalveluja, jos sillä sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön tai luottolaitoksen taloudellisen tilan perusteella on aihetta epäillä, että sijoituspalveluyritystä, rahastoyhtiötä tai luottolaitosta ilmeisesti uhkaa maksukyvyttömyys ja että sijoittajien korvausrahasto voi ilmeisesti joutua korvaamaan sijoittajien saamiset.

24 b §

Rikemaksu

Rahoitustarkastus voi määrätä valtiolle maksettavan rikemaksun sille, joka

- 1) laiminlyö arvopaperimarkkinalain 4 luvun 18 §:ssä säädetyn raportointivelvollisuuden;
- 2) laiminlyö tai rikkoo arvopaperimarkkinalain 5 luvun 4, 5 a, 6—11 §:ssä taikka sijoitusrahastolain 99 tai 100 §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden tai velvollisuuden pitää rekisteriä;
- 3) rikkoo sijoitusrahastolain 11 luvussa säädettyjä tai sijoitusrahaston säännöissä määrätty-

jä varojen sijoittamista koskevia rajoituksia; taikka

- 4) laiminlyö arvopaperimarkkinalain 2 luvun 10 c §:ssä tarkoitettun vuosikoosteen julkistamisen.

25 §

Julkinen huomautus

Rahoitustarkastus voi antaa valvottavalle ja muulle rahoitusmarkkinoilla toimivalle yhteisölle tai säätiölle julkisen huomautuksen, jos tämä tahallaan tai huolimattomuudesta menettelee rahoitusmarkkinoita koskevien säännösten tai niiden nojalla annettujen määräysten vastaisesti. Valvottavalle huomautus voidaan antaa, jos valvottava tahallaan tai huolimattomuudesta menettelee toimilupansa ehtojen vastaisesti eikä asia kokonaisuutena harkiten anna aiheutta ankarampiin toimenpiteisiin.

Julkinen huomautus voidaan antaa 1 momentissa säädetyin edellytyksin myös 6 §:ssä tarkoitettulle luonnolliselle henkilölle.

Julkinen huomautus voidaan antaa myös muulle henkilölle, joka laiminlyö tai rikkoo muulla kuin rikoslain 51 luvussa säädetyllä tavalla arvopaperimarkkinalain tai sen nojalla annettuja säännöksiä:

- 1) markkinoiden väärinkäytöstä;
- 2) julkisen kaupankäynnin tai sitä Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa vastaavan kaupankäynnin kohteena olevan taikka tällaisen kaupankäynnin kohteeksi haetun arvopaperin arvoon vaikuttavien tietojen julkistamisesta;
- 3) monenkeskisen kaupankäynnin kohteena meklarilistalla olevan arvopaperin arvoon vaikuttavien tietojen julkistamisesta;
- 4) arvopaperin tarjoamiseen tai 2 kohdassa tarkoitettun kaupankäynnin kohteeksi ottamiseen liittyvästä tiedonantovelvollisuudesta; taikka
- 5) julkisesta ostotarjouksesta tai tarjousvelvollisuudesta.

Julkinen huomautus voidaan antaa myös 3 momentissa tarkoitettulle henkilölle, joka laiminlyö tai rikkoo arvopapereiden yleisölle tar-

joamisen tai kaupankäynnin kohteeksi ottamisen yhteydessä julkistettavasta esitteestä ja direktiivin 2001/34/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/71/EY täytäntöönpanosta annettuja Euroopan yhteisöjen komission asetuksia.

Luonnolliselle henkilölle julkinen huomautus voidaan antaa, jos tämä menettelee häntä henkilökohtaisesti velvoittavien säännösten tai määräysten vastaisesti.

Julkista huomautusta ei voida antaa, jos sen kohde on välittömästi virheen havaittuaan omaloitteisesti ryhtynyt asiassa korjaaviin toimenpiteisiin.

Julkisesta huomautuksesta tiedotettaessa on käytävä ilmi, onko huomautuksen antamista koskeva päätös lainvoimainen. Jos muutoksenhakuviranomainen kumoo päätöksen, Rahoitustarkastuksen on tiedotettava muutoksenhakuviranomaisen päätöksestä vastaavalla tavalla kuin se on tiedottanut julkisen huomautuksen antamisesta.

Mitä tässä pykälässä säädetään, ei vaikuta Rahoitustarkastuksen velvollisuuteen tuottaa ja jakaa tietoa toiminnastaan siten kuin siitä erikseen säädetään.

Se, jolle julkinen huomautus on annettu, voi valittaa päätöksestä markkinaoikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaisissa säädetään.

26 a §

Seuraamusmaksu

Seuraamusmaksu voidaan määrätä myös muulle henkilölle, joka laiminlyö tai rikkoo muulla kuin rikoslain 51 luvussa säädetyllä tavalla 1 momentissa tarkoitettuja arvopaperimarkkinalain tai sen nojalla annettuja säännöksiä:

1) sisäpiirintiedon käytöstä tai kurssin vääristämisestä;

2) julkisen kaupankäynnin tai sitä Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa vastaavan kaupankäynnin kohteena olevan taikka tällaisen kaupankäynnin kohteeksi haetun arvopaperin arvoon vaikuttavien tietojen julkistamisesta;

3) monenkeskisen kaupankäynnin kohteena meklarilistalla olevan arvopaperin arvoon vaikuttavien tietojen julkistamisesta;

4) arvopaperin tarjoamiseen tai 2 kohdassa tarkoitettun kaupankäynnin kohteeksi ottamiseen liittyvästä tiedonantovelvollisuudesta; taikka

5) julkisesta ostotarjouksesta tai tarjousvelvollisuudesta.

Seuraamusmaksu voidaan määrätä myös 2 momentissa tarkoitettulle henkilölle, joka laiminlyö tai rikkoo arvopapereiden yleisölle tarjoamisen tai kaupankäynnin kohteeksi ottamisen yhteydessä julkistettavasta esitteestä ja direktiivin 2001/34/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/71/EY täytäntöönpanosta annettuja Euroopan yhteisöjen komission asetuksia.

5 luku

Valvontayhteistyö ulkomaan valvontaviranomaisen kanssa

27 §

Valvontayhteistyö

Rahoitustarkastuksen on toimittava yhteistyössä Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion Rahoitustarkastusta vastaavan valvontaviranomaisen kanssa.

28 §

Isäntävaltion lainsäädännön noudattamisen valvonta

Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomaisen ilmoitettua, että suomalainen valvottava palveluja tarjotessaan tai muu rahoitusmarkkinoilla toimiva ei noudata voimassa olevia säännöksiä, Rahoitustarkastuksen on ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että säännösten vastainen toiminta lopetetaan. Rahoitustarkastuksen on ilmoitet-

tava kyseisen valtion valvontaviranomaiselle niistä toimenpiteistä, joihin se on ryhtynyt.

29 §

Suomeen sijoittautuneen ulkomaisen valvottavan tarkastaminen

Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomainen voi suorittaa tai suorittaa kyseisestä valtiosta Suomeen sijoittautuneen valvottavansa tai muun rahoitusmarkkinoilla toimivan valvonnan kannalta tarpeellisen tarkastuksen ilmoitettuaan asiasta ensin Rahoitustarkastukselle.

Ulkomaisen valtion valvontaviranomaisen pyynnöstä Rahoitustarkastus voi toimivaltansa puitteissa tehdä tarkastuksen kyseisestä valtiosta Suomeen sijoittautuneessa ulkomaisessa valvottavassa ja muussa rahoitusmarkkinoilla toimivassa taikka muulla tavoin valvoa ja tarkastaa tällaista valvottavaa ja muuta rahoitusmarkkinoilla toimivaa.

30 §

Ulkomaiseen valvottavaan kohdistuvasta toimenpiteestä ilmoittaminen

Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomaiselle, jos kyseisestä valtiosta Suomeen sijoittautuneen tai muutoin palveluja tarjoavan ulkomaisen valvottavan tai muun rahoitusmarkkinoilla toimivan toiminta on säännösten tai määräysten vastaista eikä se ole ryhtynyt Rahoitustarkastuksen vaatimiin toimenpiteisiin säännösten tai määräysten vastaisen toiminnan lopettamiseksi.

30 a §

Markkinoiden väärinkäyttöön liittyvä erityinen yhteistyö

Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava tietoonsa tullut markkinoiden väärinkäyttöä koskeva seikka ja epäily sen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomaiselle, jonka alueella kyseistä toimintaa harjoitetaan tai jossa rahoitusvälineet, joihin toiminta vaikuttaa, ovat julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteena tai on haettu tällaisen kaupankäynnin kohteeksi.

Rahoitustarkastuksen on suoritettava toisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomaisen pyynnöstä markkinoiden väärinkäyttöön liittyvä tutkimus. Pynnön esittäneen viranomaisen henkilöstöön kuuluva saa osallistua tutkimukseen.

31 a §

Valvontayhteistyöstä kieltäytyminen

Rahoitustarkastus voi kieltäytyä valvontayhteistyöstä Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomaisen kanssa vain, jos:

- 1) yhteistyö vaarantaisi Suomen itsemääräämisoikeutta, turvallisuutta tai yleistä järjestystä;
- 2) yhteistyöpyyntö koskee henkilöä, jota koskeva yhteistyöpyynnön tarkoittamaa asiaa koskeva oikeudenkäynti on vireillä Suomessa;
- 3) Suomessa on annettu lainvoimainen päätös, joka koskee yhteistyöpyynnön kohteena olevaa henkilöä ja tekoa.

Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava kieltäytymisestä ja sen perusteista pyynnön esittäneelle viranomaiselle.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

Laki

Rahoitustarkastuksen valvontamaksusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Rahoitustarkastuksen valvontamaksusta 30 päivänä joulukuuta 2004 annetun lain (1294/2004) 1 §:n 2 momentin 3 kohta, 2 §:n 4 momentti, 5 §:n 3 momentti, 6 §:n 3 momentti ja 7 §:n 2 momentti,
 sellaisena kuin niistä on 2 §:n 4 momentti laissa 131/2007 sekä
lisätään 1 §:n 2 momenttiin uusi 4 kohta ja 7 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi viimeksi mainitussa laissa, uusi 10 a ja 10 b kohta seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Velvollinen suorittamaan valvontamaksun (maksuvelvollinen) on:

3) arvopaperimarkkinalain (495/1989) 1 luvun 3 §:ssä tarkoitetun julkisen kaupankäynnin kohteeksi hakemuksesta otetun arvopaperin liikkeeseenlaskija;

4) arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 a §:ssä tarkoitetun monenkeskisen kaupankäynnin kohteena meklarilistalla olevan arvopaperin liikkeeseenlaskija.

2 §

Valvontamaksu

Suhteellinen maksu lasketaan maksuvelvollisen viimeksi vahvistetun tilinpäätöksen mukaisen taseen loppusumman tai liikevaihdon, luotolaitostoiminnasta annetun lain 55 §:n 1 momentissa tarkoitetun omien varojen vähimmäismäärää koskevan vaatimuksen (*pääomavaatimus*) tai viimeksi päättyneen kalenterivuoden lopussa hallinnoitujen sijoitusrahastojen varojen yhteismäärän perusteella, jollei 3 §:stä muuta johdu. Sijoituspalveluyrityksen liikevaihdoksi katsotaan tuloslaskelman mukaisten tuottojen yhteismäärä, jolloin arvopaperikaupan ja valuutatoiminnan osalta luetaan nettotuotot.

Jos nettotuotto on negatiivinen, se merkitään nolllaksi.

5 §

Sijoituspalveluyrityksen valvontamaksu

Sijoituspalveluyrityksen suhteellinen maksu on 0,20 prosenttia yrityksen vuotuisesta liikevaihdosta ja 0,75 prosenttia pääomavaatimuksesta. Sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 45 §:n 3—5 momentissa tarkoitetun sijoituspalveluyrityksen suhteellinen maksu on kuitenkin 0,20 prosenttia yrityksen vuotuisesta liikevaihdosta. Edellä 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetun sivuliikkeen suhteellinen maksu on 0,16 prosenttia ja mainitun momentin 3 kohdassa tarkoitetun sivuliikkeen suhteellinen maksu 0,35 prosenttia sivuliikkeen vuotuisesta liikevaihdosta.

6 §

Rahastoyhtiön valvontamaksu

Rahastoyhtiön suhteellinen maksu on 0,0055 prosenttia yhtiön hallinnoimien sijoitusrahastojen varojen yhteismäärästä ja, jos yhtiö tarjoaa sijoitusrahastolain 5 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettua omaisuudenhoitoa tai 2 kohdassa tarkoitettua sijoitusneuvontaa, 0,35 prosenttia näistä sijoituspalveluista saadusta liikevaihdosta. Edellä 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetun sivuliikkeen suhteellinen maksu on 0,21 prosent-

tia ja mainitun momentin 3 kohdassa tarkoitetun sivuliikkeen suhteellinen maksu 0,53 prosenttia sivuliikkeen vuotuisesta liikevaihdosta.

7 §

Muun perusmaksua maksavan valvontamaksu

Seuraavien maksuvelvollisten valvontamaksu muodostuu ainoastaan perusmaksusta:

10 a) arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 a §:ssä tarkoitetun monenkeskisen kaupankäynnin kohteena meklarilistalla olevan osakkeen liikkeeseenlaskijan perusmaksu on 40 laskentayksikköä;

10 b) monenkeskisen kaupankäynnin kohteena meklarilistalla olevan muun kuin 10 a kohdassa tarkoitetun arvopaperin liikkee-

seenlaskijan perusmaksu on 10 laskentayksikköä;

Jos yhteisö on maksuvelvollinen useammalla kuin yhdellä 1 momentin 12—14 kohdassa mainitulla perusteella, maksu peritään vain kerran sen perusteen mukaan, joka johtaa korkeimpaan maksuun. Jos 1 momentin 12—14 kohdassa tarkoitettu maksuvelvollinen on samalla toisen konsernin tytäryhteisö, sen emoyhteisöltä ei peritä maksua samalla perusteella. Jos yhteisö on maksuvelvollinen 9 tai 10 kohdassa mainitun perusteen ohella 10 a tai 10 b kohdassa mainitulla perusteella, maksu peritään vain kerran ja sen perusteen mukaan, joka johtaa korkeimpaan maksuun.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laki

rikoslain 51 luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 19 päivänä joulukuuta 1889 annetun rikoslain (39/1889) 51 luvun 7 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1526/2001, sekä
muutetaan 51 luvun 1 §:n 2 momentti ja 3 §, sellaisina kuin ne ovat laissa 300/2005, seuraavasti:

51 liku

Arvopaperimarkkinarikoksista

1 §

Sisäpiirintiedon väärinkäyttö

Sisäpiirintiedon väärinkäytöstä tuomitaan myös henkilö, joka 1 momentissa tarkoitetulla tavalla käyttää monenkeskisen kaupankäynnin

kohteena olevaan arvopaperiin liittyvää sisäpiirintietoa hyväksi tällaisessa kaupankäynnissä.

3 §

Kurssin vääristäminen

Joka hankkiakseen itselleen tai toiselle taloudellista hyötyä vääristää julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin kohteena

olevan arvopaperin kurssia, on tuomittava *kurs-
sin vääristämisestä* sakkoon tai vankeuteen 20 .
enintään kahdeksi vuodeksi.

Laki

indeksiehdon käytön rajoittamisesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan indeksiehdon käytön rajoittamisesta 21 päivänä joulukuuta 2000 annetun lain
(1195/2000) 2 §:n 7 kohta seuraavasti:

2 §

Poikkeukset

Tätä lakia ei sovelleta:

7) arvopaperimarkkinalain (495/1989) 1 luvun 2 §:ssä tarkoitettuun arvopaperiin, kaupan-
käynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä
annetun lain (772/1988) 1 luvun 2 §:ssä tarkoi-
tettuun johdannaissopimukseen eikä muuhun

johdannaissopimukseen, jonka kohde-etuutena
on sijoituspalveluyrityksistä annetun lain (/)
4 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu kohde-
etuus, tai joka momentin 8 kohdan mukaisesti
liittyy indekseihin;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

Helsingissä 16 päivänä lokakuuta 2007